

e-izdanje

KONTAKT

ČASOPIS KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

3

IMPRESUM

Izdavač:

Knjižničarsko društvo Varaždinske županije

Za izdavača:

Ljiljana Hajdin

Uredništvo:

Jasminka Horvatić-Bedenik, Ana Jureković-Crnčec,
Marina Sakač, Draženka Stančić, Jasminka Štimac,
Mario Štrlek

Glavna urednica:

Ljiljana Hajdin

Lektura i korektura:

Marija Jurše, prof.

Grafičko oblikovanje i priprema:

Mario Štrlek

Naslovница:

Dora Jovanovska

Stranice Knjižničarskog društvo Varaždinske županije:

pubweb.carnet.hr/KDVZ

Kontakt:

kontekst.urednistvo@gmail.com

Učestalost izlaženja:

Godišnje

SADRŽAJ

UVODNIK	1
1. IZ RADA DRUŠTVA	2
<i>Marina Sakač: 41. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva (Primošten, 12. - 15. listopada 2016.)</i>	2
<i>Bernarda Kos: Stift Admont - bijeli dragulj u zelenom srcu Austrije.</i>	3
2. IZ POVIJESTI KNJIŽNIČARSTVA	4
<i>Siniša Horvat: Knjižnica varaždinske Gimnazije.</i>	5
3. RAZGOVOR S POVODOM	9
<i>Tomislav Košić: "Stripizam" Miroslava Cmuka.</i>	9
4. IZ NARODNIH KNJIŽNICA	12
<i>Jasminka Štimac: Zbirke Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin.</i>	12
<i>Zrinka Hrženjak: Zbirka za roditelje Odjela za djecu Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin.</i>	17
<i>Janja Kelava: Camino de Santiago (osvrt na izložbu).</i>	19
<i>Marina Grudenić: Izložbe u ivanečkoj knjižnici.</i>	20
<i>Karmela Geček: Predstavljanje zbornika "Hilarion Gašparotti i njegovo djelo" u lepoglavskoj knjižnici.</i>	21
<i>Edita Kutnjak: Glavni projekt nove zgrade Gradske knjižnice u Ludbregu.</i>	21
5. IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA	23
<i>Violeta Lukač: Varaždinska županija vodeća po čitalačkim navikama.</i>	23
<i>Ivana Nogić: "Pidžama-party" u Knjižnici.</i>	24
<i>Draženka Stančić: Poster ili plakat - pitanje je sad? Razvijanje kritičkog mišljenja učenika 5. razreda preko suradnje školske knjižničarke i učiteljice povijesti.</i>	25
<i>Draženka Stančić: Školski miniprojekt Ivan Kukuljević Sakcinski.</i>	26
<i>Jasminka Horvatić-Bedenik: Izložba fotografija "Naši mali profesori" - Najposjećeniji događaj tijekom proslave 380. obljetnice škole.</i>	29
<i>Marinela Marčetić: Rođendanski čitateljski tulum u Prvoj.</i>	30
<i>Jasminka Horvatić-Bedenik: Izložba pedagoških knjiga iz zaštićene zbirke Prve gimnazije Varaždin.</i>	32
<i>Marinela Marčetić: Radionica "Povijest (krasno)pisana"</i>	33
<i>Jasminka Horvatić-Bedenik: Putopisno predavanje varaždinskog humanitarca Damira Vujnovca.</i>	34
<i>Jasminka Horvatić-Bedenik: I knjižnica Prve gimnazije Varaždin u akciji "Čitam sto na sat"</i>	35
6. IZ VISOKOŠKOLSKIH KNJIŽNICA	36
<i>Ladislav Cvetko: Zbirka izdanja Fakulteta organizacije i informatike.</i>	36
<i>Bernarda Kos: Journal of information and organizational sciences - međunarodni znanstveni časopis Fakulteta organizacije i informatike.</i>	37
<i>Bernarda Kos: Projekt "Prilagodba literature za slijepce i slabovidne studente 2"</i>	38
<i>Ladislav Cvetko: Konferencija "Podrške studentima s invaliditetom".</i>	39
<i>Ladislav Cvetko: Tečaj "Autorskopravna pitanja u kontekstu izgradnje otvoreno dostupnih digitalnih repozitorija"</i>	40
<i>Bernarda Kos: Na FOI-ju obilježen Međunarodni dan knjiga.</i>	41
<i>Bernarda Kos: Radovi Fakulteta organizacije i informatike u Dabru.</i>	41
7. IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA	43
<i>Irena Gotal: Biskupijska knjižnica Varaždin - 5 ili 15 godina postojanja - retrospektiva.</i>	43
<i>Marina Sakač: U potrazi za idealnim primjerkom: "Zdravstveni vjesnik, glasilo radnika Medicinskog centra Varaždin"</i>	46
8. U KONTEKSTU	45
<i>Ljiljana Hajdin: Studijski boravak na Sveučilištu Pamukkale u Turskoj.</i>	48
<i>Dražen Sokolić: Braneći Boba! - Noć knjige na Banfici 21. travnja 2017. - Bob Dylan - dobitnik Nobelove nagrade za književnost 2016. - izložba knjiga, CD-a, omotnica vinilnih izdanja, drugih memorabilija te glazbena slušaonica.</i>	50
<i>Jasminka Štimac: Vincent van Gogh - slikar zaljubljen u knjige.</i>	52
9. ODABRANA IZDANJA IZ STRUKE	55
10. ZAVIČAJNA IZDANJA	56
UPUTE AUTORIMA	58

UVODNIK

„Ili napiši nešto vrijedno čitanja ili učini nešto vrijedno pisanja!“

(Benjamin Franklin)

Drage kolegice i kolege, poštovani čitatelji!

Pred vama je novi broj našeg časopisa s pregledom događanja i djelovanja naših knjižnica i knjižničara u proteklih dvanaest mjeseci. Vrijeme je, svi ćemo se složiti, prebrzo proletjelo, ali, čitajući ove priloge, zapravo vidimo koliko smo radili i bili neumorni u našim knjižnicama. Uvodnu riječ upravo iz tog razloga započinjem znakovitim citatom slavnog državnika, filozofa, izumitelja i pisca čijom se mišlju vodimo u našem radu.

Nastojimo da teme o kojima pišu naši autori doprinesu da Kontekst postane prepoznatljiv časopis Varaždinske županije.

U rubrici Iz rada Društva možete pročitati o najznačajnijem skupu HKD-a kojem su nazočili i predstavnici naše Županije. Tu je i prilog o studijskom putovanju u Admont u organizaciji knjižničara Međimurske županije čime se, između ostalog, nastavlja suradnja naših dvaju društava.

Varaždinska gimnazija je proteklu godinu provela u obilježavanju svog velikog jubileja koji je popraćen u rubrici Iz školskih knjižnica, dok o ulozi i značaju njihove knjižnice kroz povijest do današnjih dana možete pročitati u rubrici Iz povijesti knjižničarstva.

Kako su strast i hobi doprinijeli nastanku knjige, a autor je još k tome i knjižničar, čitajte u rubrici Razgovor s povodom.

I ovaj broj, kao i prethodni, sadrži brojne priloge i osvrte na događanja, programe i projekte održane u našim narodnim, školskim, visokoškolskim i specijalnim knjižnicama. Zabilježene su izložbe, radionice i književna događanja značajna za proteklo razdoblje. Predstavljen je projekt nove, moderne knjižnice u Ludbregu, razvoj fonda, oblikovanje

i nastanak zbirk naše najveće narodne knjižnice, a o knjižnici FOI-ja možete pročitati u rubrici Iz visokoškolskih knjižnica. Prilozi Iz specijalnih knjižnica govore o ustrojstvu i djelovanju knjižnica namijenjenih samo nazužem krugu korisnika.

Rubrika U kontekstu i u ovom broju „ne izlazi iz konteksta“. Pročitajte kako su život i djelo slavnog slikara neraskidivo povezani s knjigom, je li glazbenik Bob Dylan opravданo dobitnik Nobelove nagrade za književnost te kako je uz potporu programa Erasmus+ ostvarena međunarodna razmjena iskustava među knjižnicama.

Što je novo u knjižničarskoj struci i koja su objavljena zavičajna izdanja možete pročitati u istoimenim rubrikama.

U ovom broju tekstove objavljaju: Ladislav Cvetko, Karmela Geček, Irena Gotal, Marina Grudenić, Ljiljana Hajdin, Siniša Horvat, Jasmina Horvatić-Bedenik, Zrinka Hrženjak, Ana Jureković-Crnčec, Janja Kelava, Bernarda Kos, Tomislav Košić, Edita Kutnjak-Zlatar, Violeta Lukač, Marijela Marčetić, Ivana Nogić, Marina Sakač, Dražen Sokolić, Draženka Stančić i Jasmina Štimac.

Zahvaljujem autorima na prilozima, članovima Uredništva i novoj lektorici na suradnji i vama čitateljima na pokazanom zanimanju.

Pozivam vas da svojim radovima sudjelite u kreiranju našeg časopisa. Već danas možete poslati svoj prilog za idući broj, a svaka vaša primjedba ili sugestija doprinijet će kvaliteti Konteksta.

*Ljiljana Hajdin,
glavna urednica*

Članarina za 2018. godinu iznosi 50,00 kuna.

Članovi Društva knjižničara Varaždinske županije mogu se besplatno upisati u narodnu knjižnicu na svojem području.

IZ RADA DRUŠTVA

1

41. SKUPŠTINA HRVATSKOGA KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA (PRIMOŠTEN, 12. - 15. LISTOPADA 2016.)

Otvorenje 41. skupštine HKD-a.

Ovogodišnja skupština HKD-a održana je u Primoštenu na temu „Knjižnice: fizički, virtualni i pravni prostor za usluge i korisnike“. Organizator Skupštine bilo je Hrvatsko knjižničarsko društvo, a suorganizatori Knjižničarsko društvo Šibenik i Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku. Skupštini su prisustvovali predstavnici Knjižničarskog društva Varaždinske županije Irena Gotal, Mario Štrlek i Marina Sakač, koji su sudjelovali u radu stručnih tijela HKD-a. Raznovrstan program uključivao je radionice, okrugle stolove, posterne prezentacije i slične sadržaje. Nakon pozdravnog govoru Skupština je započela plenarnim izlaganjima Jukke Relandera, predsjednika EBLIDA-e, i Kaspersa Rüklisa, voditelja odnosa s javnošću Latvijskog instituta. Govornici su naglasili potrebu aktivnog zauzimanja za knjižnice putem međunarodnih udruga kao i zagovaranje inovativnih praksi u radu.

Drugi dan održano je niz radionica vezanih uz javno zagovaranje te predavanja o dostupnosti digitalnih zbirki u hrvatskim knjižnicama. Isti dan, u poslijepodnevnim satima, održana je Izvještajna i izborna skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Za predsjednicu Hrvatskoga knjižničarskog društva u mandatnom razdoblju 2016. – 2018. godine izabrana je Dunja Holcer. Na Skupštini su dobitnjici Kukuljevićeve po-

Svečano otvorenje Mjeseca hrvatske knjige, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“, Šibenik

velje su Ranka Javor, dr. sc. Mikica Maštrović, dr. sc. Marina Mihalić, mr. sc. Davorka Pšenica i dr. sc. Marina Vinaj, a nagrade „Eva Verona“ dodijeljene su kolegama Ivani Faletar Horvatić, Petru Lukačiću, Snježani Stanarević Katavić, Josipu Striji i Dini Vrkić. U petak je održan niz predavanja vezanih uz problematiku upravljanja knjižnicama, a panel-raspravom o potrebi pokretanja nacionalnog projekta za posudbu e-knjige završila je ovogodišnja, 41. skupština. Svečano otvorenje Mjeseca hrvatske knjige održano je sutradan u Šibeniku.

Marina Sakač,
Opća bolnica Varaždin

STIFT ADMONT - BIJELI DRAGULJ U ZELENOM SRCU AUSTRIJE

Knjižničari Međimurske i Varaždinske županije posjetili su 22. lipnja 2017. godine Benediktinsku opatiju, odnosno samostan i njegovu knjižnicu te muzej u gradu Admontu (Benediktinerstift Admont Bibliothek und Museum).

Mjesto Admont prvi se put spominje 859. godine kao Ademundi vallis. Nalazi se u Štajerskoj, jednoj od devet pokrajina Republike Austrije poznatoj pod nazivom Zeleno srce Austrije zbog mnoštva šuma i livada. Gradić Admont teritorijalno pripada regiji Gornja Štajerska. Iznad Admonta uzdiže se najviši planinski vrh Štajerske Hoher Dachstein s impozantnih 2995 metara nadmorske visine. Na njemu je nekoliko velikih glečera te se zbog toga nalazi na listi zaštićene svjetske baštine. Kroz Admont teče 254 kilometara dugačka rijeka Enns koja je južni pritok Dunava u Austriji. Danas je Admont gradić od oko 2200 stanovnika na površini nešto većoj od 415 hektara. Središtem mjesta dominira crkva svetog Blaža i benediktinski neogotički samostan, koji je bio cilj stručnog posjeta knjižničara.

Samostan su osnovali benediktinci iz Salzburga 1074. godine. Nekada je u njemu bilo 200 redovnika, a trenutno ih je samo 30. Danas je samostan u Admontu jedan od 23 austrijska samostana otvorena javnosti, a njegove muzejske prostore i knjižnicu godišnje posjeti više od 80 000 posjetitelja.

Knjižnica Benediktinskog samostana Admont velebno je zdanje uklapljen u zidine na prvom katu samostana, sagrađena je u stilu kasnog bijelog baroka. Dizajnirana je 1764. godine, a gradio ju je austrijski majstor Josef Hueber (1715. – 1787.) koji je, slijedeći ideale prosvjetiteljstva, ispunio prostor svjetlošću sa 60 visokih prozora, od čega je posjetiteljima 12 prozora nevidljivo. Svjetla i prozračna razigrana unutrašnjost urešena je mnogobrojnim vrlo vrijednim skulpturama i reljefima te sa sedam stropnih fresaka. Autor fresaka je Bartolomeo Altomonte (1694. – 1783.) koji je posljednju fresku završio 1776. godine u svojoj 80. godini. Freske prikazuju različite faze ljudske spoznaje, misli i govor, znanost i umjetnost, a na kraju sve kulminira freskom Božansko Otkrivenje u središnjoj kupoli. Autor skulptura i reljefa izrađenih od lipova drva, u to doba osnovnog materijala za izradu crkvenog i sa-

mostanskog inventara, barokni je kipar Josef Stammel (1695. – 1765.). Stammel je posebno poznat po četiri velika kipa koja nose naziv „Posljednje četiri stvari“ te simboliziraju Smrt, Posljednji sud, Pakao i Nebo (Slika 1). Gradnja knjižnice dovršena je 1776. godine, iste godine kada je Varaždin poharao stravičan požar.

Slika 1. Smrt, Posljednji sud, Pakao i Nebo Josefa Stammela

Prostor knjižnice jedna je velika dvorana 70 metara dugačka, 13 metara široka i 12 metara visoka. Igra optike dvoranu dijeli na tri dijela. U dijelu ispod središnje kupole, i to ne slučajno ispod freske Božanskog Otkrivenja, pohranjena su različita izdanja Biblije i djela crkvenih otaca, u bočnoj dvorani na sjeveru je teološka literatura, dok se u prostoru dvorane južne nalazi literatura okupljenog ljudskog znanja. Police uokviruju bijele klupčice namijenjene sjedenju i čitanju tadašnjim redovnicima. Iznad visokih polica uzdižu se balkoni s bijelim policama punim knjiga. Do njih vode spretno uklopljene i posjetiteljima nevidljive stepenice, što još više pridonosi mističnosti ovog prostora. U crkvi i knjižnici benediktinskog samostana puno je najkvalitetnijeg, a time i najskupljeg mramora iz talijanskog grada Carrara. Mramorne ploče na podu poslagane su tako da posjetitelju optički dočaravaju stepenice ili uzdizanje prema duhovnom, božanskom. Prozračnosti i razigranosti pridonose bijele police na kojima je smješteno oko 70 000 restauriranih knjiga. To je samo dio fonda jer cjelokupni fond, smješten u knjižnici i spremištima, broji oko 200 000 knjiga, od čega je više od 1400 rukopisa i 530 inkunabula, knjiga otisnutih u Europi prije 1500. godine. Najstariji rukopis benediktinske knjižnice u Admontu potječe iz vremena gotike, odnosno iz 8. stoljeća. Oko 1000 manuskriptata izrađeno u skriptorijima samostana Admont. Fond je strogo zaštićen, djela se posuđuju znanstvenicima i istraživačima samo u prostoru čitaonice.

Slika 2. Unutrašnjost knjižnice benediktinskog samostana u Admontu

Zanimljivo je da su četiri skulpture koje dominiraju središnjim „biblijskim“ prostorom bile izrađene kao inventar obližnje crkve sv. Blaža, no 1865. godine crkvu i samostan uništio je razarajući požar. Nekim čudom neoštećene su ostale samo „Posljednje četiri stvari“, četiri drvene skulpture kao i cijela knjižnica. Nakon požara crkva i samostan obnovljeni su, a skulpture su premještene u knjižnicu gdje i danas pridonose njezinoj ljepoti.

Ne bez razloga knjižnica Benediktinskog samostana Admont, poznata i kao „Barokni dragulj“, danas slovi kao najstarija samostanska knjižnica u Europi, kao najveća dvorana samostanske knjižnice na svijetu i kao treća najljepša knjižnica na svijetu. Ona je prava poslastica kako za ljubitelje knjiga i knjižnica tako i za poznavatelje umjetnosti, arhitekture, povijesti i svakako je valja posjetiti.

Literatura:

1. Hrvatska enciklopedija. Mrežno izdanje, 2017. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=6876> (26. lipnja 2017.)

Bernarda Kos,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

IZ POVIJESTI KNJIŽNIČARSTVA

2

KNJIŽNICA VARAŽDINSKE GIMNAZIJE

U 380 godina dugom djelovanju varaždinske Gimnazije njenu su knjižnicu obogaćivala brojna izdanja i naslovi knjiga iz svih područja znanosti i umjetnosti. Mnoge su vrijedne knjige, nažalost, zagubljene ili uništene, a veliki dijelovi toga fonda su, zahvaljujući nepovoljnim povijesnim okolnostima, bili namjerno odbačeni i otuđeni. Počela se oblikovati kao knjižnica isusovačkog kolegija¹ primarno namijenjena stručnom i duhovnom usavršavanju predavačkog kadra, no s vremenom je prerasla u najbogatiju srednjoškolsku knjižnicu na našem području.

Tijekom 16. i početkom 17. st., zahvaljujući utjecaju iz susjednog Međimurja i slovenskih zemalja, i u Varaždinu su se proširile ideje reformacije. Tomu su pridonijeli i neki onodobni istaknuti pobornici ovog pokreta, poput Ivana Ungnada, ali i reformatorske ideje pripadnika varaždinskog književnog kruga. Nastojeći suzbiti njihov utjecaj, katolički orijentirani dio građanstva poduprta službenim vlastima odlučio je u Varaždin pozvati isusovce kako bi i ovdje osnovali svoj kolegij i otvorili gimnaziju. Ona je počela djelovati 1636. godine u okruženju zahvaćenom reformacijom pa je razumljivo da su ovdašnji isusovci morali raspolagati bogatom literaturom vezanom uz ovu tematiku. Prema mišljenju nekih autora, Gimnazija je spomenutom literaturom bila bogatija od knjižnice zagrebačkog isusovačkog kolegija. Ovdje nailazimo na autore koje je Crkva zabranila, poput Martina Luthera, Philippa Melanchtona i Erazma Rotterdamskog.

Namijenjena stručnom i duhovnom usavršavanju predavačkog kadra, knjižnica je u sljedećih 150 godina sustavno popunjavana te je prilikom ukidanja isusovačkog reda 1773. godine, raspolagala s više od 1000 knjiga, što proizlazi iz zapisnika povjerenstava koje je te knjige preuzimalo.²

¹ Plemenac, Vladimir. Varaždinska gimnazija od 1636. do kraja prvog svjetskog rata, Gimnazija - SC "Gabriel Santo" Varaždin 1636. - 1986. Varaždin, 1986. Str. 52.

² Isto, Str. 56.

Samo malobrojne primjerke ovog fonda pronašli su u knjižnici kasniji istraživači njene povijesti.³

Godine 1776. upravljanje varaždinskom Gimnazijom preuzeли su pavlini. Na temelju *Catalogus librarum* iz varaždinskog Državnog arhiva možemo zaključiti da je, usprkos katastrofalnom požaru koji je tada uništilo Varaždin pa i samu školsku zgradu, Gimnazija ipak raspolagala s izvjesnom količinom knjiga.⁴ Sljedeće godine u gimnazije je uveden novi nastavni plan i program popularno zvan *Ratio educationis* kojim su propisane i nove školske knjige. Gimnazija je tada iz Pešte, prema kraljevskom nalogu, dobila geografske karte, globuse i knjige namijenjene nastavnom kadru, a sve je to platila školska zaklada.⁵ Ove su knjige bile upisane u posebni katalog,⁶ što je svojevrsni novi početak oblikovanja ove knjižnice. Prema odredbi carice Marije Terezije za potrebe nastave je kod mjesnog ravnatelja varaždinske Gimnazije Antuna Rajšpa oformljeno skladište školskih knjiga. Spomenuti je ravnatelj odigrao ključnu ulogu pri opremanju varaždinske Gimnazije i njene knjižnice te pri osiguravanju i poboljšavanju općih uvjeta u kojima se nastava trebala odvijati prema novom programu. Osim što je nabavio knjige potrebne učenicima, izradio je popise lokalnih izraza, plemičkih rodova, skupština i ratova. Izradio je više zemljopisnih karata ili ih nabavio svojim novcem. Nabavio je geometrijske sprave i rude⁷, a knjižnici je poklonio veći broj knjiga.⁸

³ Filić, Krešimir. Knjižnica varaždinske Gimnazije, Izvješće varaždinske realne gimnazije god. 1933. Str. 1.

⁴ Protocollum Regii Majoris Gymnasii Varasdinensis 1776-1778. (prilog zapisnicima). Arhiv Gimnazije, kutija I, Državni Arhiv u Varaždinu.

⁵ Povijest varaždinske kraljevske gimnazije od godine 1776. Varaždin, 2006. Str. 39.

⁶ Filić, Krešimir. Povijest Varaždinske gimnazije, Spomenica Varaždinske gimnazije, 1636-1936.. Varaždin, 1937. Str. 70.

⁷ Filić, Krešimir. Povijest Varaždinske gimnazije, Spomenica Varaždinske gimnazije, 1636-1936. Varaždin, 1937. Str. 72.

⁸ Povijest varaždinske kraljevske gimnazije od godine 1776., Varaždin, 2006. Str. 55.

Nakon smrti prof. Rajšpa ravnateljsku je dužnost 1787. godine preuzeo Josip Paszthory. Za dobrobit Gimnazije, koju je vodio sljedećih 46 godina, nastavio je brinuti s još većim uspjehom nego njegov prethodnik. Godine 1820. knjižnici je darovao sve svoje knjige i dva atlasa.⁹ Kako bi olakšao rad svojim kolegama i učenicima, školi je poklonio i svoje privatne zbirke, poput mineraloške, geološke, numizmatičke te zbirke školjaka. Za uzdržavanje knjižnice sljedeće godine oporučno je darovao 1000 forinti od čijih kamata se, prema prijedlogu profesorskog zbora, ubuduće kupovalo knjige, što je provodio neovisni knjižničar.¹⁰

Kad je 1823. godine dograđena školska zgrada, u novouređenoj prostoriji namijenjenoj knjižnici ugrađen je veliki ormari za čuvanje knjiga. U njegovom gornjem dijelu čuvane su knjige, a u donjem školski spisi.¹¹ Prof. Anton Rožić dao je prenijeti knjige u pripremljeni prostor, uredio je i popisao knjižni fond i arhiv te izradio kazala koja dotad nisu postojala. Tako je, izgleda, upravo on postao prvim službenim knjižničarom gimnazijalne knjižnice koju je savjesno održavao, a dijelom i povećao. Neka je djela osobno poklonio, dok su neka pristigla iz njegove ostavštine.¹² Od sredstava dobitvenih kamatom iz Paszthoryjeve zaklade, knjižnica je redovito dopunjavana, pa je godine 1833. raspolagala s 500-tinjak knjiga.¹³ Značajnu su ulogu pri obogaćivanju knjižnice odigrali darovatelji, a među starijim spominje se i pisac povijesti grada Varaždina Ladislav Ebner, čija je povijest, prema nalazu prof. Filića, u rukopisu čuvana upravo u ovoj knjižnici.

Sredinom 19. st. u Habsburškoj Monarhiji uveden je novi nastavni program, takozvana *Thunova osnova*. Gimnazija je od tada organizirana kao osmogodišnja srednja škola namijenjena pripremi polaznika za stjecanje akademskog obrazovanja. Tomu su podređene promjene u nastavnom programu, ali i u metodama i oblicima nastavnog rada. Ove su promjene zahtijevale specijalizirano akademsko obrazovanje nastavnog kadra i sustavno opremanje škola.

U nastojanju da se unaprijedi rad, i u varaždinskoj Gimnaziji započelo je intenzivno nabavljanje i izrada nastavnih sredstava, oblikovanje predmetnih zbirki i obogaćivanje školske knjižnice. U izvješće za godinu 1852./53. spominje se kako je školska knjižnica u to vrijeme raspolagala s 578 knjiga u 897 svezaka, 41 geografskom kartom, bogatom prirodopisnom zbirkom te zbirkom staro-rimskih iskopina.¹⁴

Godine 1855./56. dužnost knjižničara obnašao je prof. Večeslav Križek koji je nanovo proveo katalogiziranje te izdvojio neupotrebljive knjige. Prema tipu literature i jeziku knjižni fond je razvrstao u 10 odjela, a u 11. odjel svrstane su karte, tablice, mape i slike za nastavu pojedinih predmeta.¹⁵ No, uz profesorskiju, ovdje se prvi put izričito spominje i učenička knjižnica koja se u ovom razdoblju počela oblikovati kao poseban dio profesorske knjižnice. Godine 1859./60. knjižničarom je postao prof. Sebastijan Žepić. Opremanje knjižnice u ovom se razdoblju obavljalo pomoću prigodnih potpora od vlade, poklonima i sredstvima prikupljenim iz primarine. Među darovateljima spominjana su značajna imena iz javnog, kulturnog i političkog života, poput biskupa Strossmayera, Ivana Kukuljevića Sakcinskog, javnih ustanova, poput Hrvatskog kraljevskog vijeća ili Društva za povest jugoslavenu, ali i brojni profesori te učenici Gimnazije.

Kad je troškom varaždinske gradske općine bila podignuta nova gimnazijalna zgrada, tijekom ljetnih praznika 1870. godine obavljeno je preseljenje.¹⁶ Zahvaljujući boljim prostornim uvjetima, profesorski zbor izborio je službenu dozvolu za osnivanje posebne učeničke knjižnice.¹⁷ Knjižnica je tada bila smještena u dvije oveće sobe u prizemlju nove zgrade, a uz nju uređena je čitaonica. Njenim radom, uz assistenciju učenika, rukovodio je knjižničar, a prof. Žepića je na toj dužnosti naslijedio Matija Valjavec. Prihodi knjižnice u ovom su se razdoblju sastojali od kamata Paszthoryjeve zaklade, primarine, pristojbi ubiranih pri izdavanju dulikata svjedodžbi i dotacija zemaljske vlade.¹⁸ Za popunu učeničke knjižnice ubirani su i simbolični iznosi od učenika.

14 Pervo godišnje Izvestje o C. K. gimnaziji Varaždinskoj, koncem školske godine 1853. Str. 23.

15 Izvješće kraljevske gimnazije varaždinske koncem školske godine 1873., Učevna sredstva. Str. 33.

16 Izvješće kraljevske gimnazije varaždinske koncem školske godine 1871., Ljetopis, str. 47.

17 Otpisom vis. kr. zemaljske vlade, odjela za bogoslovje i nastavu broj 1558.

18 Izvješće kraljev. realne i velike gimnazije u Varaždinu koncem školske godine 1877./8. Str. 51.

9 Filić, Krešimir. Knjižnica varaždinske gimnazije. Izvješće varaždinske realne gimnazije god. 1933. Str. 5. i 6.

10 Povijest varaždinske kraljevske gimnazije od godine 1776. Varaždin, 2006. Str. 163.

11 Isto. Str. 181.

12 Filić, Krešimir. Knjižnica varaždinske gimnazije, Izvješće varaždinske realne gimnazije god. 1933. Str. 7. i 8.

13 Isto. Str. 181.

Početkom 20. st. knjižnica je u učiteljskom odjelu raspolagala s 3097 djela u 5452 sveska, dok je učenički odjel raspolagao s 1089 djela u 1872 sveska.¹⁹ Dužnost knjižničara je godine 1904./5. preuzeo prof. Dragutin Marić²⁰ kojega je 1913./14. naslijedio Tomislav Miškulin. U ratnim uvjetima knjižnica gotovo i nije funkcionalala jer je, za razliku od knjižnog fonda, nastava bila izmještena iz školske zgrade Ipak, zahvaljujući poklonima, oba su odjela nastavila povećavati svoj fond. U periodu nakon uključivanja ovih prostora u Kraljevinu SHS, točnije 1922. godine, naredbom vlade, službeno su razdvojeni učiteljski i učenički odjel gimnazijalne knjižnice koji su od tada nastavili funkcionalirati kao posebne knjižnice. Knjižničar učiteljske knjižnice ostao je prof. Miškulin, a prvi knjižničar učeničke knjižnice postao je prof. Franjo Galinec. Nakon 1929. godine zbirke učila i knjižnice popunjavane su državnim sredstvima. Nova izdanja u učeničkoj knjižnici nabavlјana su i sredstvima Zajednice doma i škole. Predavači materinjeg jezika potaknuli su organiziranje razrednih knjižnica pa su u učionicama, troškom Zajednice doma i škole²¹, postavljeni zidni ormarići za smještaj posuđivanih knjiga.²² Godine 1934./35. za profesore je opremljena čitaonica u kojoj su držani stručni, književni i pedagoški časopisi nužni za stručno usavršavanje.²³

Razdvajanjem na I. mušku i II. žensku gimnaziju nakon Drugog svjetskog rata knjižnice i školske zbirke ostale su jedinstvene. Nakon ponovnog objedinjavanja ravnatelj Josip Erl je u nedostatu školskog prostora donio odluku o dokidanju dotadašnje učiteljske knjižnice koja, prema njegovom mišljenju, sadržajem više nije odgovarala duhu suvremenog doba. Bogati sadržaj ove knjižnice uklonjen je iz prostora Gimnazije usprkos neslaganju pojedinih profesora, nakon čega se dijelu ovog knjižnog blaga gubi trag. Njegovi dijelovi tada su bez popisa i reda bili prebačeni u Gradske muzej Varaždin i varaždinski Arhiv gdje su i danas pohranjeni. Preostali knjižni fond, uglavnom nekadašnje učeničke knjižnice, bio je preseljen u sobu br. 7, dok je u pokrajnjoj sobi br. 6 uređena čitaonica kako bi se osigurali uvjeti za samostalni učenički rad. U specijaliziranim predmetnim učionicama od tada su

19 Izvještaj kr. velike gimnazije u Varaždinu za školsku godinu 1903.- 4., Zbirke učila. Str. 35., 36.

20 Izvještaj kr. velike gimnazije u Varaždinu za školsku godinu 1904.-5., Učiteljski zbor. Str. 31.

21 Drž. realna gimnazija u Varaždinu. Godišnji izvještaj za školsku godinu 1933-34. Knjižnice i zbirke učila. Str. 34 - 41.

22 Drž. realna gimnazija u Varaždinu. Go-dišnji izvještaj za školsku godi-nu 1935-36., Ljetopis. Str. 18.

23 Drž. realna gimnazija u Varaždinu. Godišnji izvještaj za školsku godinu 1934-35. Ljetopis. Str. 30.

oblikovane kabinetske knjižnice, a za njihovo vođenje brigu su preuzeli predmetni profesori.

Porastom broja razrednih odjela i broja učenika pojavio se problem nedostatka prostora, stoga je 1979. godine prostor čitaonice pretvoren u učionici. Pred obilježavanje 350. godišnjice škole dužnost knjižničara preuzeila je Jasmina Horvatić-Bedenik koja je, kao profesorica i diplomirana knjižničarka, predavala predmete iz bibliotečno-informacijskih znanosti u Informacijsko-dokumentacijsko-komunikacijskom usmjerenu koje je u ovoj školi postojalo sve do obnove gimnazijalnih programa 1990. godine. Tijekom priprema za spomenuti jubilej planirana je preobrazba knjižnice u Bibliotečno-informacijski centar kojem je postojeća knjižnica trebala biti središnji dio. Njen knjižni fond tada je sadržavao 25 530 knjiga.²⁴ Škola je bila pretplaćena na 39 časopisa, a u bivšoj se čitaonici nalazila referentna zbirka i periodika koje su profesori i učenici mogli konzultirati premda je ovaj prostor korišten i kao učionica za spomenuto INDOK usmjerjenje.

Obnovom gimnazijalnih programa, nakon stvaranja samostalne Hrvatske, potreba za informatizacijom i modernizacijom knjižnice postala je sve izraženija. Nadalje, najveći je problem pre dosta-vljao nedostatak prostora za smještaj knjižnog fonda, a posebno za čitaonicu. Pripremajući knjižni fond za informatizaciju, godine 2004. započeto je pročišćavanje fonda.²⁵ Odvojene su knjige tiskane do 1945. godine i uvrštene u posebnu Zaštićenu zbirku. Kako je dotada postojao program za obradu knjiga koji su izradili učenik Mihail Kukec, poslije student FER-a, i prof. Jasmina Horvatić-Bedenik, a na tržištu je postojao program za obradu građe koji su počele koristiti mnoge knjižnice, i u našoj knjižnici počelo se 2005. godine, uz pomoć Jasminke Štimac, voditeljice Matične službe Gradske knjižnice "Metel Ožegović", s korištenjem programske podrške Metel varaždinske tvrtke Point. Sva građa u knjižnici postupno je obrađena po međunarodnim programima i klasifikaciji te je svi korisnici mogu pretraživati po nekoliko parametara na internetskoj stranici škole pod poveznicom Školska knjižnica. Izrađene su i kodirane članske iskaznice. Time je omogućen brži pristup informacijama radi unapređenja odgojno-obrazovnog rada u školi.

24 Gimnazija - SC "Gabriel Santo" Varaždin 1636. - 1986. Varaždin, 1986., Str. 204.

25 Informatizacija školske knjižnice, Gimnazija 2004./5. Varaždin, 2005., Str. 9."W

Kad su u proljeće školske godine 2008./9. završeni radovi i opremljen prostor u novom dijelu gimnazijalne zgrade, na prvom katu dogradnje osigurano je 207 m² namijenjenih knjižnici, čitaonici i kabinetu za knjižničare. Danas knjižnica raspolaže s više od 27 000 jedinica knjižnične građe dostupne za posudbu i korištenje.

U okviru toga posjeduje oko 6000 jedinica građe starih i rijetkih knjiga, od kojih je više od 150 knjiga digitalizirano. Najstarija do danas sačuvana knjiga tiskana je u Frankfurtu 1551. godine na latinskom jeziku. To je *Savjetnik o očuvanju dobrog zdravlja*, djelo Arna Idusa de Villanove, kemičara, astrologa, fizičara i filozofa iz 13. st. Valja izdvojiti i nekoliko primjeraka iz 17. st., poput: *REGOLA DI SANT AGOSTINO*, tiskana u Beču 1686., *REGULAE SOCIETATIS JESU*, iz 1679. i *EZOPOVE BASNE*, tiskane 1618. u Ingolstadtu. Zanimljiv je i očuvani rukopisni zbornik gimnaziskog literarnog društva NEVEN s početka 70-ih godina 19. st., ali i niz drugih vrijednih izdanja. Kao poseban zaštićeni fond one su pohranjene u odvojenom prostoru u učionici br. 2 u starom dijelu zgrade, između biološke i fizikalne školske zbirke.

Školska knjižnica Prve gimnazije Varaždin danas je najveća srednjoškolska knjižnica u Varaždinskoj županiji. U svojem čitaoničkom dijelu ona raspolaže s 45 radnih mjesta, gdje je učenicima i nastavnom osoblju omogućeno korištenje referentne literature, periodike i 11 prijenosnih računala te 5 tableta s besplatnim pristupom internetu. Premda je dogradnjom omogućeno održavanje redovite nastave samo u jednoj smjeni, knjižnica je, zahvaljujući zapošljavanju još jedne diplomirane knjižničarke, Marinele Marčetić, korisnicima na raspolaganju tijekom čitavog dana. Uz stručnu pomoć tih dviju profesorica knjižničarki učenici mogu uspješno rješavati zadatke vezane uz nastavu i kreativno provoditi slobodno vrijeme produbljujući znanja ili sudjelujući u realizaciji istraživačkih projekata iz svih područja. U njenom se prostoru redovito održavaju radionice i projekti od školske do međunarodne razine, literarne večeri, predstavljanje novih knjiga i autora, opće i tematske izložbe, noćna čitanja i nastava Knjižnično-informacijskog obrazovanja u svim razredima. O svim događanjima u knjižnici učenici dobivaju pravovremene informacije na *Facebook* stranici školske knjižnice. Tako je ona, uz primarno odgojno-obrazovnu funkciju, prerasla u središte društvenog života i kulturnih događanja.

Literatura:

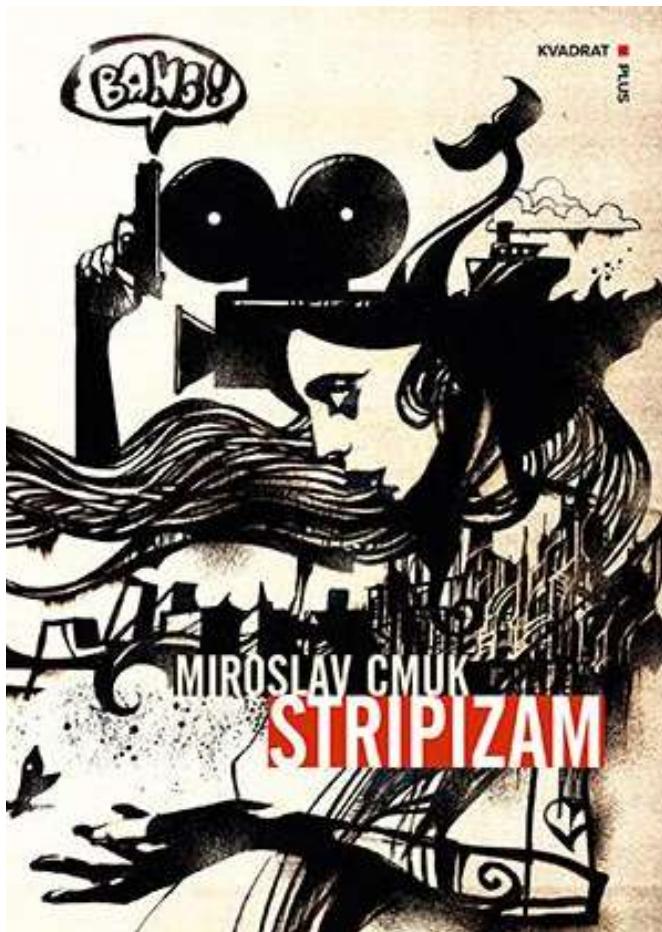
1. Gimnazija - SC "Gabriel Santo" Varaždin 1636. - 1986. Varaždin, 1986.
2. Filić, Krešimir. Knjižnica varaždinske Gimnazije, Izvješće varažd. Realne gimnazije god. 1933.
3. Povijest varaždinske kraljevske gimnazije od godine 1776. Varaždin, 2006.
4. Filić, Krešimir. Povijest Varaždinske gimnazije: Spomenica Varaždinske gimnazije, 1636 - 1936. Varaždin, 1937.
5. Horvat, Siniša. Knjižnica varaždinske gimnazije //
6. HISTORIA VARASDIENSIS ČASOPIS ZA VA-RAŽDINSKU POVJESNICU Društvo povjesničara grada Varaždina i varaždinske županije, 2011.
7. Horvatić-Bedenik, Jasmina. Korištenje knjižne baštine Prve gimnazije Varaždin – izazov, inspiracija, privilegij // Zbornik radova sa stručnog skupa 380 PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN. https://issuu.com/bojanbanic/docs/pgv_strucni_skup_380
8. Marčetić, Marinela. Pomažemo graditi zajednicu - 10 godina kroz našu knjižnicu. // Zbornik radova sa stručnog skupa 380 PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN. https://issuu.com/bojanbanic/docs/pgv_strucni_skup_380

*Siniša Horvat,
Prva gimnazija Varaždin*

RAZGOVOR S POVODOM

3

“STRIPIZAM” MIROSLAVA CMUKA

Naslovica knjige *Stripizam* autora Miroslava Cmuka

Miroslav Cmuk, kolega knjižničar VI. osnovne škole u Varaždinu, više je godina aktivni kolumnist na području strip-esejistike u Hrvatskoj. O stripu, a također i o glazbi, filmu te književnosti objavljuje tekstove u tiskovinama (Hrvatski filmski ljetopis, Kolo, Kvadrat, Tema, Zarez...) i na web-portalima (booksa.hr, Magazin Gradske knjižnice Rijeka, stripovi.com...). Ove je godine objavio svoju prvu publicističku knjigu pod nazivom *Stripizam*, koja sadrži četrdeset odabralih tekstova o devetoj umjetnosti.

Miroslava poznajem i kao aktivnog člana naše Knjižnice, gdje je česti korisnik na Odjelu za mlade i redovno prati priljev novih stripova u naš fond kako mu ne bi promaknuo neki naslov koji slučajno nema u svojoj vlastitoj kolekciji.

1. Knjiga je izašla početkom godine, nakon uobičajeno teškog puta od ideje do njenog konačnog izdanja u materijalnom obliku. Jesi li u konačnici zadovoljan dobivenim, te kakve su reakcije u stripaškim krugovima?

Reakcije u stripaškim krugovima su male jer je i zajednica mala, ne krećem se u tim krugovima pa ne znam kakvi su komentari. Smanjen je broj čitatelja stripova, a još je manje onih koji čitaju eseje i osvrte o stripovima ili komentiraju publicističke knjige. Na mom radnom mjestu lijepo su reagirali na knjigu.

Andrija Mihajlović i Nikola Dragomirović, kolege po Peru iz Srbije, napisali su veoma ugodne osvrte o knjizi. Domaće reakcije su izostale, no tome sam i ja pomalo pridonio. Odbio sam svaku ponudu za promociju knjige pa se za knjigu manje čulo. Naime, previše sam puta prije tiskanja prošao kroz materijale pa mi se vlastita knjiga zamjerila. Nisam bio sretan kada je izašla iz tiska, izmorila me, puno je vremena uloženo u nju. Trebalo mi je dobroih mjeseci dana da ju prihvatom. Vjekoslav Đaniš, urednik knjige, rekao mi je da uvijek bude tako kada se radi prva knjiga. On je kao urednik i izdavač u *Stripizam* uložio puno vjere i truda. Da nema njega, vjerojatno ne bi došlo ni do knjige.

2. Kako i kada je kod tebe počeo interes za strip? U djetinjstvu i ranoj mladosti ili kasnije?

O tome sam pisao ovog ljeta, u tri tjedna stvorio sam zbirku tekstova u kojoj opisujem kako sam se navukao na strip. Počelo je u četvrtoj godini, kada sam završio u bolnici. Ujak je došao na ideju da bi me strip mogao zanimati. Pomoću stripova naučio sam čitati. Skupljao sam ih do četrnaeste godine, kada sam pored trešnjevačke tržnice prodao kolekciju za smiješan iznos, a vratio sam mu se deset godina kasnije, potkraj studija, vođen nostalgijom. U osječkoj knjižnici posuđivao sam skupe stripove, a na osječkoj tržnici kupovao one jeftinije. Stalno tržnice i stripovi.

3. Crtež ili tekst?

Tekst. Svakako tekst. Ne smeta mi loš crtež ako je priča dobra. No smeta mi loša priča, nju ne može spasiti nikakav crtež. Naravno, najbolje je kada su i crtež i tekst odlični.

4. Vezano za to, što misliš o suvremenom karikaturalnom pristupu crtežu u stripovima ozbiljne tematike, radi li se tu o svojevrsnom psihološkom momentu? Kako bi stripovi poput *Zašto sam ubio Pierrea Alfreda i Oliviera K* ili *Svagdanja borba Manu Larceneta* izgledali s hiperrealističkim crtežom?

U naslovima *Zašto sam ubio Pierrea* i *Svagdanja borba* odgovarao bi mi bilo kakav crtež jer je riječ o veoma snažnim pričama. Da su rađeni hiperrealističkom tehnikom, priča bi bila možda još snažnija. No i ovako je dovoljno snažna.

5. Što misliš o ekspanziji strip-izdavaštva u Hrvatskoj u posljednjih desetak godina?

Stripovi danas jesu skuplji. Sjećam se kada je Slobodna Dalmacija počela objavljivati talijanske serijale (*Dylan Dog, Zagor, Tex...*), na kioscima su koštali nekih 13 kuna, a danas koštaju 18 i ta se cijena već duže vrijeme nije promjenila. Nisu skupi, ali se ipak sve manje kupuju, čitateljstvo se rasulo tijekom rata. Stariji (+30) kupuju stripove ponekad, a mlađi gotovo nikada. Ne pamtim kada sam zadnji put video dijete da kupuje ili promatra stripove. Nove generacije obuzete su ekranim, nisu prošli *stripovsku fazu*. Roditeljima je to bacanje novca, radije im šutnu mobitel u ruke. Krajem osamdesetih godina 20. stoljeća svi su čitali stripove, i stari i mlađi. Stripovi su nas povezivali, oni su nam bili zajednička tema. Ali onda nije bilo toliko zavodljivih ekrana. Eventualno televizor. A stripovi su bili sveprisutni.

6. Danas u Hrvatskoj strip u knjižnicama otvara vrata svima da pročitaju ekskluzivna i često skupa izdanja...

Opet, mijenja se percepcija stripova u široj javnosti. Strip je u knjižnicama, može se slobodno posuditi, što je prije bilo nezamislivo jer je bio na lošem glasu kao šund-literatura što kvari čitateljske navike. Sada je čitanje stripova pomodnost, naročito u višim kulturnim krugovima. No, kada pitate kulturnjake da vam kažu nešto konkretno o stripu, počnu mucati i ponavljati uobičajene fraze.

Strip-izdavaštvo buja, već dugo ponuda stripova nije bila tako bogata, što sigurno ne odgovara kolekcionarima i čitateljima slabijeg imovinskog stanja. No zato su tu knjižnice gdje se stripovi mogu posuditi. Važno je samo imati člansku iskaznicu, no nekim je previše platiti godišnju članarinu. Ima se za sve drugo, ali ne i za članarinu. Jadno i naopako.

7. Pišeš eseje o stripu u kojima se dotičeš široke palete tema poput bolesti, seksizma, straha, političke nekorektnosti, nuklearnih i postapokaliptičkih katastrofa. Što je po tebi u stripu, za razliku od drugih medija, ono esencijalno kad autori progovaraju o tim temama?

Strip pruža dvostruki užitak ako su kvalitetni i crtež i tekst. Poput svake literature strip je u stanju otvoriti svaku životnu temu. Njegova prednost je u tome što se brzo čita. Meni osobno stripovi odgovaraju jer mi za njih ne treba puno vremena. Dobro, *Asterios Polyp* Davida Mazzucchellija ne može se čitati brzo, taj naslov iziskuje nekoliko čitanja jer je višeslojan. Osim što je brži od knjige, strip je pokretljiviji od filma, možeš ga čitati u krevetu ili javnom prijevozu.

Previše toga me zanima, i film, i glazba, i književnost, a sve to iziskuje vrijeme. Dok pišem o stripu, otvaram teme o kojima strip govori, ali ujedno koristim priliku da iskažem vlastito mišljenje, izbacim mentalni višak. Pisanje mi služi kao sredstvo javnog djelovanja. Ne znam koliko sam djelotvoran u tome.

8. Često se u esejima dotičeš teme marginaliziranosti stripa. Odavna je osporavan kao umjetnost, smatran je dječjim štivom, a danas je tu i novi problem s kojim se i knjiga bori - budućnost vezana za njihovu materijalizirani formu. Kakve ima strip izglede da opstane u digitalnom obliku i da se čita isključivo na e-čitačima?

Pitanje koje stalno opsjeda neke knjižničare i književnike, ali i čitatelje. Hoće li e-knjiga potisnuti papir? Neće, naravno, to su čista pretjerivanja.

Čovjeku je naprsto prirodnije i lakše čitati tekst na papiru. Zamislimo situaciju u kojoj se čovjeka prisili na čitanje. „Ekran ili papir, biraj!“ Izabrat će papir.

Nemam ništa protiv stripova u digitalnom obliku, ali, ako mogu, čitam ih na papiru. Ne zato jer sam tradicionalni čitatelj pa mi je papir usađen u svijest. Često čitam dijelove stripova na ekranu prije nego se odlučim za kupnju. Izdavači ponude kupcima besplatni *preview*, čisto da vide je li taj strip za njih, sviđa li im se izvedba. Grafički roman *Šavovi*, koji volim isticati jer mi puno znači, prvi put pročitao sam u digitalnom obliku. Izdavač Šavova Živojin Tamburić, koji živi u Engleskoj, zamolio me da napišem pogовор. Da bih to napravio, prvo sam morao pročitati tekst u digitalnom obliku, na računalu. Budući da je riječ o fenomenalnom djelu, nije mi teško pao nedostatak papira.

9. Kako nekom kulturno osviještenom i načitanom pojedincu, a vjerujem da ih osobno mnogo poznajemo, uopće približiti strip? Kako ga uvjeriti da proba pročitati nešto, koji bi mu prvi naslov ponudio?

Preporučio bih mu serijal *Ken Parker*, moj omiljeni strip. Međutim, *Ken Parker* sastoji se od 80 knjiga. Osobno sam navukao nekoliko ljudi na strip, što učenika u školi, što kolega. Ako im ponudiš dobar naslov, mijenja im se mišljenje o stripu. Uvide da stripovi nisu literatura za djecu i nezrele već da među stripovima ima puno kvalitetnih naslova koji su vrijedni čitanja i preporučivanja.

Nedavno je objavljena grafička novela *Abelard*, veoma simpatično štivo. Lijepo nacrtano, ugodna priča o prijateljstvu, ljubavi i upornosti. Mene je *Abelard* na prvu osvojio, a svidio se i svima kojima sam ga posudio ili preporučio.

10. I za kraj, crtaš li i sam? Ili pišeš scenarije za strip?

Totalno sam netalentiran po pitanju crtanja. I dobro da jesam jer ne znam kada bih stigao crtati uz toliko čitanja i pisanja. Dosad se nisam okušao ni u pisanju scenarija. Možda jednom. Trenutno imam druge planove. Završavam *Lektirizam*, seriju tekstova o dječjoj književnosti. Namjeravam objaviti *Zvučnu čitanku*, seriju tekstova o književnosti i glazbi koje sam godinu dana objavljivao na portalu Magazin Gradske knjižnice Rijeka. A tu je i nedavno dovršeni rukopis o kojem zasad ne bih govorio, a rado bih ga video ukoričenoga, u papirnatom obliku.

*Razgovor vodio: Tomislav Košić,
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin*

IZ NARODNIH KNJIŽNICA

4

ZBIRKE GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE „METEL OŽEGOVIĆ“ VARAŽDIN

Narodna čitaonica i knjižnica „Sloboda“, prethodnica Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin, svečano je otvorena 30. travnja 1947. godine u prostoru nekadašnje Kazališne restauracije. Javnosti su najprije u velikoj čitaonici ponudene novine i časopisi, ali do kraja godine obraden je i posudbeni fond koji je obogaćivan novim izdanjima. Tijekom sedam desetljeća stvaranja nastao je impozantan fond te se 2017. godine Gradska knjižnica može pohvaliti s više od 270 000 jedinica različite knjižnične građe. Najmlađima su namijenjene igračke, zastupljena su djela na različitim suvremenim medijima, a korisnicima je i dalje najprivlačnija i najdraža tiskana građa.

Uz bogati posudbeni fond čuva se referentna građa i periodika, a u pojedinim odjelima organizirane su različite specijalne zbirke. Neke od njih nastale su reorganizacijom temeljnog fonda (BDI, Zavičajna zbirka „Warasdiniensia“, Ilirska zbirka, Zaštićena zbirka, Zbirka strane literature, Zbirka stripova, Roditeljska zbirka), dok su veće zbirke zavičajnih uglednika zadržale svoj prvobitni oblik. Od nekih funkcionalnih cjelina razvili su se novi odjeli – Odjel strane literature s gradom na petnaestak jezika i Odjel za mlade u kojem su stripovi temeljni posudbeni fond. Roditeljska zbirka u Odjelu za djecu prerasla je početni okvir pa je danas koriste i brojni studenti pedagoških grupa predmeta.

Specijalne zbirke dokazuju da je knjižnični fond „živi organizam“ i da se njegovom (re)organizacijom otvaraju nove mogućnosti popularizacije, smještaja i zaštite.

ZBIRKA BDI (bibliotekarstvo – dokumentacija – informacija)

Zbirka BDI nazvana je po sroдnoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Utemeljena je 50-ih godina prošloga stoljeća, a namijenjena je svima koji se pripremaju za stjecanje zvanja u knjižničarskoj struci. Glavninu fonda čine raznovrsne bibliografije, među kojima je i *Bibliografija hrvatska I. Tiskane knjige* (1860.) Ivana Kukuljevića Sakcinskog. Autor je sastavio oko 3000 zapisa o knjigama pisanim glagoljicom, cirilicom i latinicom te je to prva hrvatska retrospektivna bibliografija. Dopunski svezak objavljen je tri godine kasnije.

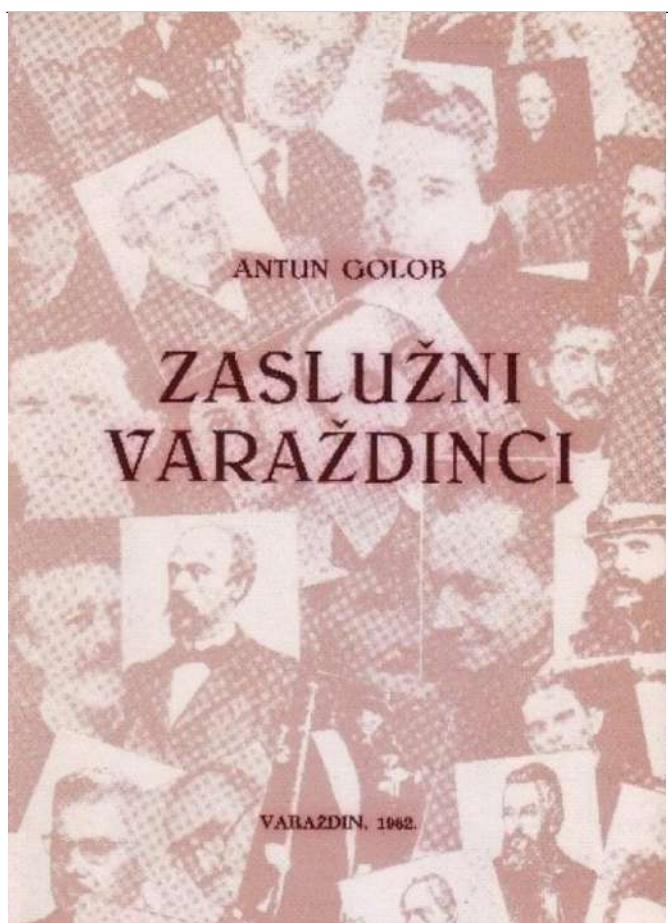
U Zbirku BDI uvršteni su časopisi i godišnjaci pojedinih strukovnih društava i ustanova te knjige s područja knjižničarstva. Među njima su pravilnici, standardi, smjernice, UDK-tablice, literatura o povijesti pisma, knjiga, knjižnica, građa o cenzuri, tiskarstvu, nakladništvu... Posebno su vrijedni zbornici sa stručnih skupova koji se održavaju u kontinuitetu, a na kojima, osim knjižničara, sudjeluju djelatnici srodnih ustanova.

ZAVIČAJNA ZBIRKA „WARASDI-NIENSIA“

Najdragocjenija, najraznovrsnija i opsegom najveća specijalna zbirka Gradske knjižnice je Zavičajna zbirka „Warasdiniensia“. Dobila je naziv po rubrici u časopisu *Vienac: zabavi i pouci*. O zavičajnim temama u 19. stoljeću pisao je Ivan Milčetić, a koristio je pseudonim X.¹

Fond se sastoji od djela koje govore o zavičaju bez obzira na to kojim su jezikom i pismom pisana, djela koja su pisali autori vezani uz zavičaj rođenjem ili djelovanjem te djela tiskana na području zavičaja do 1945. godine.

¹ Usp. Varasdienzia // Vienac: zabavi i pouci 50 20(1880), str. 813 – 816, Varasdienzia // Vienac: zabavi i pouci, 14 13(1881), str. 223 – 224.

U početku je zbirka imala regionalni karakter i pokrivala je područje sjeverozapadne Hrvatske te je djelomice zahvaćala područja triju današnjih županija. U vrijeme zajednica općina (od 1974. do 1990.) obuhvaćala je područje dviju naših najsjevernijih županija, a s novim teritorijalnim ustrojem područje je suženo na Varaždinsku županiju. Osim monografskih i serijskih publikacija prikuplja se kartografska građa, polupublikacije, sitni tisak (plakati, letci, cjenici...), slikovna građa (razglednice, fotografije, likovna djela), muzikalije (notni zapisi), zvučna, audiovizualna i elektronička građa, rukopisi te preformatirana građa (fotokopije, mikrofilmovi).

Zavičajni fond javnosti je prvi put prezentiran 1968. godine prigodom obilježavanja značajnih jubileja: 140. obljetnice Glazbene škole, 130. obljetnice utemeljenja javne knjižnične djelatnosti, 130. obljetnice rođenja Vatroslava Jagića. Građa se počela prikupljati puno ranije, a već su 1951. godine zatražena dodatna sredstva za izradu centralnog kataloga u kojem bi bile zastupljene knjige koje je posjedovao Gradska muzej. Sedamdesetih godina katalog je dopunjjen obrađenim člancima iz monografskih i serijskih publikacija.

Najstarija zavičajna knjiga je *Postilla Antuna Vramca* iz 1586. godine, a za Zbirku je nabavljeno njezino reprint izdanje (1990.). Najstarije originalno djelo je dvosvečani *Gazophylacium* (1740.) pavlinskog leksikografa Ivana Belostenca. U Zbirci je pohranjena vrijedna rukopisna dokumentacija koja se odnosi na djelovanje predratnih čitaonica – Društva „Dvorana“ i Društva „Kasino“. Iz Platzerove posudbene knjižnice sačuvan je *Catalog der Warasdiner – Leichbibliotek* (1900.), a iz Gradske pučke knjižnice razni uvezani katalozi. Od rukopisa valja istaknuti *Pjesmaricu Narodnih Pjesmah Tome Klepač(a)*, *Orgulara Vidovečkog* (1852.) koji je 1885. godine dopisao uz svoj potpis: *penzionirani bogec po vražjih jalih*.

Brojni zavičajni autori dali su nemjerljiv doprinos kulturnoj povijesti (Vatroslav Jagić, Ivan Kukuljević Sakcinski, Branko Vodnik, Miroslav Šicel, Joža Skok...), a nekadašnji gimnazijalni profesori bili su istaknuti prevoditelji (Antun Rožić, Ferdo Pažur, Koloman Rac...). U Zbirci se čuva oko 400 naslova časopisa, godišnjaka i novina (školski, studentski i tvornički listovi, listovi pojedinih ustanova, vjerskih zajednica, strukovnih društava, jedinica lokalnih uprava...). Pokrivaju različita područja: politiku, gospodarstvo, obrazovanje, znanost, kulturu, umjetnost, sport, medicinu, gastronomiju... Oko 550 knjiga je mikrofilmirano. Digitalizirane su novine (1848. - 1997.) koje su u vlasništvu srodnih ustanova, više od 400 naslova knjiga i brošura tiskanih do 1945. godine te dio zavičajnih razglednica. Na taj je način zavičajna građa postala dostupnija i doprinosi prepoznavanju identiteta našega kraja.

ILIRSKA ZBIRKA

Obilježavajući 130. obljetnicu najstarije „ilirske“ čitaonice, u Gradskoj knjižnici pripremana je velika tematska izložba. Uz originalni *Poziv* za osnivanje Društva Narodnog od 15. siječnja 1838. godine bile su izložene i brojne knjige, brošure, časopisi, novine i almanasi. Izložba je pobudila veliko zanimanje gimnazijalnih profesora. Izrazili su želju da se izložena građa trajno odvojeno čuva da bi bila dostupna tijekom godine kada se obrađuje razdoblje hrvatskog narodnog preporoda. Želji im je udovoljeno pa su brojni nastavni sati realizirani u studijskoj čitaonici.

Dio Ilirske zbirke danas je izložen u stalnom postavu u čitaonici dnevnog tiska.

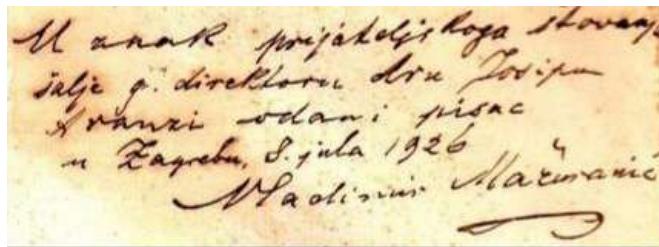

Među njima su knjige iz obiteljskih knjižnica Metela Ožegovića, Kukuljevića i Kušlana, koji je Družtvu darovao najstariju knjigu u Zbirci - *Ispisanje ratta turorskoga pod Josipom Cesarem II. Početog godine 1787.* (1792.). Autor joj je franjevac Blaž Bošnjak koji je kao vojnik i sam sudjelovao u turskom ratu, a kronološki pregled ratovanja napisao je u osmercu, devetercu i desetercu.

Sačuvane su *Ilirske narodne novine*, *Danica Horvatska, Slavonska i Dalmatinska, Kolo, Serbski narodni list, Kwety, Češka včela, Orol tatránski...* Slovački putopisac Gustav Kazimir Zechenter je četrdesetih godina prošloga stoljeća posjetio Čitaonicu i izrazio je zadovoljstvo kad je vidio njemu dobro poznate naslove. Dugo se smatralo da je u Čitaonici bila ponuđena samo popularna literatura, a onda je utvrđeno da je na 18 svezaka referentne građe tintom ispisano vlasništvo: *Čitaone Varasd. Ilirske*. Odnosi se to na *Allgemeine deutsche Real-Encyklopädie...* (1833. – 1839.) i *Conversations-Lexikon der Gegenwart* (1838. – 1841.).

ZAŠTIĆENA ZBIRKA

Zaštićena zbirka nastala je osamdesetih godina prošloga stoljeća i objedinjuje sva izdanja tiskana do 1945. godine bez obzira na jezik i pismo (latinica, cirilica, gotica). Po pečatima, bilješkama, posvetama i *ex librisima* vidljivo je da knjige potječu iz raznih knjižnica (narodnih, školskih, specijalnih) te brojnih privatnih zbirki. Zanimljiva je posveta na posebnom otisku iz *Zbornika kralja Tomislava*. Svoj tekst Melek "Jaša Dubrovčanin" u Indiji god. 1480-1528..., autor Vladimir Mažuranić, sin bana Ivana Mažuranića i otac književnice Ivane Brlić Mažuranić daruje Josipu Aranzi, uglednom dubrovačkom filologu.

Zbirka objedinjuje knjige u rasponu od gotovo 200 godina, a najstarija knjiga je *Breviarium Romanum*. Tiskan je u Veneciji 1757. godine,

a unutar knjige su bilješke na latinskom jeziku. Zaštićena zbirka oblikovana je i u Odjelu za djecu, a najstarija dječja knjiga je *Dragoljub* Ivana Lepušića iz 1900. godine. Knjige u zbirci pisane su na 12 različitih jezika, a njihovo izdvajanje iz posudbenog fonda omogućilo je bolju zaštitu građe i racionalnije korištenje knjižničnog prostora.

ZBIRKA ZVONKA MILKOVIĆA

Varaždinskog književnika Zvonka Milkovića (1888. – 1978.) proslavili su njegovi stihovi koji su objavljeni u zbirkama: *Pjesme* (1914.), *Pobožni časovi* (1944.), *Izabrane pjesme* (1961.), *Pjesme* (1971.), *Legende o sakritoj sreći* (1976.), *Iz starog Varaždina* (1976.), *Pjesme, Grad - grafička mapa Željka Prsteca* (1992.), *Pjesme samotnika* (2004.). Stihovi su mu objavljeni u brojnim antologijama, od kojih posebno valja izdvojiti *Hrvatsku mladu liriku* (1914.). Iz jedine zbirke putopisa *Krenimo u rano jutro* (1968.) možemo saznati kako je nastajala njegova privatna knjižnica.² Proputovao je Europu uzduž i poprijeko i u gradovima u kojima je boravio rado je posjećivao knjižare i antikvarijate te kupovao knjige koje su ga zanimali. Pri kraju životnog puta odlučio je svoju privatnu zbirku darovati Gradskoj knjižnici.

Darovni ugovor sklopljen je 7. kolovoza 1975. godine. Osim knjiga preuzeti su časopisi, rukopisi, pisma, fotografije, osobni dokumenti, izresci iz novina i jedan zvučni zapis razgovora Zvonka Milkovića s Miroslavom Tušek. Zanimljiva je obiteljska rukopisna kuharica iz 1850. godine – *Kochbuch Meiner Lieben Mutter zum Nahmensfeste gewidmet von Ihrem gehorssamen und dankbaren Sohne Karl Klantschnig*. Sačuvani su dnevničci koje je Milković s prekidima zapisivao od 1933. do 1958. godine, prijepisi većih cjelina koje je vlastoručno ispravljao, a iz abecednog registra možemo saznati čime se bavio kad je radio kao odvjetnik.

² Usp. Štimac, Jasminka. Tragom putopisa Krenimo u rano jutro do knjižnice književnika Zvonka Milkovića // Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama 2004. – 2006. : zbornik radova znanstveno – stručnih skupova Ogranka Matice hrvatske 2004. – 2006. Varaždinske Toplice: Matica hrvatska – Ogranak, 2007. Str. 255-268.

Najstarija knjiga u Zbirci je *La Theologie de la presence de Dieu, contenant La Vie, les Moeurs, les Entretiens, la Pratique, & les Lettres du Frere-Laurent de la Resurrection...* (1730.) koja je ujedno najstarija knjiga u fondu Gradske knjižnice. Zbirka se sastoji od 2437 obrađenih jedinica.

ZBIRKA GUSTAVA KRKLECA

Privatna knjižnica književnika Gustava Krkleca (1899. – 1977.), koji je najranije djetinjstvo proveo u Maruševcu nedaleko od Varaždina, otkupljena je od njegove supruge Mirjane. Ugovor o preuzimanju građe potpisani je 27. rujna 1980. godine, a vrijednost zbirke procijenjena je na tadašnjih 500 000 dinara. Uz knjige i serijske publikacije, preuzeti su rukopisi, pisma, fotografije, priznanja, slike i poneki darovi koje je dobio od svojih poštovatelja. S osobnim dokumentima preuzeta je i njegova „aktovka“, naočale, ali i radni stol, stolac, ormarić. Zna se da je za svojim radnim stolom pisao samo noću, uz litrenu džezvu crne kave, obavijen dimom cigareta, uvijek dotjeran jer nije mogao pisati u „šlapama“. U svome zagrebačkom stanu dvije je sobe napunio knjigama. Njegova supruga pozvala je uglednu knjižničarku Branku Hergešić da mu uredi knjižnicu i sastavi katalog, ali nezadovoljan uvedenim redom, brzo je sve vratio na staro.

U knjizi inventara evidentirano je 6111 jedinica, ali građa nije u cijelosti obrađena. U digitalnom obliku dostupno je nekoliko stotina stranica pisama koja su presnimljena 2007. godine. Među njima su pisma Zvonka Milkovića, Dragutina Domjanića, Viktora Cara Emina, Miljenka Stančića, Slavka Kolara, Mate Lovraka, Ulderika Donadinića, Dragutina Tadijanovića, Slavka Mihalića, Dobriše Cesarića, Tina Ujevića, Vladimira Nazora..., a svakako je najzanimljivija ilustrirana dopisnica oblikovana u ateljeu Pabla Picassa koju u Madridu 1937. godine potpisuju John Dos Passos, Ludwig Renn i Ernest Hemingway.

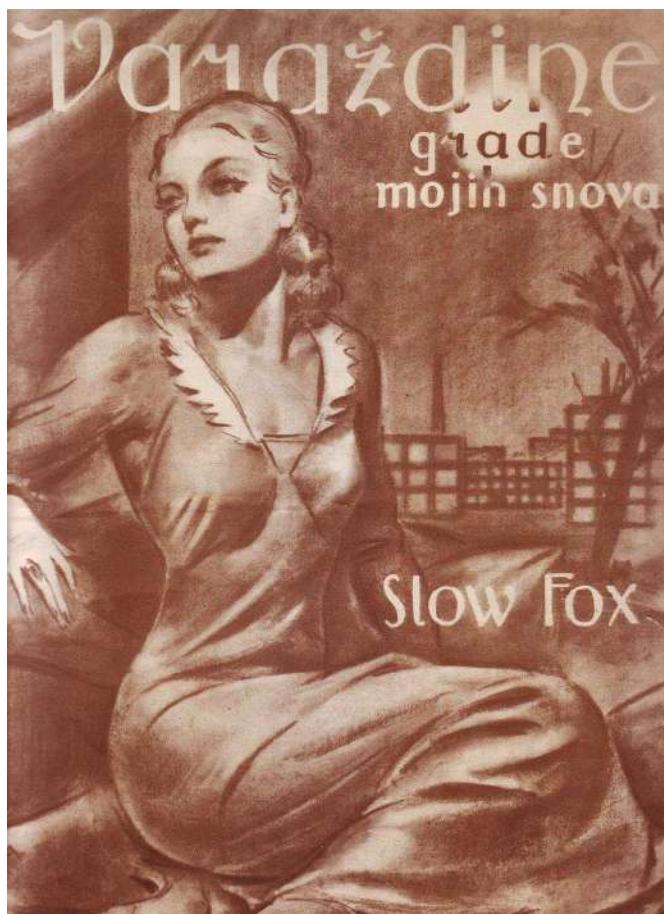

ZBIRKA MARIJANA ZUBERA

Profesor Marijan Zuber (1913. - 2008.) bavio se obradom narodnih napjeva, vodio je gradske zborove, a naročito zapažene uspjehe postigao je diljem Europe i Amerike s Dječjim zborom Glazbene škole. Jedan je od utemeljitelja Varaždinskih baroknih večeri, a njegovo ime nosi nagrada koja se na Glazbenim svečanostima hrvatske mlađeži dodjeljuje najuspješnijima.

Svoju privatnu knjižnicu Marijan Zuber namijenio je Gradskoj knjižnici pa je u čast njegova 85. rođendana Grad Varaždin 5. rujna 1998. godine organizirao svečano potpisivanje darovnog ugovora. Uz proslavu 90. rođendana pripremljena je u Gradskoj knjižnici velika izložba, a uz prigodni dar profesoru je uručen popis stručno obrađene Zbirke.

Zbirka sadrži pretežno glazbenu literaturu, brojne notne zapise, osobnu dokumentaciju, fotografije, plakate koncerata, priznanja, izreske iz tiska...

Prateći Zuberov rad, djelomice se može dobiti uvid u najsjajnije razdoblje Glazbene škole Varaždin na kojoj je obnašao funkciju ravnatelja od 1956. do 1974. godine. Rukopisna građa iz zbirke nastala je između pedesetih i osamdesetih godina 20. stoljeća.

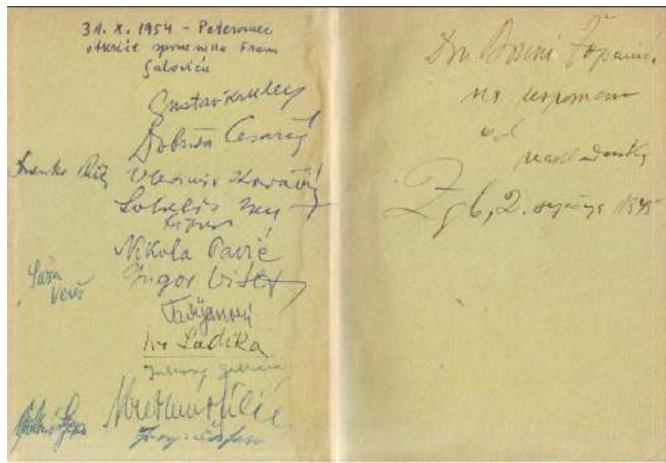
U njoj su dokumenti pod nazivom *Moja razmišljanja, Metodički pabirci iz nastave muzičkog odgoja, Korespondenca...* Čuva se i dio dokumentacije koja se odnosi na Warasdiner Musikverein, Gradsku glazbenu učionu, skladatelja i glazbenog pedagoga Antuna Störa koji je podruku dobivao od proslavljenog glazbenika Ivana Padovca. Sačuvana je nekompletan glazbena periodika, među kojom su naslovi: *Sveta Cecilija, Savremeni akordi, Muzička kultura, Muzika, Grlica* te neka izdanja na njemačkom jeziku.

Obrađeno je 1790 jedinica, a zamišljeno je da Zbirka bude temelj budućem glazbenom odjelu, kad se za to steknu povoljniji prostorni uvjeti.

ZBIRKA BRUNE ŽUPANIĆ-STEINERA

Bruno Županić-Steiner (1893. - 1987.), pravnik i književnik, od 1921. godine živio je u Ivancu gdje je otvorio odvjetničku kancelariju. Od studentskih dana bavio se pisanjem i objavljivao u časopisima i novinama: *Mlada Hrvatska, Naše pravice, Književne novosti, Savremenik, Hrvat, Šišmiš, Književni horizonti, Varaždinske novosti, Hrvatsko pravo, Međimurje, Zagorski kolendar*. Pisao je pjesme, književne osvrte i kritike o Turgenjevu, A. B. Šimiću, Mihanoviću, Viloviću, Galoviću, F. Markoviću..., ali u književnosti nije ostavio značajniji trag. Preveo je tekst Ognjeslava Utješinovića Ostrožinskog *Prirodna bogatstva u sjevernoj Hrvatskoj* čiji je strojopis sačuvan. U mladosti se bavio sportom, a zanimalo ga je planinarstvo pa je u *Zagorskem kolendaru* za 1968. godinu objavio svoja sjećanja pod naslovom *O 60. godišnjici planinarenja na Ivančici*.

Iz njegove Zbirke posebno je zanimljiva knjiga Frana Galovića *Pjesme* (Zagreb, Binoza, 1940.). Nakladnik ju je u siječnju 1945. godine s posvetom darovao Bruni Županić-Steineru, a on ju je imao uz sebe kad je u Peterancu 31. listopada 1954. godine, prilikom postavljanja biste Frana Galovića, držao prigodni govor. Među sudionicima koji su mu se potpisali u knjigu bili su: Gustav Krklec, Dobriša Cesarić, Vladimir Kovačić, Nikola Pavić, Grigor Vitez, Ivo Tadijanović, Saša Vereš, Ivo Ladika, Krešimir Filić...

Zbirka Brune Županića-Steinera sastoji se od 828 knjiga uz koje je pohranjena i njegova korespondencija te rukopisi literarnih tekstova Milivoja Županića. Ostavštinu je darovala obitelj 2006. godine. Već prilikom preuzimanja njegova privatna knjižnica nije bila cijelovita jer je dio knjiga bio namijenjen Gradskoj knjižnici i čitaonici „Gustav Krklec“ Ivanec. Pojedini primjeri iznimno su uvršteni u zavičajni fond jer se na njima nalaze posvete i autografi zavičajnih autora s kojima je priateljevalo.

ZBIRKA ZVUČNIH KNJIGA

Građa na različitim medijima (CD, CD-ROM, DVD, Blu-ray) korisnicima je dostupna već niz godina, a s vremenom je u Odjelu za odrasle organizirana Zbirka zvučnih knjiga. Još nije u otvorenom pristupu. Namijenjena je osobama s poteškoćama u čitanju i učenju – slijepima i slabovidnim, osobama s disleksijom i motoričkim problemima, ali i svim ljubiteljima knjiga. U stvaranju zvučnih knjiga sudjelovali su glumci varaždinskog Kazališta: Mirjana Sinožić, Božidar Smiljanić i Zvonko Zečević. Zanimljivo je da je za čitanje primjerice Zagorkine Gordane bilo potrebno više od 370 sati.

Danas je Gradska knjižnica suočena s nedostatkom prostora pa je spremišta organizirala na četiri lokacije. Nadamo se da će se za organiziranje knjižnične djelatnosti i smještaj cijelokupnog fonda uskoro naći primjereni rješenje, na zadovoljstvo brojnih korisnika.

Jasminka Štimac,
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin

ZBIRKA ZA RODITELJE ODJELA ZA DJECU GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE "METEL OŽEGOVIĆ" VARAŽDIN

1. Što je zbirka za roditelje?

Zbirka za roditelje zbirka je knjižnične građe smještena na odjelima za djecu narodnih knjižnica. Ona okuplja građu koja po određenim kriterijima zadovoljava potrebe sadašnjih i budućih roditelja za provjerjenim i sigurnim informacijama vezanim uz njima zanimljive teme. U stvaranje zbirke za roditelje trebali bi biti uključeni škоловани pedagozi, psiholozi i knjižničari, a trebale bi se saslušati i sugestije ostalih stručnjaka, poput logopeda, pedijatara, učitelja, nastavnika i socijalnih radnika.

Zbirka za roditelje na Odjelu za djecu Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin počela se formirati 1993. godine, kada je započela sustavna nabava građe namijenjene roditeljima. Zbirka za roditelje je kao zasebna zbirka zaživjela krajem 1996. i početkom 1997. godine tijekom pripreme informatizacije knjižnice..

2. Zbirka za roditelje Odjela za djecu Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin

Preporučuje se da građa zbirke za roditelje bude primjereno označena i smještena na posebnom mjestu te da je vidljiva u knjižničnom katalogu dostupnom i lako pretraživom putem interneta. Odjel za djecu za označavanje zbirke koristi posebnu oznaku u signaturi. Prvi red signature nosi oznaku zbirke, koja je u ovom slučaju veliko slovo R.

Knjige iz Zbirke za roditelje smještene su na izdvojenim policama u prvoj prostoriji knjižnice, u neposrednoj blizini periodike (koja, osim dječjih časopisa, nudi i najnovije brojeve lokalnih tjednih novina namijenjenim osobama u pratinji djeteta). U blizini Zbirke za roditelje smješten je stol s dvjema stolicama primarno namijenjen čitanju periodike, ali koji na primjer način knjižničarima olakšava prezentaciju građe iz Zbirke za roditelje kada korisnik to zatraži. Dio građe Zbirke za roditelje (duplicati i starija izdanja određene građe) smješteni su u zatvorenom spremištu.

Građa Zbirke za roditelje u ovom trenutku broji 812 naslova. Analizom prema UDK dolazimo do podataka da je najveći broj knjiga, njih čak 319 (39 %), označeno oznakom 37, odnosno Obrazovanje.

Nadalje slijede knjige označene oznakom 159.9 (Psihologija) s 281 naslovom (34.6 %). Zastupljene su i knjige označene oznakama iz skupina 3 (Društvene znanosti), 6 (Primijenjene znanosti. Medicina. Tehnika i tehnologija), 7 (Umjetnost. Razonoda. Sport), 8 (Jezici. Lingvistika. Književnost) i 0 (Znanost i znanje. Organizacija. Računalna znanost. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije), što govori u prilog raznovrsnosti područja unutar kojih se mogu pronaći informacije interesantne roditeljima. Prema zastupljenim jezicima, najveći dio fonda je na hrvatskom, ali ima nekoliko naslova na engleskom te na njemačkom jeziku. Najstarije je izdanje u fondu Zbirke za roditelje knjiga iz 1970. godine: *Knjige, djeca i odrasli : studija Paula Hazard-a*.

3. Korisnici Zbirke za roditelje

Korisnici Zbirke za roditelje primarno su odrasle osobe u pratinji djeteta. Prvotno su to bile odrasle osobe, pratitelji djece korisnika Odjela za djecu (roditelji, djedovi i bake, dadilje i dr.) koji bi čekali da njihovo dijete odabere građu za posudbu ili završi s nekom drugom aktivnošću, primjerice igraonicom ili likovnom radionicom. Osim što građa izdvojena u roditeljskoj zbirci nudi platformu za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, ona također olakšava pristup novim i provjerjenim informacijama iz područja interesa populacije roditelja. S vremenom su roditelji uočili prednosti roditeljske zbirke te su počeli dolaziti sa specifičnim upitim na prijedlog stručnih osoba, prema kojima su se dopunjavalii kriteriji za odabir građe.

Osim roditelja korisnici su s vremenom postali pedagoški djelatnici (nastavnici, odgajatelji, stručni suradnici), ali i studenti društvenohumanističkih fakulteta. Studentima je Zbirka za roditelje osobito zanimljiva kao pomoć u odabiru tema za seminarske radove. Stručni suradnici i nastavnici također ju koriste kao referentnu točku za praćenje novih saznanja u struci, ali i kao zbirku preporučene literature za pripreme roditeljskih sastanaka i individualnih konzultacija.

Vidljivo je također da među pedagoškim radnicima postoji trend preporučivanja stručne literature iz Zbirke za roditelje roditeljima i ostalim stručnjacima koji rade s ciljanim skupinama djece.

4. Kriteriji za izbor građe u Zbirci za roditelje

Građa u Zbirku za roditelje ulazi kupnjom i donacijama. Građa koja u Zbirku ulazi kupnjom odabire se u suradnji s voditeljem nabave. Pri tome se nastoji voditi računa o novitetima dostupnim na tržištu, ali i o kriterijima kvalitete i provjerenosti informacija. Nabava noviteta nastoji pratiti želje i potrebe korisnika, zbog čega je osobito važna komunikacija između korisnika Zbirke i knjižničara.

Na ovom je mjestu važno napomenuti da je dječja knjižnica namijenjena djeci do završetka osnovne škole, odnosno djeci od 0 do +/-15 godina. Kriteriji za izbor građe temelje se na nekoliko smjernica koje će ovdje ukratko pobrojati i objasniti. U zbirci svi naslovi ne slijede sva načela, ali obavezno slijede barem jedno od njih.

1. Građa je svojom namjenom ili sadržajem namijenjena roditeljima ili pedagoškim radnicima. To znači da će priručnik za roditelje ući u izbor za Zbirku za roditelje, ali će priručnik iz psihologije koji se bavi starijom dobi biti izuzet iz dalnjeg razmatranja.

2. Građa ima informativnu vrijednost. Ovo načelo izrasta iz činjenice da postoje knjige za roditelje čija namjena nije širiti pouzdane i provjerene informacije. Takve knjige mogu biti korisne u nekom drugom kontekstu (primjerice za razonodu ili promišljanje), ali zbog nedostatka prosvjetne note one neće biti uvrštene u ovu zbirku. Maleni odmak su osobna iskustva na temelju kojih su nastale pojedine knjige koje, iako ne donose znanstveno provjerene informacije, ipak imaju svoju vrijednost zbog neposrednosti i iskrenosti autora. Takve knjige najčešće već u predgovoru imaju jasno naznačeno da su one isključivo osobna svjedočanstva te da je za konkretnе informacije potrebno konsultirati dodatne izvore.

3. Građa obrađuje društveno stigmatizirane teme. Na temelju ovog načela u zbirci se nalazi i građa koja je prvenstveno namijenjena djeci, poput problemske slikovnice.

To su slikovnice koje obrađuju teme o teškim problemima u društvu, poput silovanja ili psiholoških bolesti.

Donirana građa uključuje se u Zbirku za roditelje ako svojom temom, pristupom ili namjenom zadovoljava kriterije. Ona mora proći provjeru jednakoj kao i ostala donirana građa te, bude li odabrana za Zbirku, prolazi istu proceduru kao i građa koja je u Zbirku za roditelje ušla kupnjom.

5. Zaključak

Zbirke knjižnične građe namijenjene određenim grupama korisnika vrlo teško poprimaju završni izgled. Najčešće su to zbirke koje imaju trajni zadatak rasti zajedno s potrebama i interesima svojih korisnika. Na isti način Zbirka za roditelje Dječjeg odjela Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin nema planirani konačni oblik, već je njezin cilj slijediti napredak znanosti u područjima dječjeg odgoja, obrazovanja i odrastanja istovremeno uzimajući u obzir želje i potrebe korisnika. Svaki korisnik kojemu je uz pomoć njezine građe omogućen uvid u neku od njemu interesantnih problematika iz tih područja, predstavlja malenu pobjedu za pojedince koji su radili i rade na njezinoj izgradnji.

*Zrinka Hrženjak,
(na stručnom ospozobljavanju)
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin*

CAMINO DE SANTIAGO (OSVRT NA IZLOŽBU)

Stilizirana jakobova kapica je službena markacija na orijentacijskim punktovima Camina. Autor fotografije: Vinko Burazin.

Na Odjelu za mlade Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin moglo se u razdoblju od veljače do kolovoza 2017. godine razgledati izložbu Camino de Santiago – Put za Santiago – Put Svetog Jakova.

Put za Santiago (španjolski *Camino de Santiago – izgovara se [kamino de santjago]*) je ruta koju prelaze hodočasnici iz Španjolske i cijelog svijeta, a vodi u španjolsku pokrajinu Galiciju u grad Santiago de Compostela. U tamošnjoj se katedrali, prema predaji, čuvaju moći svetog apostola Jakova. Odatle i naziv Put Svetog Jakova.

Tijekom cijelog Srednjeg vijeka Santiago de Compostela je bio vrlo popularno hodočasničko odredište. Tome je pridonijela činjenica da već od 12. st., s Rimom i Jeruzalemom, uživa status Svetoga grada. Uglavnom za potrebe hodočasnika, na ovoj je trasi kroz stoljeća izgrađeno oko 1800 vjerskih i svjetovnih objekata. To je činjenica od velikog povijesnog značaja. Put je, naime, odigrao temeljnju ulogu u poticanju kulturne razmjene između Iberijskog poluotoka i ostatka Europe u srednjem vijeku. Također, on ostaje svjedočanstvo snage kršćanske vjere među ljudima svih društvenih slojeva iz cijele Europe.

Kasnije je zanimanje za ovo hodočašće oslabilo, ali u današnje vrijeme ponovo mu se vraća popularnost. Cijela Europa premrežena je putovima koji vode u Santiago pa postoji nekoliko verzija Puta Svetog Jakova, ovisno iz kojeg smjera hodočasnik dolazi. Klasična verzija je francuski put Svetog Jakova – Camino francés. Ili, sasvim kratko – Camino. Vijeće Europe je Caminu 1987. dodijelilo titulu "Europske kulturne rute". UNESCO je 1993. proglašio španjolski i francuski dio puta za Santiago UNESCO-ovom svjetskom kulturnom baštinom.

Camino de Santiago spaja u sebi slobodu, kulturu, sport, prirodu, tradiciju, izazov i mir, ali najviše od svega, slobodu. Njegovim stazama kročili su mnogi carevi poput Karla Velikog, pape poput Kaliksta II, kraljevi poput Alfonsa II, hrabri vitezovi poput slavnog "El Cida" ili vitezovi templari, plemići, tisuće svećenika, seljaka, prosjaka, putnika... Kročili su zdravi, bolesni, slijepi, hromi, bogati i siromašni, beskućnici; za sve njih zajedno vrijedila su ista pravila jer na kraju puta, ispod skupljene prašine i blata, nitko više nije u iscrpljenom hodočasniku mogao razaznati radi li se o kralju, biskupu ili prosjaku. To su uvijek bili i bit će jednostavno – hodočasnici u potrazi za nečim koji donose sa sobom nove ideje.

Na kraju prilažem *popis preporučenih naslova za čitanje* i ne mogu se oteti osjećaju potrebe da opet istaknem kako je ova tema kroz stoljeća gubila i dobivala na značaju, no upravo zadnjih godina stekla je nevjerovatnu popularnost – što dokazuju i naslovi brojnih autora, sve redom izdanja objavljena u posljednje vrijeme:

1. Choquette, Sonia. Hodočašće duše. Zagreb: Planetopija, 2015.
2. Cicvarić, Anica. Moj put u Santiago. Podstrana: vlast. nakl., 2013.
3. Coelho, Paulo. Hodočašće. Zagreb: V.B.Z., 2002.
4. Ćurković, Jure. Svjetionik duše. Zagreb: Naklada Ljevak, 2015.
5. Doljak, Mara. Moj Camino. Harmica: vlast. nakl., 2017.
6. Hind, Rebeca. Sveta mjesta svijeta. Zagreb: Profil multimedija, 2010.
7. Hudolin, Steffen. Moj put : Camino de Santiago. Sarajevo: Rabic, 2010.
8. Jović, Tomislav. Camino : Hodanjem do Santia- ga. Zagreb: vlast. nakl., 2017.
9. Kapetanović, Ivan. Camino de Santiago. Lećevi- ca: vlast. nakl., 2010.
10. Kapetanović, Ivan. Camino de Santiago. Za- greb: V.B.Z., 2017.
11. Katolička svetišta. Priredio Inoslav Bešker. Za- greb: EPH Media, 2014. (sv. 2, Santiago...)
12. Klarić, Maja. Vrijeme badema. Šibenik: Kultur- na udruga Fotopoetika, 2016.
13. Lovrić, Petar. Svetim tragom. Zagreb: Kapitol, 2012.
14. Nooteboom, Cees. Skitnje do Santiaga. Zagreb: Fraktura, 2015.
15. Voragine, Jacobus de. Zlatna legenda. Zagreb: Demetra, 2015. (sv.2)

Janja Kelava,

Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin

IZLOŽBE U IVANEČKOJ KNJIŽNICI

Ivanečka je knjižnica 2014. godine obnovila svoj maleni izložbeni prostor u čitaonici uz finansijsku potporu Ministarstva kulture RH. Glavni motiv za obnovu izložbenog prostora bila je potreba za takvim prostorom u Gradu Ivancu, ali i ideja kojom smo htjeli pokazati čime se sve naši sugrađani bave i kako provode svoje slobodno vrijeme.

Od tada smo u Knjižnici otvorili 11 izložaba. Na nekoliko izložaba fotografija izlagali su renomirani ivanečki fotografi: Branko Težak (*Zagorski kraj*), Domagoj Sever (*Ded v bronju i Love Croatia*) i Zoran Stanko (*Ivanečki kontrasti*). Zatim su organizirane izložbe fotografija Hrvatske gorske službe spašavanja, ulja na platnu Ane Šoštarić iz Lepoglave (*Sedam razdoblja ženstvenosti*), akrila na platnu Željke Jagetić (*Sva lica prirode*), du boreza Stjepana Kraša (*Treća dob*), crteža Jasminke Pečevski (*Crno i bijelo*) te eksponata iz vrijednih zbirk naših kolekcionara (izložba pod nazivom *U prošlost Ivanca riječju i slikom*). Među izložbama svakako treba istaknuti i prvu multimedijalnu izložbu Ivana Gorana Žunara (*Izvučeno iz konteksta*).

Prva multimedijalna izložba Gorana Žunara "Izvučeno iz konteksta"

Sve izložbe otvorene su uz bogati kulturnoumjetnički program, a u njima su još mjesecima mogli uživati svi korisnici i posjetitelji Knjižnice.

Ovim smo izložbama dokazali da Ivanec zaista ima što pokazati, a Knjižnica je često postave izložaba koristila i kao kulise u drugim događanjima u svom prostoru. Iako pojам *izložba* u svakodnevnoj komunikaciji asocira na umjetnost i muzejsko-galerijski prostor, i knjižnice mogu na vrlo zadovoljavajući način ponuditi sličan rezultat. Nadamo se da je i u ovom primjeru naša knjižnica pokazala kako joj je stalo do svojih korisnika te da je prihvaćena u društvu kao jedno ugodno i toplo mjesto za boravak, učenje, zabavu i kreativnost.

Izložba *U prošlost Ivanca riječju i slikom* kao kulisa na predstavljanju knjige V. Jakopanca Omorina

Marina Grudenić,
Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" Ivanec

PREDSTAVLJANJE ZBORNIKA „HILARIJON GAŠPAROTTI I NJEGOVO DJELO“ U LEPOGLAVSKOJ KNJIŽNICI

Pavlini ili bijeli fratri, kako ih jenaziva onarod, preko petsto godina bili su promicatelji umjetnosti, stvaratelji kulture i tješitelji hrvatskog puka. Pavlin Hilarion Gašparotti autor je najveće hagiografske antologije „Cvet svetih ali življenje i čini svetcev“ napisane u lepoglavskom samostanu. Zbornik je izdan povodom 250. obljetnice Gašparottijevе smrti, a u lepoglavskoj je knjižnici predstavljen povodom Dana Grada. Urednik zbornika dr. sc. Alojz Jembrih prigodom predstavljanja naglasio je da je Gašparotti svojim djelom „Cvet svetih ...“ zadužio hrvatsku kulturu uvrstivši hrvatsku kajkavsku hagiografiju u europski vrijednosni korpus 18. stoljeća. Pročitao je nekoliko odlomaka iz navedenog Gašparottijeva djela i tako okupljenima predočio njezinu vrijednost. Riječ je o djelu značajnom za hrvatsku kulturu nastalo u Lepoglavi koja bi, prema mišljenju dr. sc. Jembriha, trebala postati središte

za proučavanje kajkavske književnosti. Lepoglav, kao kolijevka znanosti, umjetnosti i kulture, ne dobiva pažnju kakvu zaslужuje, naglašeno je tom prigodom. S tim se složio i lepoglavski gradonačelnik Marijan Škvarić istaknuvši da Lepoglava ulaze napore kako bi ukazala na svoj povijesni značaj i dobila zaslужeno mjesto u hrvatskoj povijesti. Gradonačelnik je zahvalio dr. sc. Alojzu Jembrihu što je ukazao na značaj te bogate povijesti. Zahvalu dr. sc. Jembrihu za izdavanje i predstavljanje Zbornika uputio je lepoglavski župnik monsinjor Andrija Kišićek te ravnateljica Gradske knjižnice Ivana Belostenca Lepoglava.

Karmela Geček,
Gradska knjižnica Ivana Belostenca Lepoglava

GLAVNI PROJEKT NOVE ZGRADE GRADSKE KNJIŽNICE U LUDBREGU

Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg 27. lipnja 2017. godine u svojim je prostorima predstavila Glavni projekt nove zgrade knjižnice. Projekt su predstavili arhitekti M.K.M. INŽENJERINGA iz Zagreba Dubravka Jeličić-Veić Sukreški i Roko Veić Sukreški.

Planirano je da nova zgrada knjižnice bude izgrađena u blizini Svetišta Predragocjene Krvi Kristove, gdje je i urbanističkim planom dopuštena gradnja zgrada kulturnih sadržaja.

Buduća knjižnica i čitaonica zamišljena je kao samostojeća jednostavna zgrada pravokutnog tlocrta velikih staklenih površina zaštićenih profili ma koji dopuštaju ili pak smanjuju ulazak svjetlo-

sti u unutrašnjost zgrade. Veliko prizemlje s odjelom čitaonice dnevnog i tjednog tiska, prostranim dječjim odjelom i igraonicama te dvije nadzemne etaže uljepšano je centralnim otvorenim atrijem natkrivenim stakлом.

Ispod dijela knjižnice nalazi se servisna podrumska etaža predviđena za skladišta knjiga, pohranu računovodstvene dokumentacije, kotlovcu i slične prostorije. Velika dvorana za stotinjak gostiju nalazi se u prizemlju i može se koristiti za knjižnične sadržaje kao i za vanjske sadržaje jer je projektirana tako da se u svakom trenutku može odvojiti od prostora same knjižnice te koristiti i u danima kada knjižnica ne radi.

Sve tri etaže projektirane su kao prostori otvorenog tipa i na taj način se mogu namjestiti prema potrebi i želji samih knjižničara i njihovih programa, dok se administrativne prostorije i sale za sastanke nalaze u prizemlju. Prizemlje je zamišljeno kao odjel koji će koristiti najveći broj korisnika i građana Ludbrega, gdje će se družiti tijekom dana, čitati dnevni tisak, provoditi vrijeme u razgovoru s prijateljima, a što se penjemo na više etaže, i sadržaji bi trebali biti mirniji i prostori prilagođeniji korisnicima koji žele čitati i učiti u miru. Za to će moći koristiti studijsku čitaonicu s referentnom građom i zavičajnom zbirkom te odjele s računalima. Najveći doživljaj trebao bi biti na zelenom krovu uređenom zelenilom, ukrasnim grmljem, drvećem i klupama za sjedenje, čitanje, meditiranje te poneki program čitanja poezije pod zvijezdama i, naravno, uživanje u lijepom pogledu na grad Ludbreg te okolno vino-gorje.

Novom knjižnicom i čitaonicom od 3000 m² Knjižnica „Mladen Kerstner“ pretvorila bi se u suvremenu, modernu knjižnicu gdje bi bilo moguće i dalje razvijati programe koje su njezini djelatnici započeli u skromnim prostorima od 180 m², kao što su Priča za laku noć, Pričaonice na stranim jezicima, Čitajmo domaće, Čitajmo grofovski, Dani Bože Hlasteca, Kešnerijada – manifestacija kajkavskih dana u Ludbregu, Epicentar emocija u Centru Svijeta s večerima poezije i susretima s raznim domaćim autorima. Također bi se razvijali novi programi, sudjelovalo bi se u projektima Grada Ludbrega te omogućilo zapošljavanje mlađih diplomiranih knjižničara. Izgradnjom nove zgrade knjižnice osvarili bismo viziju naše knjižnice iz 2015. godine i podarili građanima Ludbrega i okolice prostor u kojem bi oni utažili svoju potrebu za znanjem i izaslali iz nje obogaćeni novim saznanjima te sadržajima koji će oplemenjivati i njih, ali i grad Ludbreg.

*Edita Kutnjak,
Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg*

IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA

5

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA VODEĆA PO ČITALAČKIM NAVIKAMA

U OŠ Trnovec 24. veljače održano je Županijsko natjecanje u znanju i kreativnosti *Čitanjem do zvijezda 2017.* za učenike osnovnih škola Varaždinske županije. Na petom Županijskom natjecanju sudjelovalo je čak 28 škola s 87 učenika u dvije kategorije, što nas čini vodećom županijom prema statistici održanih natjecanja *Čitanjem do zvijezda.*

U kvizu znanja pobjedu je odnijela ekipa OŠ Cestica u sastavu Antonela Furjan, Lana Kranjc i Nera Mumlek, mentorice Maje Soldatek. Drugo mjesto zauzela je ekipa OŠ Janka Draškovića Kle-novnik, u sastavu Ena Gladović, Niku Srednoselec i Sara Srednoselec, mentorice Dragane Belščak. Te dvije ekipe ujedno su se plasirale na Nacionalno natjecanje koje će se održati u travnju.

U kategoriji izrade i prezentacije plakata od ukupno 9 pristiglih na Nacionalno natjecanje plasirala se kao prva Klara Čosić iz OŠ Beletinec mentorice Tatjane Slunjski te Linda Ljubić iz V. OŠ Varaždin čiji je mentor Pjerino Hrvačanin.

Natjecanje je jedan od projekata Hrvatske mreže školskih knjižničara, a osnovni cilj je poticanje čitanja i informacijske pismenosti kod djece i mladih, ali, naravno, i podrška svim školskim knjižničarima. Za kviz znanja tri najbolja učenika sa školskog natjecanja čine ekipu za daljnje razine. Plakat je posebna kategorija i radi ga samo jedan učenik, on je kreativan uradak kojim učenik treba prikazati svoj doživljaj i emocije vezane uz ljepotu različitosti među ljudima, poštivanje tih različitosti, dati neku poruku publici i slično.

Natjecateljski dio uokviren je kulturnim događanjima, pa je u uvodnom dijelu programa pozdravni govor održala ravnateljica OŠ Trnovec Radmila Sačić te je nastupila Dramska skupina razredne nastave škole domaćina.

Nakon natjecanja učenici su posjetili knjižnicu u obližnjem Pastoralnom centru u Trnovcu. Nakon povratka u školu sudionici natjecanja su se u knjižnici OŠ Trnovec družili s poznatom dječjom književnicom Jasminkom Tihi Stepanić. Njen roman prvijenac *Imaš fejs?*, koji je prije 3 godine također bio dio natjecanja, dobio je nagradu "Mato Lovrak" kao najbolji roman za djecu i mlade objavljen u 2011. godini. Poslije objave rezultata učenici i mentori dobili su diplome i zahvalnice. Najbolji su nagrađeni knjigama, svi ostali učenici straničnicima, a mentori prigodnim poklonima. Učenici su ove godine za natjecanje trebali pročitati tri zadane knjige: *Zaboravljenog sina* Mire Gavran-a, *Gumi, gumi* Zorana Pongrašića i *Bijelog klauna* Damira Miloša. Ovogodišnja tema plakata bila je *Ljepota različitosti* potaknuta trima spomenutim knjigama.

Ovo je natjecanje najbolji pokazatelj da je knjiga i te kako aktualna i sveprisutna. Svake se godine povećava broj škola iz naše županije koje sudjeluju, a da je Varaždinska županija vodeća po čitalačkim navikama, govori i podatak da imamo najviše prijavljenih škola od svih županija i da su dvije godine zaredom nacionalni prvaci iz naše županije, točnije, iz OŠ Petrijanec. Koliko god to u današnje vrijeme možda čudno zvučalo, djeca vole knjige i vole boraviti u knjižnicama. „Djeca koja čitaju postaju ljudi koji misle“.

Pomoći u provedbi natjecanja dali su Up-ravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport Varaždinske županije, Udruga žena Trnovečko srce, Iz-davačka kuća Alfa, Ekopak Trnovec te svi koji su volonterski sudjelovali u organizaciji ovog županijskog natjecanja.

*Violeta Lukač,
Osnovna škola Trnovec*

“PIDŽAMA-PARTY” U KNJIŽNICI

U povodu Majčinog dana u školskoj knjižnici OŠ Breznički Hum održan je *pidžama-party* koji su organizirale učiteljica Ljiljana Pernar sa svojim učenicima i knjižničarka Ivana Nogić.

Bila je to odlična prigoda da počaste majke i ostale goste lijepom riječju te slasnim zalogajčićima u znak zahvale za sve dobro što svakodnevno čine. Zato su prije samog *partyja* učenici zasukali rukave te su svojim vrijednim ručicama umijesili tjesto za *pizzu*. Njihova učiteljica i knjižničarka budno su pratile sve što se radi pa se tjesto učas pretvorilo u slasnu *pizzu*. Nakon posla u kuhinji učenici su uredili malo kazalište u knjižnici, učionica je postala svečana blagovaonica, a kad su obukli svoje pidžame, *party* je napokon mogao početi!

Druženje s roditeljima započelo je kavicom u knjižnici, nakon čega je uslijedio prigodan program koji su prvašići tjednima pripremali. Marljivo su čitali tekstove i uvježbavali sve točke i rezultat nije izostao. Uspješno su odglumili lutkarski igrokaz „Visibaba i visidjed“, za koji su prethodno u knjižnici izradili lutkice i sve ostale potrebne rekvizite. Izgovorili su i brojne stihove u čast majkama, a Majčin dan čestitali su i veselim pjesmama. Nakon priredbe svi su se preselili u učionicu prvog razreda i zajednički se počastili kavom, sokićima i, naravno, *pizzom*. Veseli ritmovi nikom nisu dali mira pa se plesalo po cijeloj školi, naravno, i u knjižnici.

Veselo druženje učenika, roditelja i učitelja u knjižnici ispunilo je sva očekivanja te potvrdilo da se u školi i te kako može čitati i zabavljati se te pritom biti u udobnim pidžamama. Potvrdili su to svojim dolaskom i brojni roditelji te ostali članovi obitelji malih prvaša. Posebno oduševljene bile su majke koje su njihovi slatki đaci dirnuli do suza.

Neki učenici vole čitati sami, no neke ipak treba malo potaknuti, stoga se *Pidžama-party* uz čitanje pokazao kao odlična prilika da zajedno čitamo i družimo se. Zato i ne čudi što već sada svi nestrpljivo ispituju: „Kad će biti sljedeći *party* u knjižnici?“

Ivana Nogić,
Osnovna škola Breznički Hum

POSTER ILI PLAKAT – PITANJE JE SAD?

Razvijanje kritičkog mišljenja učenika 5. razreda preko suradnje školske knjižničarke i učiteljice povijesti

Školski knjižničari u dijelu svojeg posla koji se odnosi na neposredni odgojnoobrazovni rad s učenicima provode program Knjižnično informacijskog obrazovanja. U petom razredu učenike upoznaju s pojmom i važnošću sažetka koji se odnosi na naučeno ili spoznato kao načina da se to prezentira. Sažetak se može ostvariti putem govora, teksta, PPT-a, slike ili kombinacije teksta i slike. U potonjem slučaju riječ može biti o plakatu ili o posteru. Iako su to dva različita pojma, i učenici i učitelji ponekad ih koriste u krivom značenju. Dok je plakat oglas (ili reklama) na papiru većega formata izložen na javnom mjestu koji ima do 1/3 prostora namjenjenu tekstu, a 2/3 slici, poster je prikaz određene teme predstavljen na jasan, privlačan i pregledan način. Tiskani tekst i slikovni materijal zauzimaju svaki otprilike pola prostora. Razliku između tih dvaju pojmoveva kao i osobine dobrog postera učenici uče na satu povijesti neposredno prije odlaska na terensku nastavu na nalazište pračovjeka u Krapini, a nakon terenske nastave oblikuju sažetak naučenog na posteru. Svoje znanje o izradi postera koriste i u višim razredima.

U početnom dijelu sata na gotovim posterima i plakatima Školske knjige, plakatima projekta Čitanjem do zvijezda te plakatima i posterima s povijesnim temama viših razreda, učenici utvrđuju razliku između plakata i postera.

U središnjem dijelu sata učenici igraju igru Ocjenjivački sud za odabir najboljeg postera. Ocjenjuju postere prema setovima kriterija koje im predstavi knjižničarka, a to su čitljivost, preglednost, dopadljivost, originalnost. Čitljivost se procjenjuje veličinom slova, tipom i vrstom slova, odnosom boje slova i boje pozadine. Preglednost čine sljedeći kriteriji: logičan slijed teme (uvod, razrada, završetak), odnos tekst/slika pola-pola, vidljivost slika s 2m, istaknuti svi sadržajni elementi postera (naslov, tekst, imenovani slikovni dijelovi, podaci o autoru, podaci o upotrijebljenim izvorima). Dopadljivost se ostvaruje urednošću, dizajnom (boja, međuprostor, okvir za odvajanje dijelova teksta, rubovi, nabranjanja, označeni važni podaci, stil), izgledom (vidljivi stupci ili redci, slijed teme,

obrojčani papiri s tekstrom na podlozi ili povezani u slijed strelicama; različiti dijelovi teme na papirima različite boje). Knjižničarka upoznaje učenike sa značenjem pojma originalnosti u smislu neke sitnice koja umjetničku stranu postera čini posebnjom od svih drugih postera, tj. posebno dojmljivog i neviđenog estetskog rješenja.

PROCJENA POSTERA PO KLIJUČNIM ELEMENTIMA	
POSTER:	
veličina slova: <ul style="list-style-type: none"> 1. naslov čitljiv s 2 m 2. podnaslov i ostali tekstovi, grafički i drugi prikazi s 1 – 2 m <i>(za svaki element 1 bod, max 2)</i> vrste slova: <ul style="list-style-type: none"> 1. jednostavna slova 2. velika tiskana s naslov ili isticanje – mala tiskana slova koristiti za rečenice teksta <i>(za svaki element 1 bod, max 2)</i> odnos boje slova i boje pozadine: <ul style="list-style-type: none"> 1. crna slova na bijeloj podlozi 2. partelne podloge i umjereni kontrast s bojom slova 3. nema različitih tipova slova 4. nema previše podvlačenja ili sjenčanja 5. nema prevelike kontraste i tekstova s previše boja <i>(za svaki element 1 bod, max 5)</i> 	ČITLJIVOST
logičan slijed teme: <ul style="list-style-type: none"> 1. uvod – razrada – zaključak 2. slikovni materijal jasno vidljiv s 2 m <i>(za svaki element 1 bod, max 2)</i> dijelovi postera: <ul style="list-style-type: none"> 1. naslov je uočljiv – zauzima središnji položaj 2. pojedinačni tekst u najviše 15 redova 3. slikovni dijelovi imaju naziv, tj. objašnjenje fotografije, crteža, tablice, graf. prikaza 4. podaci o autoru na dnu plakata desno 5. popis upotrijebljenih izvora na dnu plakata lijevo <i>(za svaki element 1 bod, max 5)</i> 	PREGLEDNOST
dizajn: <ul style="list-style-type: none"> 1. uskladjenost boja 2. postojanje međuprostora 3. postojanje okvira postera (praznog ili stiliziranog) 4. optimalna udaljenost od rubova 5. stil postera 6. pregleđivo nabranjanje (crteže, tačke) 7. pitanje – podnaslov / tekst odgovor 8. važni podaci podebljani ili većim slovima <i>(za svaki element 1 bod, max 8)</i> izgled: <ul style="list-style-type: none"> 1. plan predstavljanja slijeva – nadlesno (retci) ili od gore – dolje (stupci) 2. obrojčani papiri s tekstovima ili papiri povezani u slijed strelicama 3. različiti dijelovi teme na papirima različite boje, najviše 3 komplementarne <i>(za svaki element 1 bod, max 3)</i> urednost: <ul style="list-style-type: none"> 1. nema previše teksta 2. nema previše slikovnih i umjetničkih elemenata <i>(za svaki element 1 bod, max 2)</i> 	DOPADLJIVOST
originalnost: <ul style="list-style-type: none"> 1. sitnica koja umjetničku stranu postera čini posebnjom od svih drugih postera <i>(za svaku sitnicu 1 bod)</i> 	ORIGINALNOST
ukupno bodova (- 30 +):	

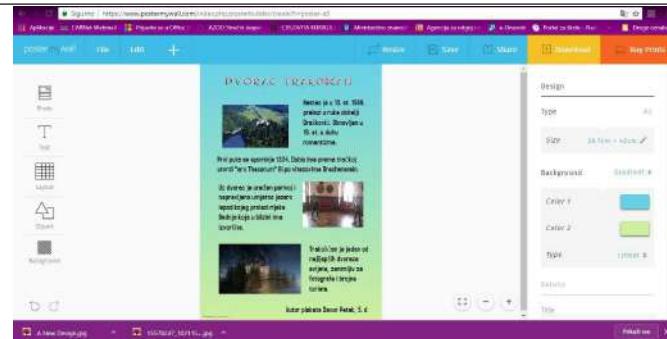
Listić za procjenu postera

Procjenjivani posteri bili su: Srednjovjekovni vitez – srednjovjekovna utvrda, Vitezovi ivanovci, Kuda Jura hodi, tuda pole rodi! i Terenska nastava – Zagreb. Četiri ocjenjivačka suda (grupe) procjenjuju svaki po jedan poster, a članovi grupe imaju ulogu dobrovoljca, zapisničara i sudaca. Dobrovoljac dolazi pred poster koji grupa ocjenjuje kako bi utvrdio jesu li slova čitljiva s propisane udaljenosti i izvješćuje o tome ostale, suci prosuđuju postoji li neka osobina koja taj poster čini kvalitetnim ili ne, a zapisničar bilježi postojanje ili nepostojanje osobine plusom ili minusom.

Ostale grupe za to vrijeme promatraju i čekaju svoj red. Nakon što sve grupe ocijene svoje postere, zapisničari zbrajaju bodove i proglašava se pobjednički poster.

U završnom dijelu sata slijedi razgovor o tome mogu li oni napraviti poster koji bi bio bolji od svih četiriju koji su prosuđivani. Potom ih se upućuje na priliku da pokažu svoje sposobnosti u grupnoj izradi postera na temu terenske nastave. Za kraj jedan od učenika, uz vođenje knjižničarke te pripremljene fotografije i tekst, izrađuje i jedan internetski poster u web-alatu postermywall. To je još jedna mogućnost koju učenici mogu iskoristiti u izvršavanju zadatka.

Osim toga učenici sa sata odnose memo na kojem su upute kako napraviti dobar poster, a školsku knjižnicu potom koriste za zajedničku izradu postera. Pri tome se mogu konzultirati s knjižničarkom.

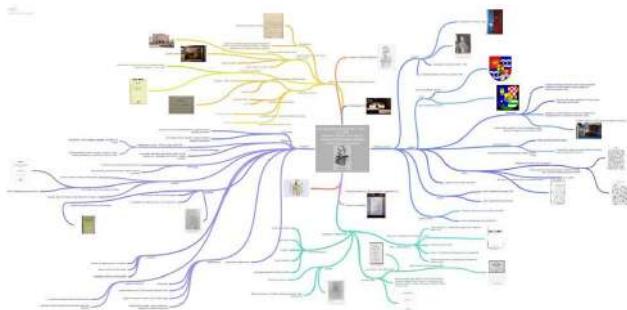
Izrada postera u web-alatu postermywall

Prepoznajući postere i plakate na pripremljenim primjerima, analizirajući postere ili promatrajući kako druge grupe analiziraju svoje postere, učenici 5. razreda osnovne škole potiču se na razvijanje kritičkog razmišljanja na njima primjeren način. Jačaju im se i prosudbene i prezentacijske sposobnosti, uče kako učiti i primijeniti IKT tehnologiju na svrhovit način. I sve to je omogućeno suradnjom školske knjižničarke i učiteljice povijesti.

Draženka Stančić,
Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

ŠKOLSKI MINIPROJEKT IVAN KUKULJEVIĆ SAKCINSKI

Neposredni odgojno-obrazovni rad školskih knjižničara podrazumijeva posudbu knjiga učenicima s poticanjem čitanja i razvoj informacijske pismenosti održavanjem satova s cijelim razredima, pojedinim grupama učenika, poput izvannastavnih aktivnosti, mentorski rad s parom ili pojedinim učenikom. U to je također uključen i dio kulturne i javne djelatnosti koja se radi uz sudjelovanje učenika i u kojoj učenici stječu vještine stvaranja i komunikacije kulturnih usluga. Tijekom projekta radilo se inovativnom metodom obrnute učionice. Učenici su dobili dio informacija koje su trebali provjeriti i proširiti te ih prikazati dopunjavanjem umne mape u okružju internetskog alata Coggle.

Umna mapa o I. K. Sakcinskom u web-aplikaciji Coggle

Školski miniprojekt Ivan Kukuljević Sakcinski ujedinio je rad s razredom, izvannastavnu aktivnost te kulturnu i javnu djelatnost školske knjižnice. Bio je vezan uz dvjestotu obljetnicu njegovog rođenja. Projekt je počeo u jesen 2016. kada su učenici Povijesne grupe, pod mentorstvom voditeljice grupe Sonje Poljak te knjižničarke, vođeni u kreiranju ankete osmišljavanjem pitanja i njihovim analiziranjem. Budući da škola nosi ime Ivana Kukuljevića Sakcinskog, anketa se odnosila na poznavanje činjenica o njemu, a bila je namijenjena ispitanicima - učenicima od 1. do 4. razreda, učenicima 6. i 8. razreda te učiteljima i stručnim suradnicima. Pitanja su bila prilagođena tim skupinama, pa su postojala 3 obrasca pitanja. Povijesna grupa je provođenjem ankete naučila koristiti i diktafon, bilo je odgovore, analizirati ih i tumačiti. Potvrdili su i pretpostavku da učenici ne znaju puno o Ivanu Kukuljeviću Sakcinskem. Učitelji i stručni suradnici znaju tek nešto više o njemu.

U drugoj fazi projekta aktivnosti su se prenijele na sve 7. razrede, a odvijale su se na satu usustavljanja gradiva nastavne teme Hrvatski narodni preporod, društvo, kultura i pojave modernih nacija u Europi.

Gradivo je povezivano s nacionalnim identitetom, a potom je on povezan s Kukuljevićem jer se njegovo djelovanje odvijalo u svim važnim segmentima izgrađivanja hrvatskog identiteta u to doba.

S obzirom na te segmente djelovanja u web-alatu Coggle kreirana je štura umna mapa s osnovnim krakovima umjetnost – književnost, državna uprava, javni (neprofitni/nevladin, volonterski) rad i znanost te s potkrakovima bez ilustracija koje su učenici trebali razgranati nadopunjavanjem novim detaljnijim podacima i ilustracijama. Informacije su pretraživali uz upute u dodatnim povijesnim izvorima u četiri grupe: znanstvenici, književnici, političari i volonteri. U uputama su bile navedene i stranice na kojima su se mogli naći podaci i točne web adrese jer su dodatni povijesni izvori bili dio knjižnične građe ili dostupni na internetu. Pronašavši u izvorima dokaze za jedan od četiri glavna kraka za koji su bili zaduženi, učenici su prvo izradili grupnu umnu mapu u svojim bilježnicama. Nakon toga vođe grupe su u Coggle umnu mapu prepisivali svoju mapu. Slijedilo je prezentiranje grupne mape pomoću Coggle mape s navođenjem izvora koji su korišteni. Na kraju sata tumačilo se značenje Kukuljevićevog prvog govora u Hrvatskom saboru.

U trećoj fazi projekta ponovno je aktivnost bila u rukama Povijesne grupe koja je pretraživala dodatne izvore bez precizno definiranih uputa, samo uz vođenje knjižničarke, radi nalaženja ilustracija kojima su dopunili umnu mapu. Učenici su tako učili vrednovati slučajno pronađene izvore. Nekolicina kreativnih učenika radila je i Kukuljevićev portret te slike grba Kukuljevićevih. koji su također dodani u umnu mapu.

Četvrtu fazu projekta označio je posjet Povijesne grupe izložbi Ivan Kukuljević Sakcinski u Palači Sermage koju su realizirali Hrvatski povijesni muzej i Gradska muzej Varaždin. Tamo su dobili cijeli niz novih informacija vezanih uz Kukuljevića. Neke od njih zabilježili su za sebe, a fotografije s izložbe dodatno su korištene za umnu mapu. Učenici su i kroz terensku nastavu, ovaj put u obliku posjeta muzeju, mogli zaključiti da i muzejske izložbe mogu biti vrijedan izvor informacija za određenu temu.

Posjet Povijesne grupe izložbi o I. K. Sakcinskom u Gradskom muzeju Varaždin

Posljednju fazu projekta obilježilo je predstavljanje svih stečenih informacija posjetiteljima manifestacije Klifest 2017. pod nazivom „Ivanec i obitelj Kukuljević Sakcinski“ koja je održana u svibnju 2017. povodom 90. obljetnice smrti Božidara Kukuljevića Sakcinskog. Miniprojekt su predstavile dvije učenice Povijesne grupe u ivanečkoj osnovnoj školi nakon čega je manifestacija nastavljena promocijom dviju novih knjiga kojima su učiteljice povijesti ivanečke škole koautorice te izložbom o tragovima trojice najznačajnijih osoba iz obitelji Kukuljević Sakcinski u Ivancu. Slijedila je poučna povijesna šetnja s obilaskom kapelice sv. Donata, lokaliteta nekadašnjeg Kukuljevićevog grada u gradskom parku i župne crkve, koje su obje vezane uz Ladislava Kukuljevića Sakcinskog, a završila je u Planinarskom muzeju.

Draženka Stančić,
Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

380

PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN

PROGRAM OBILJEŽAVANJA 380. GODIŠNICE PRVE GIMNAZIJE VARAŽDIN, 3. – 14. 10. 2016.

Ponedjeljak, 3. 10. 2016.

10.00 *Otvaranje izložbe „Zlatno doba Gimneta“* – Prva gimnazija Varaždin, Gimnet
10.45 *Otvaranje izložbe „Naši mali profesori“*
Prva gimnazija Varaždin, školska knjižnica

10.30 *Glažbeno-scenska priredba i otvaranje Dana Prve gimnazije Varaždin* – Pravljanska ulica

Petak, 7. 10. 2016.

13.15 *Utrka 380 stepenica* – Prva gimnazija Varaždin, hodnici
14.10 *Obilježavanje 70 godina Školskog sportskog društva „Srednjoškolac“*
Prva gimnazija Varaždin, školska sportska dvorana

20.00 *Tulum s Dova: noćno čitanje* – Prva gimnazija Varaždin, školska knjižnica

Ponedjeljak, 10. 10. 2016.

13.15 „*Povratak u budućnost*“, druženje bivših i sadašnjih učenika škole
Prva gimnazija Varaždin, višenamjenska dvorana

18.00 *Svečana sjednica Nastavnika vijeća i svaznika*
Hrvatsko narodno kazalište Varaždin, gledališna dvorana

Utorak, 11. 10. 2016.

14.10 *Hol quiz* – Prva gimnazija Varaždin, ulazni hol

18.00 *Deutscher Abend* – Prva gimnazija Varaždin, višenamjenska dvorana i ulazni hol

Srijeda, 12. 10. 2016.

14.00 *Stručni skup povodom 380. godišnjice škole, Prva gimnazija Varaždin i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti* – palača Herzer

19.00 *Otvaranje izložbe „Gimnazijskih 380 godina“* – Gradski muzej Varaždin, palača Herzer

Četvrtak, 13. 10. 2016.

14.10 *Radionica crtanja strip-a* – Prva gimnazija Varaždin, prostorija 84

18.00 *Promocija zbornika radova literarno - scenske grupe LIT-a „Trinaest“ i DVD-a Glažbene radionice i dramske društve Theatron* *Prve gimnazije Varaždin te susret i druženje svih generacija literata, članova Glažbene radionice i Theatrona* – Prva gimnazija Varaždin, prostorija 36

Petak, 14. 10. 2016.

8.00 *Jednodnevna izvješćenička nastava za učenike i profesore škole* – teren

20.00 „*Bez struje*“, koncert učenika i profesora – Prva gimnazija Varaždin, Gimnet

17.00 *Predavanje „Odakle dolazimo? Što smo? Kamo idemo?“, dr. sc. Ivica Pajjak*
Prva gimnazija Varaždin, prostorija 36
18.30 *Obrada i predstavljanje sadržaja teoriodopsne i fizikalne zbirke varaždinske Gimnazije, prof. Siniša Horvat i prof. Matija Huzak*
Prva gimnazija Varaždin, prostorija 36

13.15 – 15.15 *Radionica kaligrafije: Kroz povijest (krasno) pisanja*
Prva gimnazija Varaždin, školska knjižnica
18.00 *Predavanje „Meteorologija“*, Zoran Vukula
Prva gimnazija Varaždin, prostorija 36

Četvrtak, 13. 10. 2016.
Program obilježavanja 380. godišnjice Prve gimnazije Varaždin održava se pod visokim pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović te pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i uz potporu Varaždinske županije i Grada Varaždina.

V
VARAŽDIN

Zanimljivi sponzori: *Dunav-Vojvoda i Međunarodni Mediji d.o.o.*, *Gradski muzej Varaždin*, *HAZU Zavod za znanstvenu rad u Varaždinu*, *Pivot d.o.o.*, *Udruga Tarkos* • Srebrni sponzori: *Dermex d.d.*, *Fraktum d.o.o.*, *Profil Klett d.o.o.*, *Zlatni Oleg*

Brončani sponzori: *Abil d.o.o.*, *Alfa d.d.*, *Bosmark Leather d.o.o.*, *Nektido Ceret d.o.o.*, *MIV d.d.*, *Svetišta Europa d.o.o.*, *Tehničar Coloplast d.o.o.*, *Varaždinski klub hokejština*, *Zagrebačka stvarnost d.o.o.*

Predsjednik škole: *Bogdan Luktušić d.o.o.*, *Društvo arta u Varaždinu*, *Glažbena škola u Varaždinu*, *HNK Varaždin*, *Jacobsonovski učilište Melanija Đurić*, *Katarina Žrnatek d.o.o.*, *Koncertni učilište Varaždin*, *Miktar Music*

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA “NAŠI MALI PROFESORI” NAJPOSJEĆENIJI DOGAĐAJ TIJEKOM PROSLAVE 380. OBLJETNICE ŠKOLE

I učenici i prof. razgledaju izložbu *Naši mali profesori*

U funkcionalnom i moderno opremljenom prostoru Školske knjižnice Prve gimnazije Varaždin često se, uz našu redovnu djelatnost, održavaju radionice s raznim temama u korelaciji s mnogim školskim predmetima. Provode se projekti od školske do međunarodne razine, održavaju se programi Knjižnično informacijskog obrazovanja s učenicima svih razreda, susreti s predavačima iz mnogih područja znanosti i umjetnosti. Večernji i noćni sati provode se u mističnom polumraku čitaonice u iščitavanju tekstova posvećenih određenoj temi, a danju ovaj svijetao i prozračan prostor vrlo je pogodan za održavanje općih i tematskih izložaba ne samo za naše učenike i djelatnike već i za javnost.

Izložba *Naši mali profesori* proširena je i nadopunjena izložba iz 2013. godine kada je izazvala oduševljenje učenika, djelatnika i javnosti te je postigla neočekivanu posjećenost. Otvorena je prvog dana obilježavanja značajne 380. godišnjice naše škole, 3. listopada 2016. godine. Izložili smo niz fotografija iz mladih dana pedesetšestero današnjih profesora naše škole i jedanaestero umirovljenika, čije su nas fotografije posebno razveselile. Sretni smo što su svi oni odlučili dio svoje intime koja se godinama skrivala u albumima često zaboravljenim u pretincima ormara podijeliti sa svima nama. Željeli smo svoje kolege profesore predstaviti četirima životnim razdobljima: predškolskom, osnovnoškolskom, srednjoškolskom i studentskom. Neki su uspjeli pronaći fotke svih razdoblja, a neki, pogotovo mlađi koji pripadaju digitalnoj eri, samo neke. Fotografije smo skenirali i njihove preslike izložili svjesni da vrhunske znalce baš neće za-

dovoljiti kvalitetom. Nismo željeli da razgledavanje izložaka bude samo puka zabava, da posjetitelji vide kako smo bili lijepi i mlađi jer svaka mladost podrazumijeva i ljepotu. Nekada je fotografiranje bilo prava svečanost i veselje za koje se danima pripremala i garderoba i frizura, dok to danas možemo u svakom trenu koristeći suvremenu tehnologiju. Netko će se možda pitati zašto takva izložba u prostoru knjižnice ili zašto uopće takva izložba? Mi smo već davno razbili stereotipe koji još uvijek, nažalost, vladaju o knjižnicama, a pogotovo školskim, samo kao o posudionicama i/ili o čitaonicama knjiga. Knjižnica naše škole je komunikacijsko, informacijsko, kulturno i medijsko mjesto u Školi, a izložbama želimo učenicima ovaj prostor približiti kao prostor za ugodna druženja i kreativan rad za vrijeme velikih odmora i poslije nastave.

Neočekivana gužva na izložbi *Naši mali profesori*

Fotografije naših umirovljenika imenovali smo jer ih naši učenici ne poznaju, a fotke sadašnjih profesora, koje učenici većinom znaju, bile su označene brojevima. Prva dva dana zadatak nam je bio otkriti tko je tko. Nakon dva dana uvidjeli smo našu uspješnost u prepoznavanju crta lica. Izložba je bila otvorena svaki dan u radno vrijeme knjižnice. Najbolju suradnju u realizaciji izložbe ostvarili smo s našim informatičarkama, prof. Vesnom Novosel Martinić i Jasminkom Horvat.

Cilj ove izložbe bio je osvijestiti kod mlađih, a i nas podsjetiti, na misao o prolaznosti vremena, na vrijeme koje ne ostavlja ama baš nikoga postrance. Starenje je neumitnost s kojom živimo, kojoj se prilagođavamo, netko teže, netko pomiren s njome.

Cilj nam je bio i približiti životna razdoblja profesora njihovim učenicima, željeli smo da vide da smo i mi nekad bili u njihovim godinama. I, naravno, cilj nam je bio poručiti ono što svi znamo: treba što je moguće kvalitetnije iskoristiti vrijeme koje nam je dano jer se izgubljeno vrijeme više ne može nadoknaditi. Još nam je

Goethe poručio da ćemo uvijek imati dovoljno vremena budemo li ga znati pravilno iskoristiti. A jedna od mnogobrojnih kineskih poslovica, koju bismo ovdje mogli primijeniti, kaže: „Komadić vremena komadić je zlata. Ali komadićima zlata ne možemo kupiti komadić vremena.“

*Jasminka Horvatić-Bedenik,
Prva gimnazija Varaždin*

ROĐENDANSKI ČITATELJSKI TULUM U PRVOJ

Knjižnica Prve gimnazije Varaždin već je niz godina uključena u projekt HMŠK-a Tulum s(l) ova koji je osmisnila Draženka Stančić, školska knjižničarka savjetnica. Ove smo godine noćni čitateljski susret organizirali u tjednu Dana škole, povodom obilježavanja 380. godišnjice. Osim po svom sadržaju ovaj je tulum bio bogatiji i duži od ostalih jer nam je škola za ovu posebnu prigodu omogućila noćenje u prostorijama knjižnice.

U školskoj knjižnici okupilo se devetnaest sadašnjih te jedna bivša učenica kako bi uz svjetlo svjetiljaka oživjeli prošlost i uživali u pisanoj riječi. U noćnom tulumu sudjelovale su i knjižničarke i profesorica hrvatskog, koje su organizirale susret, ravnateljica škole te nekoliko profesora.

Cijeli je događaj bio osmišljen kao prolazak kroz povijest čitanja u Gimnaziji. Kako u Zaštićenoj zbirci čuvamo i knjige koje su čitali bivši učenici iz davnih dana naše škole, ali i niz knjiga kojima su autori nekadašnji polaznici Gimnazije, iskoristili smo ovu idealnu prigodu za promoviranje ove naše vrijedne baštine i cijeli događaj gradili oko nje.

Učenike su na stolu dočekale zaštitne rukavice i primjerici knjiga koji su samo za ovu prigodu napustili svoje skrovište. Zaštićene zbirke te su nakon stoljeća mirovanja oživjeli u rukama sadašnjih učenika.

Staro u novom

Povjesničar, političar i književnik Ivan Kukuljević Sakcinski bio je učenik Gimnazije. Stoga smo noćni čitateljski susret započeli čitanjem njegovog poznatog govora u Hrvatskom saboru 2. svibnja 1843. godine kada je, progovorivši hrvatskim jezikom, pozvao na borbu za nacionalno samoodređenje s neobičnom smionošću zahtijevajući da se hrvatski jezik uvede kao službeni jezik u škole i urede.

Pažljivo, u rukavicama, na nježnoj svjetlosti svjetiljaka učenici su oživjeli riječi svojih prethodnika, nekadašnjih učenika škole: Ljudevita Gaja, Mirka Bogovića, Franje Račkog, Ksavera Šandora Gjalskog, Mirka Breyera, Đure Arnolda, ali i profesora: Jurja Habdelića, Tituša Brezovačkog, Ivana Trnskog, Vjekoslava Klaića, Luke Perkovića, Krešimira Filića te Franje Galinca i Milana Kamanu. Franjo Galinac bio je prvo učenik, a zatim i profesor u Gimnaziji, dok je Milan Kaman, inače zoolog i pedagog, neko vrijeme bio ravnatelj škole. Kao most između prošlosti i sadašnjosti poslužili su nam tableti. Njihova plavičasta svjetlost donijela nam je tekstove nekih od autora čija su djela iz naše Zaštićene zbirke digitalizirana: Arnolda, Jagića, Breyera, Pacla...

Toplim čajem, klipičima i keksima vratili smo se u sadašnjost. Na temelju tekstova naših bivših i sadašnjih učenika te profesora odigrali smo krug asocijacija: od djela *Pervi otca našega Adam greh* Jurja Habdelića, *Knjižarstva u Hrvata* Vjekoslava Klaića, *Spomena mojega života* Vatroslava Jagića, *Kriesnica Ivana Trnskog*, *Krenimo u rano jutro* Zvonka Milkovića do *Pustog otoka* Ines Hrain, *Traži me* Gordane Friščić, *Knjige sendviča* Željka Funde, *Nula četiri nula* Miroslava Gakića i niza drugih.

Čitanje uz svjetlost baterijskih svjetiljaka

U drugom krušu čitali smo autore koji su nam nešto bliži i vremenski i jezično, poput Gustava Krkleca, Zvonka Milkovića, Luke Perkovića, Branimira Livadića, Vilka Ivanuše, Slavka Rozgaja, Vladimira Velčića, Ive Ladike, Nenada Brixija i mnogih drugih.

Ples

Nakon ovog kruga čitanja došlo je vrijeme za razgibavanje. U vrijeme nastanka Gimnazije u glazbenom svijetu bila je popularna suita, čiji su stavci često plesnog podrijetla, pa je tijekom 17. stoljeća ustanovljen temeljni oblik suite od 4 osnovna stavka: allemande, courante, sarabande i gigue.

Te smo se večeri upoznali s koracima allemande, tzv. njemačkog plesa. Bilo je lijepo i zvukom i pokretom vratiti se u vrijeme davnih gimnajskih tulumi.

U trećem krugu čitanja čitali smo radeve naših suvremenika: Predraga Daraboša, Ive Tkalec, Željka Funde, Gordane Friščić, Miroslava Gakića, Ernesta Fišera, Borisa Perića, Božice Pažur, Tomislava Ribića, Denisa Peričića i drugih.

Torta

Kao što je običaj za rođendane, a i u Tulumu s(l)ova, osladili smo se prigodom tortom. Nakon slatke pauze uslijedila je igra pantomime u kojoj smo pogadali zanimljive naslove naših autora. Primjerice, *Spomen mojega života* Vatro-

slava Jagića, *Putne uspomene* I. K. Sakcinskoga, *U noći* K. Š. Gjalskog, *Živih starih Grka* Kolomana Raca, *Čistilište srca* Ive Ladike, Kamanovu "Biljku i životinju", Duganovu *Glazbenu akustiku*, *Krenimo u rano jutro* Zvonka Milkovića, *Duha i Domorodca* Dragutina Rakovca, *Kriesnice* Ivana Trnskog, *100% društveni uzgoj* Ive Tkalec, Gakićeve *Kraljivce bicikala*, *Sonete Bogu* Željka Funde, *Aleju žutih ruža* Barice Pahić, *Sjajni je bal* Ines Hrain, *Traži me* Gordane Friščić i sl.

Poslije ove vesele i poučne igre pripremili smo prostor za uživanje i u filmskoj umjetnosti. Film nas je podsjetio na vrijeme Drugog svjetskog rata koji je utjecao na sve, pa i na našu Gimnaziju. Knjige su tada čuvale ljepotu i prave vrijednosti. Glava punih priča pošli smo na počinak. Knjige na policama kroz noć čuvale su snove sadašnjih i bivših učenika.

Jedva da smo ujutro uspjeli isplahnuti snove s kapaka kad nas je posjetila prof. Ostović–Šlehta i dobro rastegnula i razgibala nakon ove neobične noći.

Prije no što smo se razišli, mi, sadašnji gimnazijalci, okrijepili smo se svježim pecivom i jogurtom te pokazali bivšim gimnazijalcima skrivenima u knjigama kako se neke dobre stvari ne mijenjaju.

Razgibavanje

U evaluacijskim listićima sudionici su iskazali veliko zadovoljstvo i sadržajem i dinamikom aktivnosti. Istaknuli su zadovoljstvo svojim doprinosom i angažmanom. Postignuti su i ciljevi: po ticanje na čitanje, osnaživanje za javni nastup, upoznavanje s poviješću škole i vrijednom baštinom koju knjižnica čuva, proširivanje znanja o zavičajnim autorima te razvijanje socijalnih vještina i čitalačkih kompetencija.

Marinela Marčetić,
Prva gimnazija Varaždin

IZLOŽBA PEDAGOGIJSKIH KNJIGA IZ ZAŠTIĆENE ZBIRKE PRVE GIMNAZIJE VARAŽDIN

*„Vi gojite iskru, nad kôm sile nije.
Premda svud oko glupost crna klijie,
Iskru ljudskog mozga, um – svjetilo
s neba. K poslu dakle smjelo, da nas
mrak nestigne, Da u robstvo narod
glupost nam neprigne, I budućnost da
mu dušman neuvreba!“*

Stihovi naslovljeni *Rodoljubivomu hrva-tskomu učiteljstvu* iz knjige *Bećke pedagogijske slike* ilirca Ivana Filipovića, poznatog hrvatskog pedagoga, tiskani u Zagrebu 1870. godine još su i danas aktualni i tijekom obilježavanja 380. obljetnice naše škole bili su svojevrsni moto. Knjigu smo, uz još tridesetak drugih iz područja pedagogije, znanosti kojom su se svjetski i naši znanstvenici kao samostalnom znanosti o odgoju počeli baviti u 19. st., a koja je i danas značajna u našoj struci jer se bavi istraživanjem i analizom zakonitosti odgoja i obrazovanja, izložili u prostoru Zaštićene zbirke. To je zbirka starih i rijetkih knjiga tiskanih od 1551. do 1945. godine, a smještena je u prizemlju škole u sobi br. 2. Taj prostor često koristimo za tematske izložbe kako bismo iz ormara mrtvi fond izvukli i predstavili učenicima, kolegama te javnosti, a poruke iz nekih davnih vremena prezentirali kao novu informaciju i tako, najčešće zaboravljeni fond učinili prepoznatljivim.

Izložba knjiga iz pedagogije Nekoje misli ob uzgoju

Izložbu *Nekoje misli ob uzgoju* otvorili smo 4. listopada 2016. godine, a naslov smo „posudiли“ od Johna Lockea, poznatog engleskog filozofa i pisca političkih tekstova o demokraciji. Izložbu i prostor knjižnice nešto je kasnije posjetila i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović interesirajući se za najstarije knjige i digitalizirane sadržaje.

Knjige Antuna Cuvaja *Školski zakon* koristili smo i kao podlogu za radionice na kojima su učenici na satovima razrednih zajednica, koristeći rukavice, ali i radeći na digitaliziranim izdanjima, pronačavali pravila ponašanja u školama u 19. stoljeću i uspoređivali ih s današnjim *Kodeksom ponašanja*. Izlažući nepoznate tekstove i najčešće zaboravljene autore, nastojimo izgraditi sponu između prošlosti i sadašnjosti i ondašnje vrijeme pretvoriti u novo, komunikacijsko. Želimo da izložbe budu edukativne i aktualne. Želimo da se u jednom prostoru s današnjim digitalnim generacijama, a neaktualnim eksponatima, prošla znanja nadograđe suvremenima.

Želimo pokazati da korištenjem naših besplatnih e-izdanja u različitim aktivnostima, s bilo kojeg mesta i u bilo koje vrijeme, možemo pretvoriti zastarjele sadržaje u učenicima zanimljive obrazovne sadržaje.

*Jasminka Horvatić-Bedenik,
Prva gimnazija Varaždin*

RADIONICA „POVIJEST (KRASNO)PISANJA“

U školskoj se knjižnici uči na zabavan i kreativan način. Pokazala je to i radionica kaligrafije Povijest (krasno)pisanja održana 6. listopada 2016. godine u sklopu obilježavanja 380. obljetnice Prve gimnazije Varaždin. Radionicu je vodio gospodin Krunoslav Čolo, poznati varaždinski notar.

U prvom dijelu radionice sudionici su se ukratko prisjetili razvoja pisma i pisanja kao i značaja otkrivenih i sačuvanih zapisa. Ljudi su kroz povijest rabili materijale koji su im bili dostupni: pisali su na kamenu, kosti, rogovima, kornjačinu oklopu, školjkama, drvu, lišću, dašćicama, gline nim, metalnim i voštanim pločicama, pločicama od drva ili slonovače koje su se premazivale voskom.

Pisanje stylusom

Sudionici su imali prigodu pisati po pločicama premazanima obojenim voskom kakve su rabili Rimljani.

Papirus

Nakon duga suparništva pergament je iz uporabe istisnuo papirus jer je koža sitnih životinja bila od najranijih vremena svima dostupna, a i

Pergament

kao materijal bila je čvršća i trajnija. Uz to, napisani se tekst mogao brisati (zapravo ostrugati), što je omogućavalo ponovnu upotrebu istog pergamenta (pali mpsest). Još je jedna osobitost pergamenta: mogućnost da se koriste obje njegove strane, a na njemu

se moglo i slikati. Pergament je donio i novi oblik knjige, kodeks. Iako se zadržao do današnjih dana te se na njemu ispisuju neki važni dokumenti, istisnuo ga je puno jeftiniji papir.

Rukom izrađen papir

Papir se prvi put spominje 105. godine u Kini. Kinezi su papir isprva izrađivali od čahura dudova svilca, zatim od vlakanja bambusove trske, krpa itd. Vještinu izrade papira preuzeli su, usavršili i proširili Arapi. Papir se u Europi proizvodi od 12. stoljeća.

Osim materijala na kojima se pisalo vidjeli smo i niz pisaljki koje su korištene od davnina: drvene pisaljke, čelične styluse za pisanje po palminu listu, egipatski, perzijski i turski kalamus, trn agave, kineske kistove za pisanje tušem na svi li ili papiru, arapske pisaljke, pero od trslike, gušće pero pa čak i pero bjeloglavog supa te čitav niz pisaćeg pribora i pomagala. Od novijih pomagala za pisanje prezentirana su nam metalna i čelična pera, držala, zbirke perore za, nalivpera, grafitne olovke itd.

Pribor za pisanje

Gospodin Čolo pokazao nam je i kako od komada trstike izraditi pisaljku. Sam postupak, rekao je, vrlo je sličan izradi pisaljke od ptičjeg pera.

Nakon što je svaki sudionik uspješno izradio svoju pisaljku, slijedio je središnji dio radionice – krasopis. Krunoslav Čolo demonstrirao je kako držati pisaljku, kako je umoćiti u tintu, u kojem smjeru povlačiti crte po podlozi te je pokazao nekoliko fontova. Sudionici su dobili svoje primjerke različitih fontova, okušali se u pisanju nekih od njih te ispisali svoje ime jednim ili većim brojem pisama.

Ovom smo radionicom, nakon kineske i japanske, ujedno i zaokružili niz radionica kulture i kaligrafije koje smo provodili u našoj knjižnici.

Krasopis

Marinela Marčetić,
Prva gimnazija Varaždin

PUTOPISNO PREDAVANJE VARAŽDINSKOG HUMANITARCA DAMIRA VUJNOVCA

Varaždinski humanitarac, Damir Vujsnovac

Gimnazijska 380. obljetnica bila je 4. listopada 2016. godine obogaćena putopisnim predavanjem uz živopisnu prezentaciju nama nepoznata dijela svijeta, zapadnog Alžira. Naš je predavač bio Varaždinac Damir Vujsnovac, donator više od stotinu knjiga našoj knjižnici, putnik dalekim predjelima svijeta, humanitarac, autor putopisa, maratonac pustinjom koji i nije neki trkač, ali je dva puta sudjelovao u humanitarnoj utrci koja je održana u izbjegličkim kampovima naroda Saharawi koji živi u izbjeglištvu više od 40 godina.

Damir je pokrenuo humanitarni projekt Dječji glas iz Sahare čiji smo i mi dio bili. Organizirao je prikupljanje literarnih radova saharske djece, radove je dao prevesti na engleski i hrvatski jezik te je ilustriranu zbirku ove godine odnio u saharsku školu, usred pustinje. Odnio je i mnoge slikovnice i pernice s priborom koje smo u ime naših učenika i djelatnika donirali malim Saharcima.

Slikovnice i pernice spremne na put za Afriku

Atraktivnim fotografijama i slikovitim rečenicama Damir nas je odveo na mesta koja mnogi od nas sigurno nikada neće posjetiti i upoznao nas s ljudima koji su nam tako postali bliski.

Zahvaljujemo našem predavaču na rijetkostima koje je radosno podijelio s nama, ali i na svim djelima koje čini hodajući često, usudila bih se reći, po rubu između sigurnosti svoga doma i opasnosti koje ga vrebaju u nepoznatom. Vjerojatno se samo na taj način mogu činiti djela vrijedna poštovanja.

Jasminka Horvatić-Bedenik,
Prva gimnazija Varaždin

I KNJIŽNICA PRVE GIMNAZIJE VARAŽDIN U AKCIJI “ČITAM STO NA SAT”

Jelena Benčić u akciji Čitam sto na sat

Manifestacija „Mjesec hrvatske knjige“ koja se svake godine održava od 15. listopada do 15. studenog, i to već više od 20 godina, s glavnim ciljem promicanja knjiga i poticanja na čitanje, 2016. godine svečano je otvorena u Šibeniku s motom *Čitaj sto na sat*. Zašto u Šibeniku? Postojala su tri dobra razloga: 950. obljetnica prvog spomena grada, 150. obljetnica utemeljenja *Narodne slavjanske čitaonice* i 400. obljetnica objavljivanja knjige izuma i projekata *Novi strojevi (Macchiae novae)* Šibenčanina Fausta Vrančića.

Pokrovitelj manifestacije bilo je *Ministarstvo kulture Republike Hrvatske*, a organizator *Knjižnice grada Zagreba*. Iz grada domaćina stigla nam je i poticajna poruka da možemo pročitati i više od prosječnih 5 knjiga po čovjeku, što pokazuju najnovije statistike.

Znamo da bi bilo poželjno čitati više, ali trebamo kontinuirano i različitim aktivnostima privlačiti učenike u prostor knjižnice kako bi im to postala ustaljena navika i poticati ih na čitanje ne samo lektirnih već i stručnih djela te beletristike, bilo u tiskanom, bilo u elektroničkom obliku.

Tako smo se od mnogobrojnih aktivnosti održanih ove godine odlučili priključiti i akciji *Čitaj sto na sat*. U hodniku ispred knjižnice cijelo su se prijepodne 21. listopada 2016. izmjenjivali učenici i knjižničarke u glasnom čitanju nasumce izabrane proze i poezije hrvatskih autora privukavši tako mnogobrojne slušatelje i na taj način osvješćujući pozitivne ishode redovitog čitanja, ali i ostvarivši lijepo iskustvo i posebnu slast koju čitanje izaziva, što su i bili neki od naših glavnih ciljeva.

Jasminka Horvatić-Bedenik,
Prva gimnazija Varaždin

IZ VISOKOŠKOLSKIH KNJIŽNICA

6

ZBIRKA IZDANJA FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

Fond Knjižnice Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu razvrstan je u dva deset knjižničnih zbirki koje čine posebnu cjelinu u Knjižnici. Jedna od značajnijih zbirki za Fakultet je „Zbirka izdanja Fakulteta“. Izgradnju mrežne zbirke osmislila je i 2007. godine pokrenula voditeljica Knjižnice Bernarda Kos. Zbirka izdanja Fakulteta na jednom mjestu okuplja, čuva i prezentira korisnicima publikacije objavljene u nakladi Fakulteta organizacije i informatike i bivše Više ekonomski škole u Varaždinu. Osim toga zbirka prati znanstvenoistraživačku i nastavnu aktivnost djelatnika FOI-ja.

Najstarije publikacije u mrežnoj zbirci dvije su skripte tiskane 1964. godine čiji su autori profesor Zvonimir Etinger (*Obračun proizvodnje i poslovnog rezultata*) i profesor Josip Jagetić (*Komercijalno poslovanje poduzeća*). Publikacije su u početku umnožavane u vlastitoj kućnoj tiskari šapirografom, kasnije offset tiskom, dok danas tiskarske izvedbe izvode tiskarske kuće.

Danas Zbirka izdanja Fakulteta broji ukupno 238 naslova, od toga 50 naslova je iz razdoblja Više ekonomski škole u Varaždinu i 188 naslova Fakulteta organizacije i informatike.

Publikacije u izdanju Više ekonomski škole u Varaždinu i Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

S obzirom na to da Knjižnica prati produkciju Fakulteta, Zbirku konstantno nadopunjavamo. Najnovija publikacija uvrštena u Zbirku knjiga je profesora Roberta Fapca *Dizajniranje organizacije i upravljanje promjenama : projektni pristup* koju je napisao za potrebe kolegija *Organizacijsko projektiranje*.

Zahvaljujući digitalizaciji građe i optičkom prepoznavanju znakova OCR-u (Optical Character Recognition), svaka publikacija Zbirke ima digitaliziranu naslovnicu, sadržaj i indeks, što korisnicima olakšava pretraživanje i pregledavanje samih publikacija. Zbirka izdanja Fakulteta ima iznimnu sadržajnu vrijednost. Zbog tako velikog značaja za FOI Zbirka se čuva u arhivi Knjižnice i ne posuđuje se korisnicima izvan Knjižnice. Sadržaj zbirke i samih publikacija možete pogledati na mrežnoj stranici kataloga Knjižnice FOI-ja ili na sljedećoj poveznici:

<https://library.foi.hr/m3/kb1.php?B=404&H=&rbr=300&G=Z>

Ladislav Cvetko,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

JOURNAL OF INFORMATION AND ORGANIZATIONAL SCIENCES – MEĐUNARODNI ZNANSTVENI ČASOPIS FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

Journal of information and organizational sciences (JIOS) međunarodni je znanstveni časopis koji pokriva područje društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti. Časopis izlazi u tiskanom i električnom obliku, ima vlastite mrežne stranice sa sustavom za električni urednički rad.

Mrežna stranica časopisa *Journal of information and organizational sciences*

Elektronička verzija časopisa u otvorenom je pristupu, odnosno sadržaj časopisa u cijelosti je besplatno dostupan. Časopis koristi CC međunarodnu licenciju Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 International License, odnosno licenciju: Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna (CC BY-NC-ND 4.0). ISSN elektroničke verzije časopisa je 1846-9418, dok je tiskane 1846-3312. Tiskano i električno izdanje časopisa u potpunosti su identični te, osim samog sadržaja, donose upute autorima, upute recenzentima, upute za reference, izjavu o izdavačkoj etici i nesavjesnosti kao i popis svih recenzenata. Časopis objavljuje izvorne znanstvene članke, prethodna priopćenja kao i pregledne radove. Svi radovi prolaze dvostruku slijepu recenziju, u slučaju potrebe i trostruku. Nakladnik časopisa je Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu (FOI). Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske finansijski podupire izdavanje časopisa.

Časopis kontinuirano izlazi od 1977. godine, odnosno punih četrdeset godina. Do 1995. godine izlazio je jednom godišnje, a od 1996. godine izlazi dva puta godišnje. Do sada je objavljen 41 volumen i 58 sveštičića.

Knjižnica Fakulteta organizacije i informatike sustavno povećava vidljivost časopisa apliciranjem časopisa u međunarodne znanstvene baze podataka i repozitorije. Osim toga vidljivost povećava i međuknjizničnom razmjenom časopisa sa 68 knjižnicama i srodnih ustanova iz zemlje i inozemstva. Projektom digitalizacije 2010. godine knjižnica FOI-ja digitalizirala je 35 sveštičića starih brojeva časopisa od 1977. godine, vol. 1, br. 1 do 2005. godine, vol. 29, br. 2. Svi digitalizirani i digitalni brojevi časopisa, zahvaljujući entuzijazmu i požrtvovnosti knjižničara, pohranjeni su i u otvorenom pristupu dostupni na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, HRČAK.

Mrežna stranica časopisa *Journal of information and organizational sciences* na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, HRČAK

Časopis je pohranjen u Hrvatskom arhivu weba (HAW) koji je „namijenjen preuzimanju i trajnom čuvanju publikacija s interneta dijela hrvatske kulturne baštine“.

Časopis Journal of Information and Organizational Sciences (JIOS) donedavno je bio indeksiran u trinaest međunarodnih baza podataka i repozitorija:

- Civil Engineering Abstracts
- Computer and Information Systems Abstracts
- CSA Natural Science Databases
- CSA Technology Research Database
- Directory of Open Access Journals
- Directory of Research Journals Indexing
- Index Copernicus
- INSPEC
- Library Literature & Information Science Full Text database - EBSCO
- OAIster
- SCOPUS
- VINITI RAN

Časopis kontinuirano prijavljujemo na evaluaciju u značajne znanstvene baze podataka te je u kolovozu 2017. godine Journal of information and organizational sciences indeksiran u četvrtu bazu, odnosno indeksiran je u citatnom indeksu Emerging Sources Citation Index (ESCI) na Web of Science sučelju.

Časopis *Journal of information and organizational sciences* indeksiran je u citatnom indeksu ESCI na WoS-ovoј platformi

Prva prijava na evaluaciju u WoS, od ukupno tri uzastopne prijave i to odmah po objavi brojnika, bila je 16. lipnja 2016. godine. Evaluacija časopisa trajala je nešto više od godinu dana.

Emerging Sources Citation Index (ESCI) indeks je znanstvenih časopisa od posebnog regionalnog značaja kao i časopisa koji pokrivaju znanstvena područja u nastajanju. Časopisi indeksirani u ESCI-ju, trenutno ih je 6339, prošli su početnu uredničku evaluaciju, a na temelju daljnog procesa procjene razmatra se njihovo uključivanje u WoS-ove najpoznatije citatne indekse časopisa poput Arts & Humanities Citation Indeks (A&HCI), Science Citation Index Expanded (SCI-EXP) i Social Sciences Citation Indeks (SSCI).

ESCI i spomenuta tri citatna indeksa sastavni su dio Web of Science (WoS) platforme u izdanju Clarivate Analytics, odnosno bivšeg Thomson Reuters Intellectual Property and Science Business.

Uredništvo časopisa JIOS, u kojem je i voditeljica Knjižnice FOI, nastoji kvalitetom časopisa i radova zadovoljiti rigorozne kriterije baze WoS kako bi časopis u dogledno vrijeme bio indeksiran u SCI-EXP i SSCI-ju, što u konačnici znači da će radovi objavljeni u časopisu indeksiranom u navedene dvije baze WoS-a biti uzimani u obzir prilikom izbora nastavnika u znanstvena zvanja, a časopisu će se moći izračunavati faktor odjeka (IF).

Bernarda Kos,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

PROJEKT „PRILAGODBA LITERATURE ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE STUDENTE 2“

Knjižnica Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu i Ured za studente s invaliditetom Fakulteta postali su akademske godine 2016./17. partneri na projektu „Prilagodba literature za slijepce i slabovidne studente 2“. Voditelj projekta je Udruga ZAMISLI¹ iz Zagreba, a ostali partneri na projektu su Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu te Pravni fakultet i Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

¹ Udruga ZAMISLI je udruga za promicanje kvalitetnog obrazovanja mladih s invaliditetom. Osnovana je u Zagrebu 2005. godine. Svojim aktivnostima djeluje na području cijele Hrvatske. Više o Udrži pročitajte na mrežnoj stranici <http://zamisli.hr/index.php/onama>.

Cilj projekta je omogućiti studentima s oštećenjem vida ravnopravno studiranje, odnosno omogućiti im pristup literaturi potrebnoj za studij.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja 15. srpnja 2016. godine raspisalo je Javni poziv za finansiranje projekata za prilagodbu i izradu udžbenika/literature za slijepce i slabovidne učenike i studente za školsku/akademsku godinu 2016./2017. Rok za dostavu prijava bio je 12. rujan 2016. godine. Nakon raspisanog natječaja Udruga ZAMISLI predložila je partnerstvo i suradnju na projektu visokoškolskim ustanovama diljem Republike Hrvatske, a kad je nekoliko visokoškolskih ustanova iskazalo interes za suradnju, započelo je prikupljanje projektne dokumentacije svakog partnera.

Udruga je izradila prijedlog projekta i prijavila ga na navedeni natječaj. Ministarstvo znanosti i obrazovanja navedeni je projekt odobrilo te je 30. prosinca 2016. godine potpisana ugovor o njegovom provođenju, čime je projekt i službeno započeo. Na temelju odobrenog projekta literatura je prilagođavana za 25 studenata s oštećenim vidom.

Inicijalni sastanak provoditelja i partnera na projektu održan je 16. siječnja 2017. godine u prostorijama Udruge ZAMISLI u Zagrebu te su dogovorene daljnje aktivnosti. Radni sastanak projektnog tima, odnosno tima Udruge ZAMISLI, partnerskog tima FOI-ja, čelnika FOI-ja istudenta korisnika prilagođene literature, održan je 3. veljače 2017. godine na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu.

Radni sastanak projektnog tima, odnosno tima Udruge ZAMISLI, partnerskog tima FOI-ja, čelnika FOI-ja istudenta korisnika prilagođene literature, održan je 3. veljače 2017. godine na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu.

Tom je prigodom dogovoren način rada, razgovaralo se o etičkim pitanjima te o načelima zaštite privatnosti studenta i načelima zaštite autorskih prava.

Tijekom projekta je za studente Fakulteta organizacije i informatike prilagođeno osam naslova osnovne literature. Projekt je službeno završen 15. lipnja 2017. godine.

Inicijalni sastanak provoditelja i partnera na projektu održan 16. siječnja 2017. godine u prostorijama Udruge ZAMISLI

*Bernarda Kos,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu*

KONFERENCIJA „PODRŠKE STUDENTIMA S INVALIDITETOM“

Dana 14. rujna 2016. godine u Ministarstvu znanosti i obrazovanja održana je završna konferencija „Podrške studentima s invaliditetom“. Organizator konferencije je Udruga Zamisli u suradnji s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom i studentskim pravobraniteljem Sveučilišta u Zagrebu. Na konferenciji je predstavljen projekt, rezultati istraživanja te zaključci sa šest sastanaka mladih i donositelja odluka o podršci studentima s invaliditetom održanih u Zagrebu, Koprivnici, Osijeku, Rijeci, Splitu i Zadru.

U sklopu projekta provedeno je istraživanje o pogledu studenata s invaliditetom (SSI), studenata bez invaliditeta i djelatnika visokoškolskih ustanova te centara za socijalnu skrb na sustav podrške studentima s invaliditetom i uključenosti studenata u visoko obrazovanje.

Najviše prijedloga za poboljšanje sustava podrške odnosi se na educiranost nastavnog i ne-nastavnog osoblja o potrebama i razumijevanju SSI, prilagodbu u nastavi, pristup fakultetu (ulaz, predavaonice, knjižnica, referada, menza), kvalitetan i brz prijevoz SSI, informiranje i savjetovanje SSI od početka upisa na fakultet do završetka studija te financijska prava SSI zbog povećanih troškova za vrijeme studiranja.

Zaključci sa sastanaka mladih i donositelja odluka održanih u Zagrebu, Koprivnici, Osijeku, Rijeci, Splitu i Zadru predlažu jasan i primjenjiv zakonodavni okvir, tj. osnivanje nacionalnog tijela za osobe s invaliditetom, potrebne oštire sankcije pri nepoštivanju zakonskih pravila te puno veći utjecaj samih osoba s invaliditetom na zakonske regulative. Osim toga zaključeno je kako svi pohađaju i završe obrazovanje s jednakim mogućnostima i obvezama na svim razinama koje obrazovanje obuhvaća te da svi studiraju pod jednakim uvjetima bez obzira na invaliditet.

Osim mogućnosti prilagođene dostupnosti sadržaja nastave potrebno je raditi i na edukaciji profesora te svih uključenih sudionika tako da im se daju alati i znanja za prilagodbu nastavnih sadržaja. Sudionici rasprave istaknuli su da je bitan kontinuitet edukacije nastavnog i nenastavnog osoblja o mogućnostima i potrebama osoba s invaliditetom putem organiziranih tečajeva te dostupnost letaka s informacijama o relevantnoj literaturi, seminarima, radionicama i volontiranjima.

Sudionici su istaknuli važnost vođenja statistike i registra SSI radi ostvarivanja njihovih raznih prava. U sklopu konferencije predstavljen je sustav podrške u Sloveniji kao i Erasmus+ program, najveći program Europske unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mlađih i sporta s ciljem stjecanja novih znanja, vještina i kompetencija.

Podaci o održanoj Konferenciji dostupni su na sljedećoj poveznici:

<http://www.zamisli.hr/index.php/com-ponent/content/article/48-naslovnice/484-odra-na-konferencija-na-temu-podrke-za-studente-s-invaliditetom>.

Konferencija „Podrške studentima s invaliditetom“

Ladislav Cvetko,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

TEČAJ „AUTORSKOPRAVNA PITANJA U KONTEKSTU IZGRADNJE OTVORENO DOSTUPNIH DIGITALNIH REPOZITORIJA“

Viši knjižničar dr. sc. Bojan Macan održao je u utorak, 25. travnja 2017. godine, u mezaninu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu predavanje o temi „Autorskopravna pitanja u kontekstu izgradnje otvorenog dostupnih digitalnih repozitorija“. Polaznici tečaja upoznali su se s otvorenim pristupom u časopisima te pohranjivanju radova u digitalnom okruženju. Na radionici je bila predstavljena *Creative Commons* licencija te njezina važnost za proces ostvarivanja otvorenog pristupa.

Osim toga polaznici su saznali nešto više o autorskim pravima i srodnim pravima u znanstvenom izdavaštvu, moralnim i imovinskim pravima autora te na što se sve autor obvezuje potpisivanjem nakladničkog (izdavačkog) ugovora. Polaznici su naučili i razlikovati razne verzije radova koje se mogu pohranjivati u digitalne repozitorije te kakva je politika izdavača prema sa-moarhiviranju i stavljanju rada u otvoreni pristup. U praktičnom dijelu radionice otkrivali su uvjete pod kojima određene verzije nekog rada mogu biti pohranjene u digitalne repozitorije.

Tečaj je organiziran preko Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara koji provodi program cijeloživotnog učenja i stalnog stručnog usa-

vršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka. Predavanja Centra bila su namijenjena knjižničari-ma iz svih vrsta knjižnica u cilju usvajanja novih znanja i vještina.

Tijekom 2017. godine djelatnici Knjižnice Fakulteta organizacije i informatike prisustvovali su sljedećim edukacijama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te Sveučilišnom računskom centru SRCE: „Tribina o dostupnosti znanstvenih informacija u okviru projekta e-izvori: stanje, očekivanja i problemi“, tečajevi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara „Autorskopravna pitanja u kontekstu izgradnje otvorenog dostupnih digitalnih repozitorija“, „Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa“, „Radionica za pohranjivanje znanstvenih radova u DABAR - Digitalni akademski arhivi i repozitoriji“ te „Objava radova u Hrčku u XML formatu“.

Ladislav Cvetko,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

NA FOI-JU OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN DARIVANJA KNJIGA

Knjižnica Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu priključila se međunarodnom volonterskom projektu obilježavanja Međunarodnoga dana darivanja knjiga te je od 8. do 22. veljače 2017. organizirala akciju prikupljanja i darivanja novih i rabljenih ali očuvanih knjiga i slikovnica.

Cilj je obilježavanja Međunarodnoga dana darivanja knjiga ohrabriti djecu i odrasle da daruju knjigu ili slikovnicu te time nekoga iznenade ili razvesele te probuditi interes za čitanje, prvenstveno kod djece, ali i ljudi svih dobi. Knjižničari u Hrvatskoj ovaj su dan obilježili četvrti put, a svoje sudjelovanje u kampanji prijavili su na portalu „Čitaj mi“, <http://www.citajmi.info/naslovna/>.

Na FOI-ju su se u akciju prikupljanja knjiga uključili djelatnici i studenti, prijatelji i poslovni partneri FOI-ja kao i mnogobrojni građani.

Darovane knjige i slikovnice povodom Međunarodnoga dana darivanja knjiga

Pakete prikupljenih knjiga i slikovnica voditeljica Knjižnice FOI-ja uručila je Utočištu Sv. Nikola - Domu za žrtve obiteljskog nasilja Varaždin i Domu za starije i nemoćne osobe Varaždin. Iskreno zahvaljujemo svim donatorima te ih pozivamo da se prikluče i budućim akcijama u organizaciji Knjižnice FOI-ja.

*Bernarda Kos,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu*

RADOVI FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE U DABRU

Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu korisnik je sustava Dabar (Digitalni akademski arhivi i rezervorij). Dabar je sustav koji svim ustanovama iz sustava znanosti i visokog obrazovanja u RH omogućava jednostavnu uspostavu institucijskog digitalnog rezervorija. Ustanove mogu u institucijski rezervorij svoje digitalne sadržaje pohraniti, opisati, dugoročno čuvati, pretraživati i distribuirati. Sustav Dabar razvija i održava Sveučilišni računski centar (Srce) u suradnji s partnerskim ustanovama iz akademske i istraživačke zajednice.

U sustavu Dabar trenutno je 115 rezervorija u koje je pohranjeno i objavljeno više od 43 000 digitalnih objekata. Pohranjeni digitalni objekti su: ocjenski radovi (završni, diplomski i specijalistički radovi te doktorske disertacije i znanstveni magistrski radovi), prilozi ocjenskim radovima, radovi objavljeni u časopisima kao i umjetnički ocjenski radovi – fotografije. Tim Dabra trenutno razvija podršku za pohranu triju novih digitalnih objekata - rad u zborniku (konferencijski rad), poglavje u knjizi i umjetnički auditivni ocjenski rad.

Ustanova korisnica Dabra između ostalog dobiva:

- institucijski rezervorij na internetskoj domeni ustanove pomoću kojeg okuplja rezultate znanstveno-istraživačke, intelektualne i kreativne produkcije svoje ustanove na jednom mjestu
- punu kontrolu nad pravima pristupa i korištenja sadržaja rezervorija
- mogućnost objave sadržaja u otvorenom pristupu te povećanje vidljivosti objavljenih sadržaja same ustanove
- dugoročno i pouzdano čuvanje podataka
- pristup sustavu putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta
- mogućnost uspostave tematskih rezervorija za potrebe zajednice istraživača.

Repozitorij Fakulteta organizacije i informatike

Repozitorij Fakulteta organizacije i informatike ima najviše pohranjenih digitalnih objekata, trenutno ih je više od 2600, a brojčano ga slijede dvije sastavnice Sveučilišta u Zagrebu - Prehrambeno-biotehnološki fakultet s nešto više od 2400 objekata i Ekonomski fakultet s više od 2200 digitalnih objekata.

The screenshot shows the homepage of the FOI Repository. At the top, there are navigation links for 'Početna', 'O repozitoriju', and 'Kontakt'. Below that is the 'foi' logo and the text 'REPOZITORIJ FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE'. There are three main search/browsing buttons: 'PREGOLEDANJE', 'NAPREDNO PRETRAŽIVANJE', and 'POHRANJIVANJE'. A search bar with placeholder 'Pretraži repozitorij' and a magnifying glass icon is positioned below these buttons. The main content area features a section titled 'Dobro došli u digitalni repozitorij!' with a brief description of what the repository is for. Below this is a 'ZADNJE DODANO' section listing three recently added items with their titles and authors:

- Exploration of the Effectiveness of Public Procurement for Innovation: Panel Analysis of EU Countries' Data - Detelj, Kristina; Jagić, Timo; Marković-Hobenik, Taja (2016)
- Using Fourier coefficients in time series analysis for student performance prediction in blended learning environments - Gavrilović, Jasna; Banović, Goran; Kermek, Dragutin (2016)
- Social Entrepreneurship Education and its Association with Perceived Desirability and Feasibility of Social Entrepreneurship among Business Students - Marković-Ivana; Đurić-Milivojević-Tomović; Đurđević-Vukotić

Sučelje Repozitorija FOI-ja u Dabru

U repozitoriju FOI-ja do sada su pohranjeni diplomski radovi(1088), doktorske disertacije (40), prilozi radovima (2), završni radovi (1481), završni specijalistički radovi (8) i izvorni znanstveni radovi (12).

Svaki repozitorij u lijevom izborniku ima statistike za praćenje ukupnog broja upisanih digitalnih objekata, broja objekata po vrstama radova, broja pogleda i preuzimanja dokumenata dnevno, mjesечно i godišnje, lokaciju pogleda i preuzimanja dokumenata, top pogleda i preuzimanja dokumenta.

S obzirom na to da je u repozitoriju važno osigurati mogućnost pronalaženja objekata, svaki se digitalni objekt prilikom pohrane opisuje odgovarajućim skupom metapodataka.

Radovi objavljeni u zbornicima radova bit će pohranjeni naknadno, odnosno kada tim Dobra razvije podršku za pohranu takve vrste radova.

Bernarda Kos,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

7

BISKUPIJSKA KNJIŽNICA VARAŽDIN – 5 ILI 15 GODINA POSTOJANJA – RETROSPEKTIVA

Prostor za rad korisnika u čitaonici Biskupijske knjižnice Varaždin

Iako su prvi koraci u nastanku Biskupijske knjižnice Varaždin poduzimani već 2002. godine, Knjižnica je formalno osnovana 30. studenog 2012. godine. Ove godine, nakon petogodišnjeg rada, pruža se prilika da se osvrnemo na kratku povijest ove „mlade“, ali ujedno i jako „stare“ knjižnice. Zahvaljujući prvom varaždinskom biskupu mons. Marku Culeju, spomenute 2002. godine započela je briga oko prikupljanja građe koja se stalno po većavala ostavštinama umrlih svećenika, donacija ma i kupnjom nove građe potrebne za svakodnevni pastoralni rad svećenika Varaždinske biskupije. Brigu o tom početnom knjižnom fondu, tj. o knjižnicu i nastajanju, biskup Marko povjerio je svećeniku Damiru Bobovcu. Ubrzo je izgrađen i prostor za potrebe Knjižnice u sklopu biskupijskog kompleksa na adresi Zagrebačka ulica broj 3, a fond otada raste iz godine u godinu. Posebno vrijednu zbirku stare građe Knjižnica u nastajanju dobila je darom Zbor noga kaptola čazmansko-varaždinskog, koji je brigu

o ostacima svoje vrijedne knjižnice prepustio Bi skupijskoj knjižnici. Konkretan bibliotekarski rad na prikupljenoj građi (inventarizacija, klasifikacija, katalogizacija i zaštita građe) započet je krajem 2009. godine zapošljavanjem stručnog kadra.

Knjižnicu je formalno osnovao varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak 30. studenog 2012. g., istodobno imenujući predstojnika i voditeljicu knji žnice te članove knjižničnog odbora. Biskup Josip ustanavljuje Biskupijsku knjižnicu Varaždin kao specijalnu knjižnicu u sastavu Varaždinske biskupije te donosi i prvi službeni akt Knjižnice: Pravilnik o radu Biskupijske knjižnice kojim se „uređuje knji žnična djelatnost, ustrojstvo i upravljanje Biskupijskom knjižnicom Varaždin u sastavu Varaždinske biskupije, rad s korisnicima, stjecanje, održavanje, korištenje i zaštita knjižnog fonda“.¹

Potom je uslijedio mukotrpan proces dokazivanja potrebnih uvjeta za osnivanje knjižnice su kladno čl. 10 Zakona o knjižnicama.² Nažalost, iako je dokazano da postoje svi uvjeti potrebni za osnivanje knjižnice predviđeni navedenim člankom zakona, što potvrđuje izvješće Matične službe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu³, a dodatno ih utvrđuje nadležna regionalna Služba za društvene djelatnosti Ureda državne uprave u Varaždinskoj županiji⁴, Ministarstvo kulture RH okljeva u izdavanju ocjene sukladnosti akta o osnivanju knjižnice sa Zakonom zbog manjkavosti Zakona o knjižnicama, djelomično neprimjenjivim kada su u pitanju crkvene knjižnice.

¹ Mrzljak, Josip. Pravilnik o radu Biskupijske knjižnice Varaždin, čl. 1., Klasa 1, Urbroj: 2/2012, Varaždin, 30.11.2012.

² Usp. Zakon o knjižnicama. Pročišćeni tekst zakona NN 105/97, 05/98, 104/00, 69/09. 25.06.2009. URL: <http://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knji%C5%BEnicama> (16. 02. 2017.)

³ Usp. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Izvješće o uvjetima za osnivanje Biskupijske knjižnice u Varaždinu (knjižnice u osnivanju), Klasa: 612-04/12-03/1. Urbroj: 474-05-02-12-21, Zagreb, 10.12.2012.

⁴ Usp. Republika Hrvatska, Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji, Služba za društvene djelatnosti. Potvrda o ispunjenu uvjeta za osnivanje Biskupijske knjižnice Klasa 612-04/12-01/1, Urbroj: 2186-01-04-01-12-2, Varaždin, 19. 12. 2012.

Jedna od polica sa serijskim publikacijama iz čitaonice Biskupijske knjižnice Varaždin

Naime, zakonodavac ne predviđa mogućnost osnivanja knjižnice u sastavu ustanove ili organizacije koja nije obvezna izraditi statut navodeći sve potrebne djelatnosti kojima se ustanova ili organizacija bavi, kao što su npr. ustanove vjerskih zajednica, u ovom slučaju Varaždinska biskupija. Stoga je bilo potrebno dokazati da se Katolička crkva u Hrvatskoj, tj. njezine ustanove smiju baviti knjižničnom djelatnošću. Zanimljivo je kako je u 21. stoljeću bilo potrebno dokazivati nešto takvo, ako se zna da je Katolička crkva u određenim povijesnim epohama bila jedino mjesto čuvanja i distribucije informacija, prije svega u samostanima, ali i raznim crkvenim učilištima. Situacija je riješena nakon što su nadležnom ministarstvu dostavljeni pravni akti Katoličke crkve koji predviđaju brigu Crkve oko njezinih vremenitih dobara⁵ (u njih spadaju i knjige), kao i pravni akt Hrvatske biskupske konferencije koji govorи isključivo o radu crkvenih knjižnica⁶. Konačno, 11. siječnja 2013. godine Ministarstvo kulture donosi mišljenje kako „s obzirom da se Biskupijska knjižnica Varaždin osniva kao knjižnica u sastavu Varaždinske biskupije, nije potrebno donositi ocjenu sukladnosti akta o osnivanju sa zakonom“ i upisuje Biskupijsku knj.

⁵ Usp. Republika Hrvatska, Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji, Služba za društvene djelatnosti. Potvrda o ispunjenu uvjeta za osnivanje Biskupijske knjižnice Klase 612-04/12-01/1, Urbroj: 2186-01-04-01-12-2, Varaždin, 19. 12. 2012.

⁶ Usp. Uredba HBK o crkvenim knjižnicama. // Službene vesti HBK 12,2(2000), str. 11-12.

jižnicu u Upisnik knjižnica i knjižnica u sastavu pri Ministarstvu kulture.⁷

Od službenog osnutka knjižnice nabavna je politika usmjerena na područje teologije, religijske znanosti, filozofiju, povijest, povijest umjetnosti i srodnna granična područja, a građa se nabavlja kupnjom, darom i zamjenama. Knjižnica je redoviti preplatnik 30 hrvatskih i inozemnih časopisa, a knjižnu građu kupuje od renomiranih nakladnika s područja religije i srodnih znanosti. Knjižnični fond obuhvaća oko 40 000 primjeraka knjižne građe te oko 150 naslova serijskih publikacija hrvatskih i stranih izdavača. Postupak stručne obrade građe započet je 18. rujna 2009. godine u Metelwinskem programskom proizvodu za knjižnice. Sta nje obrađenog dijela fonda s krajem 2016. godine je sljedeće:

- 11 560 naslova
- 2152 svezaka časopisa
- 26 890 predmetnica

Knjižnica u svom bogatom fondu ima i 10 zbirki, a najvrijednija i najstarija je Zbirka Čazma nsko-varaždinskog kaptola. Riječ je o oko 4000 knjiga i velikom broju serijskih publikacija. Najstariji su dio te zbirke knjige iz 16. st., točnije 10 naslova u 8 svezaka knjiga, za koje je tijekom 2016. godine tražena preventivna zaštita te su upisane u Listu preventivno zaštićenih kulturnih dobara.⁸ Osim toga je knjižnica za dvije najstarije knjige iz navedene zbirke tražila financijska sredstva od Ministarstva kulture za restauraciju građe te se rezultati natječaja još uvjek čekaju.

Zbog neadekvatnog čuvanja u prošlosti građa kaptolske zbirke bila je u jako lošem stanju pa je Biskupijska knjižnica tijekom srpnja 2013. godine uz pomoć volontera organizirala projekt čišćenja knjiga navedene zbirke. Čišćenje se odvijalo prema usmenom i pismenom naputku Odjela zaštite i pohrane Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Cilj akcije bio je očistiti staru i vrijednu građu, popisati je i ispravno smjestiti kako bi se zaustavilo njen daljnje propadanje.

U župama Varaždinske biskupije postoje i neadekvatno smještene župne knjižnice pa je u takvim situacijama uloga Biskupijske knjižnice preuzeti brigu oko ugroženog fonda. Djelatnici prvenstveno nastoje pružiti stručni savjet i pomoći na terenu kako bi knjižnica nastala u vlasništvu

⁷ broj upisnog lista K-1569

⁸ Registr kulturnih dobara – Listu preventivno zaštićenih dobara - broj P-5444

Police s gradom u čitaonici Biskupijske knjižnice Varaždin

određene župe tamo i ostala, na korištenje vjernicima određene župe. Ponekad to nije moguće pa se takve knjižnice pohranjuju u prostorima Biskupijske knjižnice.

Trenutačno su u spremištima tako pohranjene župne knjižnice župa Madarevo, Legrad te najstarija i najugroženija građa iz župe Sighetec. U svakodnevnom radu uočena je potreba kvalitetne obrade i pohrane sitnog tiska, ali i knjižne građe koju je izdala sama Varaždinska biskupija ili njezini svećenici i ostali djelatnici. Stoga je potrebno spomenuti Repozitorij Varaždinske biskupije koji zapravo ima ulogu zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama. Repozitorij sadrži različite vrste građe, „svjedoka vremena“ u povijesti još uvijek mlade Varaždinske biskupije, koja u 2017. godini slavi svoju 20. godišnjicu postojanja.

Knjižnica je otvorena za sve vrste korisnika i oni još uvijek sramežljivo dolaze pa se uviđa potreba veće promocije Knjižnice. Radi toga prilikom modernizacije web-stranica Varaždinske biskupije i Biskupijska knjižnica Varaždin dobiva svoj medijski mrežni prostor koji je u funkciji od 14. svibnja 2015. godine. Osim osnovnih podataka o Knjižnici, njenoj povijesti i fondu te pristupa *online* katalogu, web-stranice Knjižnice⁹ sadrže i poneke prigodne tekstove o važnim datumima vezanima uz knjigu, predstavljaju pojedine naslove, a posebice sve naslove u izdanju Varaždinske biskupije, njezinih djelatnika i župnika, ali i druge zanimljive tekstove kako bi se olakšala komunikacija s potencijalnim i već postojećim korisnicima Knjižnice.

Zbog velikog obujma posla u Knjižnici uočena je potreba za zapošljavanjem još jedne stručne osobe, što je u konačnici učinjeno 1. prosinca 2016.

⁹ <http://knjiznica.biskupija-varazdinska.hr/>

godine pa tako danas u Biskupijskoj knjižnici rade dvije diplomirane knjižničarke u punom radnom vremenu.

Pred Biskupijskom knjižnicom Varaždin stoe mnogi izazovi, rađaju se mnoge ideje i neki novi planovi. Sve to čini se i činit će se radi prepoznatljivosti jedne specifične, tj. specijalne knjižnice i njezine uloge u konkretnom sadašnjem vremenu i prostoru, u Varaždinu, u Varaždinskoj biskupiji, u Katoličkoj crkvi, u 21. stoljeću.

Literatura:

1. Mrzljak, Josip. Pravilnik o radu Biskupijske knjižnice Varaždin. Klasa 1, Urbroj: 2/2012, Varaždin, 30. 11. 2012.
2. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Izvješće o uvjetima za osnivanje Biskupijske knjižnice u Varaždinu (knjižnice u osnivanju), Klasa: 612-04/12-03/1. Urbroj: 474-05-02-12-21, Zagreb, 10.12.2012.
3. Republika Hrvatska, Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji, Služba za društvene djelatnosti. Potvrda o ispunjenu uvjeta za osnivanje Biskupijske knjižnice. Klasa 612-04/12-01/1, Urbroj: 2186-01-04-01-12-2, Varaždin, 19. 12. 2012.
4. Uredba HBK o crkvenim knjižnicama. // Službenе vijesti HBK 12, 2(2000).
5. Zakonik kanonskoga prava / uredili Matija Berljak ... [et. al]. Zagreb: Glas koncila, 1996.
6. Zakon o knjižnicama. Pročišćeni tekst zaka-na NN 105/97, 05/98, 104/00, 69/09. 25.06.2009. URL: <http://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knj%C5%BD-C5%BEnicama> (16. 02. 2017.)

Irena Gotal,
Biskupijska knjižnica Varaždin

U POTRAZI ZA IDEALNIM PRIMJERKOM : "ZDRAVSTVENI VJESNIK, GLASILO RADNIKA MEDICINSKOG CENTRA VARAŽDIN"

Jedna je od zadaća knjižnica očuvanje i popularizacija knjižnične građe. Publikacije nastale u izdavačkoj djelatnosti Opće bolnice Varaždin obvezatan su dio fonda knjižnice koncipirane u obliku specijalne digitalne zbirke koja se uređuje planskim prikupljanjem sadržaja. Zbirka ima dokumentacijsku, znanstvenu, povijesnu i kulturnu vrijednost, a fond se gradi na temelju odredbi Pravilnika o radu knjižnice oobvezatnoj pohrani publikacija u izdanju Bolnice. Drugi izvori značajni za rekonstrukciju razvoja zdravstvene djelatnosti matične ustanove nabavljaju se kupnjom, zamjenom ili donacijama.

Zdravstveni vjesnik, VIII, 73(1983)

Glasilo *Zdravstveni vjesnik* novine su specijaliziranog sadržaja koje prezentiraju desetljeće života i rada Medicinskog centra Varaždin osnovanog 1. srpnja 1964. godine integracijom Doma zdravlja, Bolnice i Higijenskog zavoda¹ koji je u tom sastavu djelovao do 1. srpnja 1994. godine kada je osnovana Opća bolnica Varaždin kao pravni nasljednik Medicinskog centra². Prvi broj glasila objavljen je 21. srpnja 1976. godine i dugi niz godina izlazio je u obliku mjesecačnika³ koji je besplatno dijeljen radnicima Centra. Na naslovnoj stranici tog broja navode se razlozi za pokretanje glasila.

1 Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin V, 49(1980), str.1.

2 Tumpić, S. Djelatnost za opće, kadrovske i pravne poslove. //Acta Medi-corum: glasilo za znanstvenoistraživački rad Opće bolnice Varaždin ; Stota obljetnica Opće javne gradske bolnice u Varaždinu 1898. -1998. / urednik Miroslav Pospiš. Varaždin: Znanstvena jedinica Opće bolnice Varaždin,24, Supl.1(1998), str.84.

3 Od god. VII, 68 (1982) u glasilu je naznačeno dvomjesečno izlaženje

Istiće se kako „obaviještenost, objektivno, jasno, otvoreno informiranje radnika, stoga, predstavlja bitan uvjet da bi se oni što više angažirali i učestvovali u donošenju odluka o svim bitnim pitanjima rada i života u svojoj Osnovnoj organizaciji i u Centru u cjelini“⁴. Novine su tiskane u tiskari TIZ „Zrinski“ u Čakovcu s nakladom od oko 1000 primjeraka⁵, u formatu 24x34 cm i sadržajem raspoređenim na osam stranica po broju.

Dugogodišnji glavni i odgovorni urednik bio je dipl. pravnik Marijan Petrač, stručni urednik dipl. politolog Mijo Pokos (koji je bio i odgovorni urednik posljednjih brojeva), a inicijalni članovi redakcijskog odbora bili su „Pospiš dr. Miroslav, Baldauf dr. Vladimir, Marković Vlasta, Gotal ing. Ratimir, Solina Franjo, Mencinger Roman, Mesek dr. Stjepan i Bosak dr. Mirko“.⁶ Glasilo je sadržavalo stalne rubrike poput izvješća o problematičima rada na pojedinim odjelima, o tekućem poslovanju Bolnice, razgovora s ravnateljem ili obavijestima o stručnim edukacijama. Osim tih objavljivani su i drugi raznovrsni, manje formalni prilozi o povremenim kulturnim događanjima u Centru ili sindikalnim sportskim aktivnostima koji živopisno svjedoče o tadašnjoj organizacijskoj kulturi čije su vrijednosti djelatnici Centra zajednički stvarali. Fotoreportaže su zabilježile tradicionalne susrete s drugim medicinskim centrima, a u rubrici U slobodno vrijeme možemo doznaći i kojim su se hobijima bavili radnici Bolnice. U sačuvanom arhivu su i dva posebna broja od kojih je jedan, bogato ilustriran, posvećen otvorenju, tada nove zgrade Kirurgije: „Novi objekt koji će danas biti otvoren izgrađen je solidarnošću i uzajamnošću radnih ljudi i građana općina Varaždin, Ivanec, Ludbreg i Novi Marof.“⁷

Poseban broj posvećen otvorenju zgrade Kirurgije, 1977.

4 Zašto izlazi glasilo. // Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin I, 1(1976), str.1.

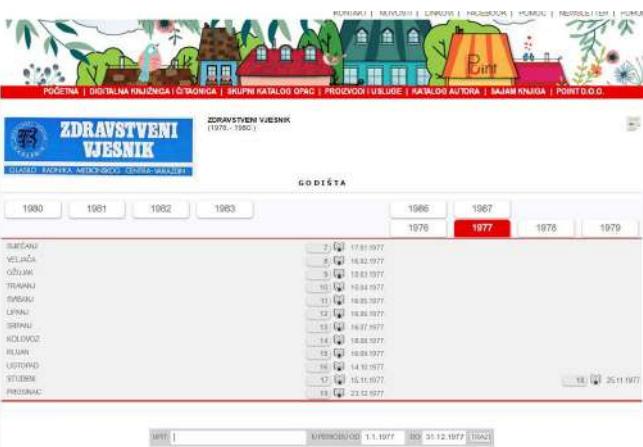
5 Podatak osigurao g. Mijo Pokos, stručni urednik glasnika

6 Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin I, (1976), str. 8.

7 Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin II, 18 (1977), str.1.

Osnovni ciljevi postupka digitalizacije bili su virtualno okupljanje idealnog primjera, zaštita izvornika i poboljšanje dostupnosti građe.⁸ Dodatna motivacija za omogućavanje otvorenog pristupa građe javnosti bila je njena rijetkost i sadržajna vrijednost. *Zdravstveni vjesnik* dio je zaštićenog fonda specijalne zbirke čije je korištenje ograničeno na čitaonički prostor, što otežava pristup krajnjem korisniku. Osim toga, dotrajali uvez i veličina formata (4°) građu čini nespretnom za rukovanje i razlozi su mogućih mehaničkih oštećenja prilikom korištenja, a poseban problem čine i neadekvatni mikroklimatski uvjeti.

Za razliku od toga digitalizirana inačica omogućuje istovremeno udaljen pristup zainteresiranoj javnosti i osigurava dugoročnu zaštitu izvornika posudbom digitalnih preslika. U knjižnici matične ustanove sačuvano je pet godišta ukoričenih u dva sveska I,1 (1976)- V,55 (1980) kojima su nedostajala dva broja. Nakon neuspjele potrage za potpunim (tzv. idealnim) primjerkom u bivšim sastavnicama Centra obratili smo se Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici koja nam je osigurala digitalne preslike cijelovitih godišta zaključno s godištem VIII,74-75(1983) pa smo sada bili u mogućnosti dopuniti i zagubljenim brojevima upotpuniti već digitaliziranu građu iz vlastitog fonda. Stručni urednik glasila Mijo Pokos donirao nam je brojeve X,78(1986) i XI,79(1987) iz osobnog arhiva koje NSK nije posjedovala. Temeljem prikupljenih godišta ustanovili smo da je *Zdravstveni vjesnik* od VII,68(1982) do VIII,76(1983) izlazio dvomjesečno, a potom, do prestanka izlaženja, kao godišnjak.⁹

Metelgrad: Digitalna knjižnica i čitaonica

8 Smjernice za odabir građe za digitalizaciju. Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2007.

9 Prestanak izlaženja nismo pouzdano utvrdili, pretpostavljamo da su novine prestale izlaziti nakon godišta XI,79(1987)

U konačnici smo prikupili i virtualno objedinili 77 brojeva¹⁰, a 626 digitaliziranih stranica omogućila je tvrtka Point d.o.o. iz Varaždina koja je vlasnik portala Metelgrad: Digitalna knjižnica i čitaonica¹¹ te je njime omogućen pregled ovog izvora koji je doprinio razvoju i promidžbi rada Bolnice. Poštujući principe otvorenog pristupa znanju i informacijama, periodička publikacija dostupna je široj zajednici korisnika za nekomercijalnu upotrebu radi informiranja i istraživanja, a specijalna zbirka je obogaćena još jednim vrijednim sadržajem koji doprinosi spoznaji razvoja institucionalnog identiteta i u kolektivnom autorstvu pripovijeda o svakodnevnim izazovima, uspjesima i teškoćama s kojima su se susretali djelatnici Centra u želji da pacientima omoguće uspješno liječenje u humanom bolničkom okruženju.

Literatura:

1. Metelgrad: Digitalna knjižnica i čitaonica., URL: [https://library.foi.hr/metelgrad/\(04-05-2017\)](https://library.foi.hr/metelgrad/(04-05-2017))
2. Smjernice za odabir građe za digitalizaciju. Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2007.
3. Tumpić, S. Djelatnost za opće, kadrovske i pravne poslove. // Acta Medicorum: glasilo za znanstvenoistraživački rad Opće bolnice Varaždin ; Stota obljetnica Opće javne gradske bolnice u Varaždinu 1898. - 1998. / urednik Miroslav Pospiš. Varaždin: Znanstvena jedinica Opće bolnice Varaždin, 24, supl.1(1998), str.84.
4. Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin I, 1(1976)
5. Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra-Varaždin II, 18 (1977)
6. Zdravstveni vjesnik: glasilo radnika Medicinskog centra Varaždin V, 49 (1980)

Marina Sakač,
Knjižnica Opće bolnice Varaždin

10 Za brojevima 76; 77 i dalje tragamo

11 Portalu se pristupa s adresom: <https://library.foi.hr/metelgrad/>

U KONTEKSTU

8

STUDIJSKI BORAVAK NA SVEUČILIŠTU PAMUKKALE U TURSKOJ

U okviru programa Erasmus+, Ključna akti vnost 1 - Mobilnost u svrhu učenja za pojedince, posjetila sam Sveučilište Pamukkale Denizli u Turskoj i ondje boravila u razdoblju od 23. do 29. listopada 2016. godine. Erasmus+ je program za obrazovanje i usavršavanje koji je započet 2014. godine i već treću godinu uspješno omogućava mobilnost u svrhu učenja i usavršavanja, a time i bogatu razmjenu iskustava studenata i sveučilišnih djelatnika. Moj najuži interes bio je upoznati se s radom i djelovanjem Sveučilišne knjižnice i pripadajućih visokoškolskih knjižnica.

Prijava na Natječaj zahtijevala je prilično opsežnu popratnu dokumentaciju, posao koji je imao pomalo rezignirajući učinak. Ali, nakon što su stigli pozitivni rezultati Natječaja, cijeli se postupak više nije uopće činio zahtjevnim.

Tri mjeseca nakon toga put od 2000 km započeo je letom najveće turske zrakoplovne tvrtke Turkish Airlines i to vrlo znakovito. Stjuardesa je, naime, putnike koji su ulazili u zrakoplov ljubazno pozdravljala s „Good morning“, dok je meni dobrodošlica upućena na turskom: „Merhaba“! U kasnim poslijepodnevnim satima konačno sam stigla na svoje odredište, Denizli, grad koji njegovi stanovniči opisuju kao malen gradić na jugozapadu Turske. To je grad bogate prošlosti u nekada najsiromašnijoj oblasti Otomanskog Carstva. Danas je to moderan grad s gotovo 600 000 stanovnika, jedno od industrijskih čuda Anadolije i veliki sveučilišni grad s brojnom studentskom populacijom, sve samo ne, za naše pojmove, malen gradić. Zaštitni je znak grada pijetao i može se vidjeti posvuda po gradu. Poznat je po tome što može kukurijekati 30 sekundi bez prestanka, a onda, kažu, padne u nesvijest. O njegovom kulturno-povijesnom bogatstvu najviše govori Pamukkale, turističko-arheološki lokalitet koji se već 26 godina nalazi na UNESCO-ovoj Listi svjetske baštine.

Istoimeno Sveučilište Pamukkale jedno je od najmlađih u Turskoj, osnovano 1992. godine, s gotovo 60 000 studenata¹, a cilj mu je postići status međunarodnog istraživačkog sveučilišta. Suvremen studentski kampus Kinikli izgrađen je po uzoru na američke sveučilišne kampuse sa svim potrebnim sadržajima i modernom infrastrukturom koja zadovoljava svakodnevne potrebe studenata. Kampus udomljuje gotovo cijelo Sveučilište u čijem sastavu je petnaest fakulteta, glazbena i likovna akademija, šest znanstvenih instituta i 16 veleučilišnih ustanova. U okviru Sveučilišta djeluje središnja knjižnica i knjižnice u sastavu svake pojedine visokoškolske ustanove. Posebno respektabilna je, u okviru Medicinskog fakulteta, Sveučilišna bolnica s kliničkim centrima otvorena za građanstvo.

Izuzetna pažnja se posvećuje studentskom standardu, što sam imala prigodu vidjeti već prvog dana po dolasku u kampus. S prozora moje hotelske sobe širio se pogled na jedan od najvećih sportskih terena u Turskoj, a koji se koriste od ranih jutarnjih sati pa sve do kasnih večernjih uz dobru rasvjetu reflektora. Tu je i studentski restoran koji nije samo mjesto gdje se može pojesti dobar i jeftin obrok već je i mjesto gdje se studenti druže uz čašicu čaja (kava se rijetko piye) u vrlo ugodnom ambijentu uz umjetno jezerce. Kampus ima ukupno preko 10 000 m² prostora namijenjenih javnim događanjima, kao što su konferencije, seminari ili različite izložbe, a što predstavlja zaista moderan kongresni centar. Sve sastavnice kampusa koje pružaju usluge, uključujući i Sveučilišnu knjižnicu, zapošljavaju i studente, hvalevrijedna politika koja se provodi od prvog dana njegovog djelovanja. Radni dio mog boravka na Sveučilištu sa stojao se od niza aktivnosti - predavanja i sastanaka na kojima se govorilo o mogućnostima i načinima razmjene i mobilnosti studenata i nastavnika.

¹ Usporedbe radi, Sveučilište u Zagrebu broji 72000 studenata

Budući da Fakultet organizacije i informaticke ima potpisani bilateralni sporazum s Fakultetom ekonomskih i upravnih znanosti² Sveučilišta Pamukkale, imala sam zakazano predavanje u okviru jednog od nastavnih kolegija za studente Odjela za ekonomiju rada i industrijske odnose³. Predavanju je prisustvala moja koordinatorica izv. prof. Hacer-Simay Karaalp Orhan, nositeljica kolegija izv. prof. Handan Kumas te pročelnik Odjela prof. Oğuz Karadeniz. Studenti su bili izuzetno zainteresirani ne samo za oblike i mogućnosti studiranja na Fakultetu organizacije i informatike već i za život, studiranje i mogućnosti zapošljavanja u Hrvatskoj.

U Uredu za međunarodnu suradnju sam

Predavanje za studente Odjela za ekonomiju rada i industrijske odnose
uz kratku prezentaciju za članke nekoliko Odjela Sveučilišta predstavila naše Sveučilište i Fakultet. Tom sastanku je prisustvovao i doc. dr. sc. Umut Uyar koji je u studenom posjetio i naše Sveučilište i Fakultet, također u okviru mobilnosti programa Erasmus+.

Sveučilišna knjižница smjestila se u moderno arhitektonsko zdanje dojmljivog staklenog pročelja, inače zgradi Rektorata. Knjižница, nažalost, mora dijeliti prostor s nekoliko drugih službi tako da joj je dodijeljen previše nedostatan prostor za rad. Ovo je bila gruba asocijacija na probleme s kojima se i mi u našim knjižnicama svakodnevno susrećemo. S druge strane, tu su ljubazni i pristupačni knjižničari koji vam s puno entuzijazma govore o svom poslu.

Kolegica knjižničarka, koja je bila moja domaćica tijekom obilaska, provela me kroz sve službe gdje sam bila upoznata s poslovima i radnim

² Faculty of Economics and Administration Sciences

³ Department of Labour Economics and Industrial Relations

Predvorje Sveučilišne knjižnice

procesima u svakoj od njih. Zaključila sam da nema bitne razlike u načinu rada u njihovim i našim visokoškolskim knjižnicama. Postoje određene razlike pri pristupu elektroničkim izvorima i bazama podataka, ali to je i razumljivo jer je uvjetovano nacionalnim sporazumima. Atmosfera u cijeloj knjižnici je radna i vrlo živa, što se može zahvaliti načinu života na kampusu gdje je sve pristupačno i nadohvat ruke. Sigurno značajnu ulogu ima i radno vrijeme od 8 do 23 sata, što me ugodno iznenadilo. U tijeku su bili i radovi na proširenju knjižnice, a otvorenjem u siječnju 2017. godine uvodi se i novo, još duže radno vrijeme: od 8 do 24 sata. Sveučilišna knjižnica ima, zapravo, ulogu središnje knjižnice, tako da su fakultetske knjižnice mnogo skromnije i manjeg značaja nego što je to slučaj u hrvatskim visokoškolskim knjižnicama.

Autonomija poslovanja i djelovanja vrlo je ograničena i potpuno ovisna o Središnjoj knjižnici. Knjižnični fond tih knjižnica sastoji se od vrlo usko stručno odabrane literature i imaju samo jednog do dva zaposlena knjižničara. Jedan od ciljeva posjeta bio je uspostaviti međuknjničnu razmjenu njihovih izdanja i izdanja Fakulteta organizacije i informatike, a što smo i ostvarili na obostrano zadovoljstvo.

Službeni dio posjeta svakodnevno je bio ispunjen različitim aktivnostima i obvezama, ali je ipak ostalo dovoljno vremena za posjet kulturnopovijesnim mjestima kojima se ovaj grad i njegova okolica mogu pohvaliti. To su nadaleko poznati Pamukkale, antički Hierapolis i Laodikeja.

Pamukkale - kompleks vapnenačkih izvora

Zahvaljujući izuzetnoj gostoljubivošći domaćina, osobito mojem vodiču Haktana, studenata završne godine diplomskog studija Finansijskog menadžmenta, ovaj izlet je predstavljao nezaboravno iskustvo. Pamukkale, ili u prijevodu s turskog jezika dvorac od pamuka, doista je čarobno mjesto jedinstveno u svijetu, bijela je tvorevina kalcija nastajala nekoliko tisućljeća od vapnenačkih vrućih izvora. Voda ima i ljekoviti učinak, pa su još stari Rimljani ovo mjesto koristili kao toplice. Na cijelom kompleksu zabranjeno je hodati u cipelama kako se ne bi oštetila površina.

Bilo je ugodno šetati bosonog po vodi čija

je temperatura dosezala gotovo 40 °C, dok temperatura vani nije prelazila 15 °C. Odmah do samih bijelih terasa i bazena Pamukkale smjestio se antički grad Hierapolis s brojnim ostacima starorimskih građevina i spomenika. I danas posjetitelji uživaju u Kleopatrinih termama, koja je vjerovala da će ju 10 minuta kupanja pomladiti za 10 godina. Osobito dojmljiv je dobro očuvani amfiteatar iz 2. stoljeća s kojeg se pruža fantastičan pogled na cijeli kompleks i mjesto gdje se najbolje može doživjeti drevni duh Male Azije. Dvadesetak kilometara dalje prostire se arheološko nalazište Laodikeje, grada iz 3. st. pr.n.e. Podigao ga je car Antioh II. i nadjenuo mu ime po svojoj supruzi Laodikeji. Za vrijeme vladavine Marka Aurelija postaje jednim od prvih središta kršćanstva u maloazijskoj Turskoj. Upravo ovdje je podignuta jedna od sedam crkava Azije koje se spominju u knjizi Otkrivenja i u poslanicama apostola Pavla.

Posljednji dan mojeg boravka u jednom od najgostoljubljivijih mjesta koje sam upoznala prošao je u ozračju ispunjenom pozitivnim dojmovima. Vratila sam se ispraćena toplim pozdravima mojih domaćina i njihovim pozivima punim dobrodošlice za sve buduće posjetitelje.

Ljiljana Hajdin,
Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu

BRANEĆI BOBA!

**Noć knjige na Banfici 21. travnja 2017.
Bob Dylan - dobitnik Nobelove nagrade za književnost 2016. -
izložba knjiga, CD-a, omotnica vinilnih izdanja, drugih
memorabilija te glazbena slušaonica**

Kad je objavljeno da je Bob Dylan dobio Nobelovu nagradu za književnost, njegovi su po klonici bili osupnuti negativnim reakcijama širokog puka, ali i, što je još više zabrinjavajuće, velikog dijela akademске zajednice. Meni, kao autoru uvodne riječi i voditelju Dylanove večeri, problem

je bio tim veći što su osporavanja pretežito bila *ad hominem* ignorantska te sam morao rasvjetljavati činjenice koje bi trebale biti samorazumljive, a nikako predmetom iole ozbiljne polemike.

Npr. ako i je uopće "pjesnik" - nije autor "ozbiljne knjige"!

Pobrojao sam 13 dosadašnjih laureata, "samo" pjesnika: Giosue Carducci (1906.), Erik Axel Karlfeld (1931.), Gabriela Mistral (1945.), Juan Ramon Jimenez (1956.), Salvatore Quasimodo (1959.), Saint John Perse (1960.), Georgios Seferis (1963.), Pablo Neruda (1971.), Vincente Alexandre (1977.), Jaroslav Seifert (1984.), Seamus Heaney (1995.), Wislawa Szymborska (1996.), Tomas Tranströmer (2011.).

Njima treba, jer Dylan je napisao i proznu *Tarantulu*, roman toka svijesti, te *Kronike*, prvi dio autobiografije, pridodati i nekoliko rubnih pri mјera dobitnika čiji su opus pretežito stihovi, uz neko-liko eseja ili prijevoda: Eugenio Montale (1975.), Odysseus Elytis (1979.), Josef Brodsky (1987.).

A što s ovima: C. M. T. Mommsen (1902.): *Povijest Rima, Rimsko kazneno pravo, Rimsko državno pravo*, Rudolph Christoph Eucken (1908.), njemački idealistički filozof, autor brojnih radova iz područja etike i religije. Winston Churchill (1953.): *Drugi svjetski rat.* (?)

Književnost? Tema zaključena.

Nadalje, nisam želio prešutjeti članak Branimira Pofuka iz *Večernjeg lista* od 19. studenog 2016. godine: „Bob Dylan je dobio Nobelovu nagradu. Za književnost.

Volim Dylana, ali primam vijest s pomešanim osjećajima i moram napraviti izbor između dva stava i načina razmišljanja. Prvi je ubuduće prekrižiti i zaboraviti Nobelovu nagradu za književnost kao važnu, pouzdanu i vjerodostojnu točku otkrivanja i vrednovanja dostignuća ljudskog duha na polju slova. (...)

Druga mogućnost jest prihvatići i prilagoditi se stvarnosti i vremenu koje otpuhuje granice između kulture i pop-kulture. (...)

Malo će, ali samo malo pretjerati ako napišem da se nekada znalo tko svira i pjeva u Vatroslavu Lisinskom, a tko u vatrogasnem domu.

Navedenom sam suprotstavio knjigu *Bob Dylan in America* Seana Wilentza, voditelja katedre za američku povijest na Princetonu, objavljenu 2010. godine, a za koju autor ne smatra da strši u njegovom (izabranom) opusu: *On Class and Politics in Jacksonian America* (1982.); *Chants Democratics : New York City and the Rise of the American Working Class, 1788 – 1850* (1984.), *The Rise of American Democracy: Jefferson to Lincoln* (2005.), *Major Problems in the Early Republic / Wilentz, Sean, and Jonathan Earle, (1992; 2nd ed. 2007.)*, *The Age of Reagan: A History, 1974 – 2008* (2008.), *President Ulysses S. Grant and the Battle for Equality from Profiles in Leadership* (2011.).

Tema *ad acta*.

Pri kraju izlaganja, zaključio sam da je gungula koju je izazvao Dylanov višetjedni

„moratorij“ i izbjegavanje kontakta s predstvincima Nobelovog instituta urođio s(p)retnom parafrazom: „Nobel Committee gives up knockin’ on Dylan’s door!“

Jer, mnogi su, razoružani u ozbiljnijim sučeljavanjima, ovakvo Dylanovo ponašanje slavodobitno istaknuli kao konačni dokaz da je tip arogantan, nabusit, ohol... zaboravljajući, vjerni selektivnom pamćenju, da su leksikoni umjetnika takoreći katalozi poroka i mana koji vrve raznoraznim čudacima, alkoholičarima, narkomanima, seksualnim devijantima, likovima na rubu i preko ruba zakona, prema kojima je spomenuti “incident” zanemariv.

Osobno smatram da je Dylan u novom mileniju glazbeno pao, ali nikad, NIKAD nije spustio razinu kvalitete svoje poezije. Na zadnjoj autorskoj ploči (*Tempest*, 2012.) stihovi su poslovno obilni, britki i sjajni kao u bilo kojoj fazi neusporedive karijere, a jedini mu je “grijeh”, valjda, što je svoje stihove i uglazbio!

Kraj večeri je protekao uz 15-ak njegovih skladbi, sviranih uglavnom na gramofonu, koji su neki posjetitelji razgledali s primjetnom nostalgijom, a uspjeli smo, uz fotokopiju teksta za svakog sudionika, školski proraditi *It's All Right Ma (I'm Only Bleeding)* i *Dignity*.

Dražen Sokolić,
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin

VINCENT VAN GOGH – SLIKAR ZALJUBLJEN U KNJICE

Vincent van Gogh (1853. - 1890.), slavni nizozemski slikar, počeo je zarađivati još kao šesnaestogodišnji mladić radeći za tvrtku Goupil & Co. koja se bavila prodajom umjetničkih predmeta. Nakon Haaga dobio je premještaj pa se dva puta selio na relaciji London – Pariz. U Engleskoj je radio na školama u Ramsgateu i Isleworthu, a onda se vratio u rodnu Nizozemsku gdje se zaposlio u knjižari. Bila je to knjižara Blussé & Van Braam u Dordrechtu u kojoj su se prodavale knjige, časopisi, grafike i razni uredski materijal. Obavljao je pomoćne poslove, raznosio pošiljke. Često je radio od osam ujutro do kasnih noćnih sati i pisao je bratu Theu kako je sretan (Dordrecht, 21. siječnja 1877.).¹ Znao je reći da bi novac potrošio na knjige, da ga je imao više. Čitanje i slikanje privlačilo ga je cijeli život.

Kad god je mogao, odlazio je u crkvu gdje se oduševljavao propovijedima. Želio je postati pastorom. Tada su mu već bili poznati *Prizori iz svećeničkog života* George Eliot, a oduševljen načinom njezina pisanja, pojedina djela opetovan je čitati u raznim prilikama. Čitao je knjige koje su mu došle pod ruku, a naročito ga je zanimala umjetnost i povijest, posebno Micheletova *Frančuska revolucija*. Svome prijatelju, slikaru van Rappardu, pisao je nekoliko godina kasnije: „Ovih sam dana nanovo pročitao Eliotov² roman *Felix Holt, the Radical*. To je djelo vrlo dobro prevedeno na nizozemski. Nadam se da ga poznaješ, a ako ne, savjetujem ti da ga negdje pokušaš posuditi. U njemu ima nekih misli o životu koje mi se iznimno sviđaju – neke su duboke istine kazane na zabavan način. Ta knjiga ima snage ... Zajedno s pismom poslat ѕu ti poštom jednu malu knjižicu o Corotu, koju ćeš sa zadovoljstvom pročitati ako je još nisi imao u rukama.“³

Dok je još živio u Dordrechtu, Van Gogh je čeznuo za osamom u kojoj bi se prepustio čitanju *Biblike*, a bratu je u pismu slao citate koji su ga nadahnjivali, posebno *Psalme* 42, 23, 25, 91 (Dordrecht, 28. veljače 1877.).

1 Van Goghova pisma dostupna su na stranicu: http://vangoghletters.org/vg/by_period.html, a knjige koje je nadahnuto čitao i slikao dostupne su na:

<http://www.vggallery.com/visitors/014.htm>, http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/fnart/art/vangogh.html

<http://www.vangoghgallery.com/catalog/Drawing/1494/Sien-with-Umbrella-and-Prayer-Book.html> (18.12.2016.).

2 Van Gogh nije znao, kao ni mnogi drugi, da se pod imenom George Eliot skriva žena – MaryAnn Evans.

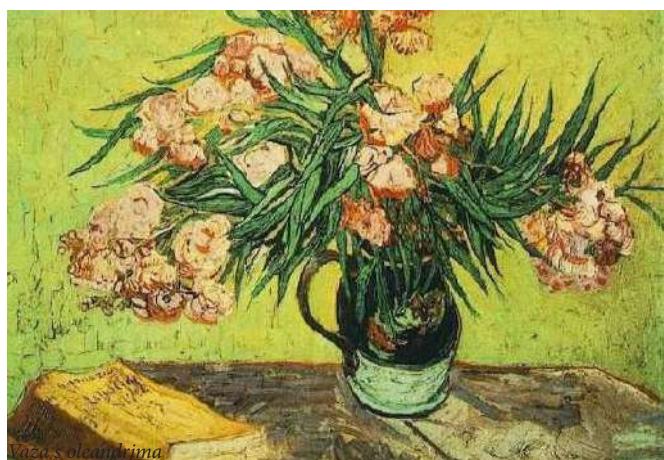
3 Van Gogh, Vincent. Pisma. Zagreb: Naklada Moderna vremena, 1997. Str. 186. (Pismo van Rapardu, Nuenen, 1884.).

Pripremajući se za studij teologije, želio je *Bibiju* naučiti napamet, a rado je čitao i *Nasljeduj Krista Tome Kempenca*. Od studija je odustao, ali kao propovjednik neko je vrijeme radio u Belgiji. Kad je počeo otkrivati svoj talent, uzimao je poduku iz slikanja, družio se s umjetnicima, obilazio muzeje, studirao, vježbao i čitao. S knjigom u ruci nacrtao je portrete četvorice starijih muškarca (1881. - 1882.). Ovjekovječio je i *Ženu s kišobranom i molitvenikom*. Bila je to Sien, prostitutka koja mu je pozirala i kojoj je ponudio dom kad je s malim djetetom, trudna ostala na ulici. Njegova obitelj to nije mogla prihvati, a razočaran svojim privatnim životom, osamljen, neprilagodljiv, sukobljavao se s okolinom koja je u njemu sve više vidjela melankolična ekscentrika. Kad se na kratko vrijeme vratio roditeljima u Nuenen, njegova je majka zamjetila da je po cijele dane čitao s velikim užitkom, a knjige je nabavljao u čitalačkom klubu.

Mrtva priroda s Biblijom

Sliku punu simbolike *Mrtva priroda s Biblijom* naslikao je u listopadu 1885. godine. Na vrhu desne stranice ispisao je: „ISAIE“ i istaknuo je 53. poglavje koje slijedi. Kraj *Biblike* je odložio Zolin roman *Radost življenja* (*La Joie de vivre*) i svijeću u svjećnjaku koja još nije dogorjela.

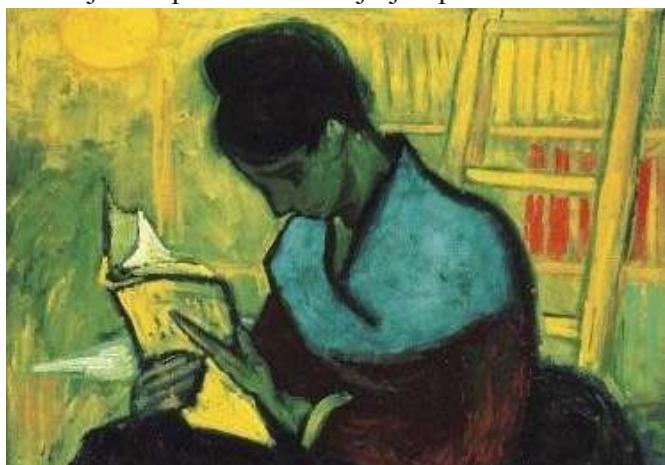
Vaza s oleandrima

Ta će ga knjiga pratiti i dalje pa ju je naslikao i tri godine kasnije kad je radio *Vazu s oleandrima*.

Brat Theo silno se trudio izbjegavati sukobe s Vincentom te su jedno vrijeme zajedno živjeli u Parizu. Theo je imao stalni posao u trgovini umjetničkim predmetima i bratu je financijski pomagao čitav život, a zauzvrat je dobivao njegove slike. Jedini je pokušao razumjeti Vincentove nepredvidive postupke i poticao ga da slika. *Mrtvu prirodu s knjigama* Van Gogh je 1887. godine naslikao na kutiji čaja. Odabrao je tri romana: *Hrabi ljudi (Braves Gens)* Jeana Richépina, *Kod ženskog raja (Au Bonheur des Dames)* Emilea Zole i *Djevojka Elisa (La Fille Elisa)* Edmonda de Goncourt-a i to je jedna od malobrojnih slika ovalna oblika. Remek-djelom smatrao je Maupassantov roman *Bel Ami*. Ovjejkovječio ga je iste godine na *Mrtvoj prirodi sa statuom*, zajedno s *Germinie Lacertaux* braće Goncourt.

Željan novih vizura, ugodnije klime i vedrijih boja Vincent je napustio Pariz i od 1888. godine živio na jugu Francuske, u Arlesu. Isticao je da ga život ponovno oduševljava. Usljedilo je njegovo plodno razdoblje kada je radio s puno strasti često slikajući iste motive, ali različito osvijetljene. Sestri Wil (Willemieni) za rođendan je darovao sliku. Naslikao je čašu s rascvjetalom bademovom grančicom i knjigu. Volio je francuske književnike. Huysmans je za njega bio veličanstven. Čitao je Hugoa, Balzaca, Flauberta, Zolu, Daudeta, Rousseaua, Voltairea, Rabelaisa i mnoge manje značajne pisce.

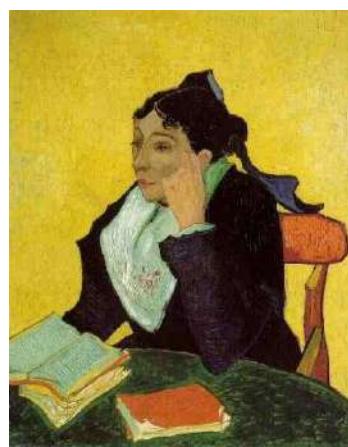
U listopadu 1888. godine naslikao je dva desetaka knjiga u krupnom planu, a poslije još jednu sličnu sliku bez cvijeta u vazi. Posvetio ih je najmlađoj sestri Wil, svojoj srodnoj duši. U pismu (Arles, oko 12. studenoga 1888.) poslao joj je skicu s detaljnim opisom slike koju je upravo završio.

Žena koja čita roman

Bila je to Žena koja čita roman koju je portretirao dok je sjedila ispred police s knjigama.

Van Gogh je puno čitao. Poznavao je djela Turgenjeva, Eshila, Charlotte Brontë, a ljepotu Shakespeareovih drama uspoređivao je s Rembrandtom.⁴ U bilježnicu je prepisivao stihove koje je volio. Rano je otkrio Johna Keatsa, privlačili su ga Heine, Uhland i mnogi drugi. Bio je sretan kad je čitao i kad je slikao.

Arležanka - gospoda Ginoux s knjigama

U Arlesu su ga oduševljivali pejzaži, a i Arležani su mu povremeno pozirali. Marie Ginoux, koja je sa suprugom vodila Café de la Gare u kojem je odsjeo prije negoli se uselio u „žutu kuću“, naslikao je u studenom 1888. godine. Bila je zamišljena, odsutna pogleda. Sjedila je za stolom kad mu je pozirala obučena u regionalnu nošnju. Na stolu je ležao kišobran i rukavice, a onda je pred nju stavio tri knjige i napravio još jedan portret Arležanke.

I Paul Gauguin je portretirao gospodu Ginoux nakon što se, na Van Goghov poziv, doselio u Arles. Najprije je ugljenom napravio skicu, a onda je Arležanku naslikao u autentičnom okruženju, u polupraznoj kavani u kojoj se mogao igrati biljar. Sjedila je za stolom uz aparat za soda-vodu i čašu neispijena pića.

Dvojica slikara bila su previše različita i nisu mogla dugo izdržati zajedno. Nakon sukoba i samoranjanavanja Van Gogh je završio u bolnici. Iako se oporavio, susjedi su ga se počeli bojati i potpisivali su peticiju da ga se zatvori. Svojevoljno je zadržan u bolnici i nastavio je slikati s velikom strašću. Oporavlja se slikajući i čitajući pa je u siječnju 1889. godine nastala još jedna *Mrtva priroda*. Zaokuplja ga je tada zdravstveni priručnik F. V. Raspaila *De la santé* koji je naslikao na stolu s glavicama luka, bocom vina, lulom, pristiglim pismom i plavim svijećnjakom koji smo već vidjeli uz naslikane knjige na slici *Gauguinov stolac* (iz prosinca 1888.).

⁴ Isto, 116.

Arležanka, prema P. Gauguinu

U duševnoj bolnici u St. Rémyju proveo je godinu dana. Prema skici Paula Gauguina napravio je seriju portreta Arležanke. Namijenio ih je gospodj Ginoux s kojom se i dalje dobro slagao, Gauguinu od kojeg je učio, Theu koji ga nikad nije napuštao, a jednu je zadržao za sebe. Sestri Wil poslao je skicu u pismu (Auvers-sur-Oise, 5. lipnja 1890.).

Svaka slika bila je posebna, naslikana različitim bojama. Na stolu na koji se Arležanka oslonila laktom naslikao je knjige koje je i sam s užitkom čitao: Dickensove *Božićne priče* (*Christmas Tales*) i Čiča Tominu kolibu (*Uncle Tom's Cabin*) Harriet Beecher-Stowe.

Nakon još jednog oporavka Theo je Vincentu osigurao smještaj u konačištu blizu Pariza pa se preselio u Auvers-sur-Oise da bi bili bliže i da bi se češće mogli sastajati. Činilo se da za njih nastupa novo, sretno razdoblje, a onda se Vincent 27. srpnja 1890. godine nenadano ustrijelio revolverom. Dva dana kasnije preminuo je. Sobi, u kojoj je postavljen lijes, prijatelji su ukrasili Vincentovim slikama, a dr. Gachet, koji se o njemu brinuo posljednjih dana, donio je buket suncokreta. Ne tako davno i on mu je pozirao s dvije knjige braće Goncourt: *Germinie Lacertaux*, o sluškinji u roditeljskoj kući, i *Manette Salomon*, o slikaru čiji je život uništila ljubavnica u koju se zaljubio kad ju je portretirao.

Jasminka Štimac,
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin

ODABRANA IZADANJA IZ STRUKE

9

Clark, Giles ; Phillips, Angus. O nakladništvu iznutra. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada ; Osijek : Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, 2017.

Ova knjiga globalnog opsega i referenci istražuje tenzije i trendove koji se odražavaju na nakladničku industriju, uključujući rast zastupljenosti e-knjiga, samoizdavaštvo i online trgovinu, te nove poslovne modele i radne procese. U knjizi se donosi pregled osnovnih elemenata nakladništva, uključujući stjecanje rukopisa, razvoj proizvoda, dizajn i proizvodnju, marketing, prodaju i distribuciju.

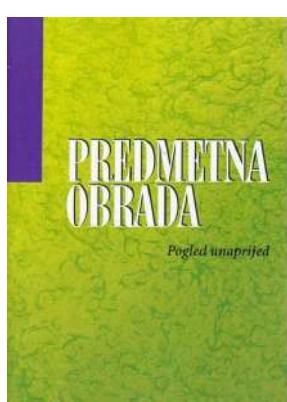
Velagić, Zoran ... [et al.]. Elektroničko nakladništvo?. Zagreb : Naklada Ljevak, 2017.

Znanstvena monografija tematizira različite aspekte istoimenog nakladničkog fenomena. Rezultat je višegodišnjeg kontinuiranog praćenja promjena u suvremenom nakladništvu, analiziranja i komparacije literature i praktičnih istraživanja nakladničkog tržišta.

Topić, Nada. Knjižara Morpurgo u Splitu (1860.-1947.) i razvoj kulture čitanja. Zagreb : Naklada Ljevak, 2017.

Autorica daje sliku poslovanja Knjižare Morpurgo iz svih aspekata, ali i utjecaja povijesnih prilika na to poslovanje te svojevrstan povratan utjecaj koji je Knjižara Morpurgo zbog svoje društvene, kulturne i političke važnosti imala na onodoban društveni život Splita i Dalmacije, pa i ukupan hrvatski kulturni prostor.

Predmetna obrada : pogled unaprijed : zbornik radova / urednice Branka Purgarić-Kužić i Sonja Špiranec. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2017.

Zbornik radova sadrži radove sa znanstveno-stručnog skupa Predmetna obrada: pogled unaprijed koji je bio održan u Zagrebu u svibnju 2016 godine. Obuhvaća niz teorijskih i praktičnih pitanja vezanih uz suvremena zbivanja u segmentu predmetne obrade baštinske građe.

Pripremila Ana Jureković Crnčec, Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin

ZAVIČAJNA IZDANJA

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO U 2017. GODINI

Zavičajna zbirka "Warasdiniensia" Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" Varaždin u 2017. godini obogaćena je novim naslovima kako monografskih publikacija, tako i ostalih vrsta publikacija (periodička izdanja, sitni tisak, audiovizualna građa). U ovom pregledu donosim abecedni popis isključivo monografskih publikacija objavljenih do početka rujna na području Varaždinske županije, te knjiga objavljenih izvan varaždinskog područja koje tematski, sadržajno ili prema autoru ulaze u Zavičajnu zbirku.

1. Bakšaj, Slavica ; Bakšaj, Maja ; Radosavljević, Marina. Zapisano u zvijezdama. Split : Redak, 2017.
2. Boško Kanoti : portret sportaša / urednik Stjepan Juranić. Varaždinske Toplice : Tonimir, 2017.
3. Brumec, Slaven... [et al.]. Infrastruktura elektroničkog poslovanja. Varaždin : Fakultet organizacije i informatike, 2017.
4. Cmuk, Miroslav. Stripizam. Bizovac : Matica hrvatska, Ogranak, 2017.
5. Crvenka, Mario. Mali put k Bogu. Slavonski Brod : Lasica, 2017.
6. Dretar, Milivoj. Priče i legende iz Lodbringova grada. Ludbreg : Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner", 2017.
7. Dretar, Tomislav. Patetika (Kanaan) : pjesme, 2014. - 2017. Varaždinske Toplice : Tonimir ; Varaždin : Ogranak Matice hrvatske, 2017.
8. Enciklopedija Hrvatskog zagorja / urednici Božidar Brezinčak Bagola, Ivan Cesarec, Mladen Klemenčić. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2017.
9. Erjavec, Zlatko. Monografija nogometnog kluba Vinica. Varaždin : Mini-print logo ; Vinica : Nogometni klub Vinica, 2017.
10. Fabac, Robert. Dizajniranje organizacije i upravljanje promjenama : projektni pristup. Jastrebarsko : Naklada Slap ; Varaždin : Fakultet organizacije i informatike, 2017.
11. Fišer, Ernest. Preludij za anginu pectoris : pjesme, 2015. - 2017. Varaždinske Toplice : Tonimir ; Matica hrvatska, Ogranak, 2017.
12. Garvanović-Porobija, Đurđica. Svijet u amfori : sedam eseja o poeziji Krešimira Bagića. Zagreb : Disput, 2017.
13. Hozjan, Andrej. Prve pošte i poštari kontinentalne Hrvatske : postanak i djelatnost vojnokrajiškog poštanskog sustava na području između Kupe i Mure do 1606. godine. Varaždin : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad ; Zagreb : Filozofski fakultet, Centar za komparativno-historijske i interkulturne studije ; Maribor : Filozofska fakulteta, 2017.

14. Huzjan, Vladimir. Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918. - 1941.). Varaždin : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad, 2017.
15. Jagetić Daraboš, Boris. Ivanečki mlinovi = Ivanec's watermills. Varaždin : Mini-print logo, 2017.
16. Juras, Ružica. Kaplja kiše. 4. nadopunjeno izd. Varaždinske Toplice : Tonimir, 2017.
17. Kovaček, Stjepan. Četvrt stoljeća ludbreškog vrela vinske kulture. Ludbreg : Udruga vinogradara "Trsek", 2017.
18. Krznar, Siniša... [et al.]. Ivanec kroz stoljeća. Ivanec : Grad Ivanec, 2017.
19. Kunčević, Ivica. Redateljske bilješke. Zagreb : Hrvatski centar ITI, 2017.
20. Kunić, Ivanka. Stazama školovanja. Varaždin : Mini-printlogo ; Matica hrvatska, Ogranak, 2017.
21. Težački Kekić, Biserka. Suglasja tla i oblaka. Varaždinske Toplice : Tonimir, 2017.

*Pripremila Ana Jureković Crnčec,
Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin*

UPUTE AUTORIMA

11

KONTEKST je časopis Društva knjižničara Varaždinske županije u kojem se objavljaju stručni i informativni tekstovi iz knjižničarstva i srodnih znanosti.

Radove treba slati uredništvu časopisa u periodu od 15. studenoga 2017. do 15. srpnja 2018. (iznimno do 15. rujna 2018. godine - za radove o aktualnim događanjima) u elektroničkom obliku na adresu: kontekst.urednistvo@gmail.com. Na kraju rada treba navesti ime i prezime autora i naziv knjižnice u kojoj autor radi ili e-mail adresu autora.

Kod pisanja tekstova treba koristiti font Times New Roman, veličine 12 točaka, proreda 1,5 obostranog poravnavanja.

Radovi se primaju u opsegu od $\frac{1}{2}$ kartice (800-900 znakova) do 3 kartice teksta (4800-5400 znakova), ovisno o vrsti rada. U pojedinim slučajevima uredništvo može prihvatići i duže radove.

Ilustracije (fotografije, karte, grafički prikazi i sl.) šalju se odvojeno u tiff ili jpg formatu. Kod većih tekstova treba odrediti mjesto za ilustraciju. Uz jedan tekst prihvaćaju se do tri ilustracije. O objavljinju većeg broja ilustracija odlučuje uredništvo.

Za oblikovanje referenci u tekstu i u popisu literature koristi se abecedno-numerički stil (usp. http://izd.unizd.hr/Portals/70/docs_stari_web/Obrasci%20i%20upute/UPUTE-ZA-CITIRANJE_OIZ.pdf).

pubweb.carnet.hr/KDVZ

<https://www.facebook.com/KDVzupanije>